

CRONICA ROMANULUI

Buletin oficial al Episcopiei Romanului
- Fondat în anul 1924 -

Președinte de Onoare:
P.S. EFTIMIE, Episcopul Romanului

Președinte:
P.S. Dr. IOACHIM BĂCĂUANUL,
Arhiereu Vicar

Vicepreședinti:
Pr. Ioan GHERASIMESCU
Arhid. Ciprian Ioan IGNAT

Director:
Pr. Cornel PAIU

Redactor-sef:
Mioara IGNAT

Secretar general de redacție:
Pr. Constantin GHERASIM

Colectivul de redacție:
Pr. Dr. Aurel Florin ȚUSCANU,
Protoieria Roman
Pr. Constantin TOMOZEI,
Protoieria Bacău Nord
Pr. Vasile RADU,
Protoieria Bacău Sud
Pr. Constantin ALUPEI,
Protoieria Onești
Pr. Petrea MORARU,
Protoieria Moinești

Redacția:
Pr. Dr. Constantin LEONTE
Pr. Dr. Nicolae HURJUI
Pr. Dr. Sânică PALADE
Pr. Dr. Daniel ENEA
Pr. Petru RONCEA
Pr. Ciprian BURCĂ

Corector:
prof. dr. Elena BĂLTOI

Tehnoredactare:
Lucian APOPEI

Concept grafic:
Pr. Constantin STURZU

CUPRINS

● <i>Creștinismul abia începe</i>	3
● <i>2009, anul Sfântului Vasile și al Sfinților Capadocieni</i>	8
● <i>Opera dogmatică a Sfinților Trei Ierarhi</i>	10
● <i>Personalitatea Sfântului Grigorie de Nazianz</i>	13
● <i>Îndatoriri administrative pentru parohii, schituri și mănăstiri</i> ...	15
● <i>Adunarea eparhială în Episcopia Romanului</i>	16
● <i>Episcopia Romanului în sprijinul sinistraților din iulie 2008</i>	17
● <i>Centrul de zi „Sf. Ioan Botezătorul“ Bacău: Șansa meritată la educație</i>	18
● <i>Săptămâna de rugăciune pentru unitatea creștină: 18-25 ianuarie 2009</i>	20
● <i>„În Iordan botezându-Te, Tu, Doamne...”</i>	21
● <i>Preoții din Protoieria Onești, împreună în fața lui Hristos</i> ...	22
● <i>La început de an, arhierescă binecuvântare pentru preoții romășcani</i>	22
● <i>Sfinții Trei Ierarhi sărbătoriți la Seminarul Teologic „Sf. Gheorghe“ din Roman</i>	23
● <i>Încep lucrările la Catedrala Mântuirii Neamului</i>	23
● <i>Episcopul Eftimie al Romanului omagiat la ziua onomastică</i>	24
● <i>Apel umanitar: Incendiu la biserica din Climești</i>	24
● <i>Sfântul Antipa, băcăuanul care strălucește în Biserica Ortodoxă</i>	25
● <i>Hora Unirii la Catedrala episcopală de la Roman</i>	26
● <i>Rusia are un nou patriarh</i>	27
● <i>Vechimea și instituirea sărbătorilor creștine (V)</i>	28
● <i>Triodul, o istorie a îndreptării</i>	30
● <i>Copilăria - model al virtuții și al veșniciei</i>	32
● <i>O excelentă monografie cu valoare științifică deosebită</i>	33
● <i>Olivier Clément, un teolog pentru mileniul III</i>	34
● <i>Început de an împreună cu Hristos</i>	34
● <i>Agenda de lucru a PS Ioachim Băcăuanul, Arhiereu-vicar al Episcopiei Romanului, pe lunile ianuarie - februarie 2009</i>	35

ADRESA REDACȚIEI:
Str. Alexandru cel Bun, nr. 5,
Roman, jud. Neamț
Tel.: 0333.401.339; 0723.598.000
E-mail: cronica.romanului@epr.ro

ISSN 1582-9030

Foto coperta I:

Membrii Adunării Eparhiale reuniți la Centrul eparhial Roman;

Foto coperta IV:

Stânga sus: La Catedrala din Onești, de Bobotează, au fost amplasate trei cruci de gheață, realizate special pentru această ocazie.

Dreapta sus: PS Arhiereu Ioachim a oficiat slujba de sfințire a Aghezei Mari la Agheazmatarul din incinta Catedralei episcopale „Sf. Cuv. Parascheva“ din Roman.

Jos: Procesiune cu icoana Sf. Antipa de la Calapodești la Catedrala episcopală din Roman.

Creștinismul abia începe

† Ioachim BĂCĂUANUL,
Arhiepiscop Vicar
al Episcopiei Romanului

Anul mântuirii 2009 și-a început curgera. Biserica a sărbătorit, la răspântia dintre ani, încă odată, mai multe evenimente legate de întruparea Logosului în istorie: Nașterea, Circumciziunea, Botezul. În ciuda unor crize care amenință umanitatea, cel puțin la poporul nostru, creștinii au sărbătorit mai intens și cu sporită evlavie aceste praznice împărătești, ceea ce dovedește că nu au lăsat să se instaleze criza spirituală în inimile lor.

De două mii de ani, de când Creștinismul a apărut pe fresca istoriei, în fața lui s-au ofilit numeroase crize politice sau economice, sisteme filosofice și religioase, indiferent cât de sofisticate și umane au fost ele. Am convingerea că și de data aceasta, dacă viața în Hristos este trăită în dimensiunea ei sacră, teologică, liturgică, tradițională prin Biserică, în puterea Sfântului Duh, acest fapt va ajuta umanitatea să depășească noua criză care se profilează în anul pe care l-am început.

În cele ce urmează, vom încerca să repositionăm învățătura lui Hristos deasupra a tot ceea ce este omenesc, având credința că Dumnezeu va continua să împlinească planul Său veșnic de mântuire a lumii și de transfigurare a universului creat.

Creștinismul nu este un sistem religios

Creștinismul, de-a lungul istoriei sale bimilenare, a știut să dea răspuns așteptărilor celor mai multe sisteme politico-economice, filosofice și religioase. Forța spiritualității lui nu a fost negarea acestora, ci, mai curând, afirmarea lor, confirmarea, amplificarea, împlinirea multora dintre ele. Acest fapt l-a arătat și Hristos, Care,

„la plinirea vremii“ (Gal. 4, 4), n-a venit să strice Legea și profetii, ci să o împlinească, să o desăvârșească, să-i dea o altă direcție și o altă conotație (cf. Matei 5, 17). El, în ciuda tuturor mutațiilor, rămânând Același (cf. Evrei 13, 8; Iacov 1, 17; Ieșire 3, 14; Apoc. 1, 4). A depins, însă, de om cum L-a făcut prezent în timpul pe care L-a trăit pe acest pământ.

Budismul, spre exemplu, este pătruns de aspiratia eliberării din tirania răului. Dacă centrul doctrinei acestei religii (Karma) este impregnat de ideea izbăvirii (mântuirii), așa cum apa mării include sarea, această sete de mântuire este proprie și preceptelor Noului Testament promulgate de Hristos.

Dacă Islamul se rotește în jurul ideii că omul este așezat în mijlocul creației, ca stăpân al ei și aspirant la o stare de plinătate, cam același lucru este propovăduit și de creștinism.

Apoi, dacă în accepția filosofilor și a religioșilor asiatici, cerul este cel

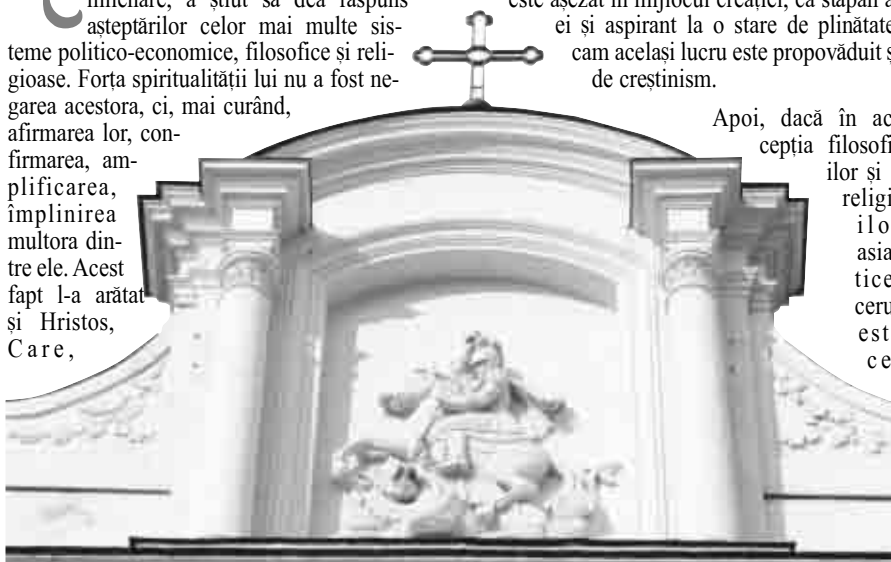
care dă orientare omului în creație, în cele mai mici detalii, acest lucru poate fi și în creștinism.

Și, în sfârșit, dacă brahmanismul și hinduismul contemporan vorbesc despre manifestarea multiformă a divinității, putem asemăna unele idei ale teologiei creștine cu astfel de raționamente.

Acestea fiind spuse, nu înseamnă că „religia“ creștină (vom demonstra mai departe că Hristos n-a venit să întemeieze o altă religie și să o așeze în panoplia celorlalte) este un sincretism. Nu putem afirma că religia creștină a integrat aceste elemente ale credințelor altor religii sau sisteme filosofice. Creștinismul, încă de la apariția lui, manifestă o cu totul altă concepție asupra lumii și universului, într-o formă cu totul extraordinară și înnoitoare. Puterea lui nu descinde dintr-o doctrină, ci mai curând dintr-un izvor dătător de viață nouă.

Istoria umanității este istoria ascensiunii

Maestrii sistemelor religioase și filosofice (autorii Upanisadelor, Lao Tse, Confucius, Buddha, Mahomed, Socrate, Platon etc.) concepeau adevărul ca înălțimea unui munte la care trebuie să ajungi cu multă osteneală. La prima vedere, așa este. Într-adevăr, Absolutul, Adevărul nu sunt lucruri ușor de accesat, de atins. Sfântul Maxim Mărturisitorul vorbește și el de urcuș și de înălțime, însă diferența înțelegerii asupra atingerii locului celui mai înalt este diferită în creștinism. În sistemele religioase și filosofice, dacă ai ajuns la înălțime înseamnă că ai atins obiectivul. Starea de nirvana, spre exemplu, poate fi înțeleasă ca finalitatea ultimă a oricărei

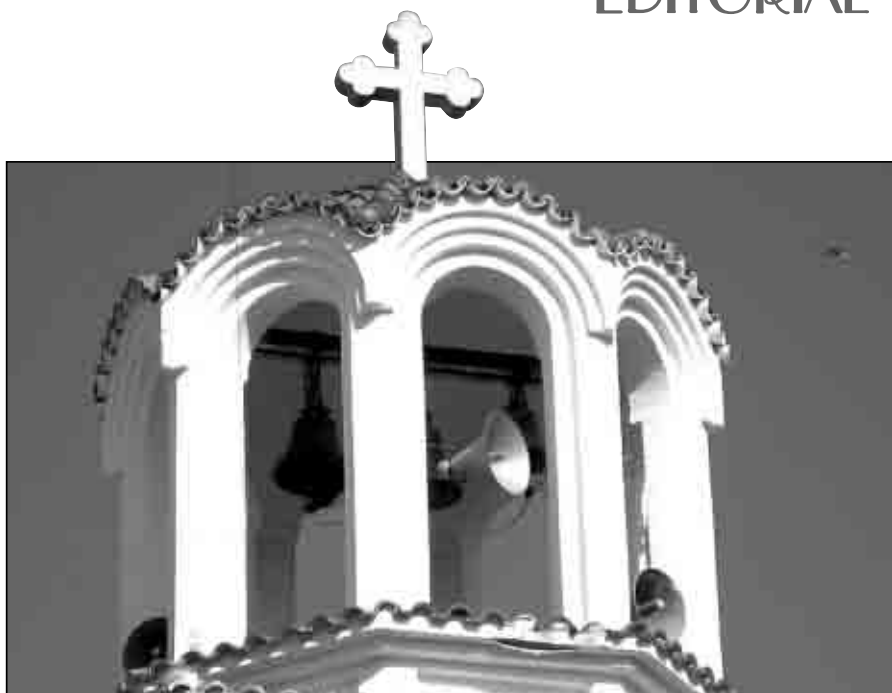
**Păcătoșii nu-și pot vedea păcatele
lor pentru că petrec
în întuneric, iar în întuneric
nu poți vedea nimic.**

mișcări. În creștinism, a realiza mântuirea sau starea paradisiacă, nu înseamnă desăvârșirea cunoașterii, ci începutul unei alte etape de cunoaștere, căci ființa lui Dumnezeu este inaccesibilă, iar asemănarea perfectă cu El nu se poate realiza. Mișcarea spre profunzimile lui Dumnezeu, spre cunoașterea cea mai înaltă, continuă epectatic până în vecii vecilor, deci veșnic, pentru că Dumnezeu este veșnic. Imaginea muntelui din religiile hinduse sau budiste este interesantă pentru că sugerează dorința urcușului. Cei din jurul muntelui Himalaya spun adesea: „Trebuie să te apropii de munte cu profund respect.“ Acest lucru vrea să spună că trebuie să te apropii de Dumnezeu, înălțimea înălțimilor, cu multă frică și cutremur (*mysterium tremendum*). Dar, în momentul atingerii țintei finale, trebuie să cobori. Și în creștinism Dumnezeu este înălțimea înălțimilor, dar nu înseamnă că-L putem circumscrie sau cunoaște în natura Sa. Mișcarea spre El este infinită.

Se desprinde totuși o idee comună: *fiecare om, indiferent din ce religie sau sistem este, are două patrii: cerul și pământul*. Pe pământ ne naștem, creștem, ne mișcăm, stăpânim, ne organizăm în manieră umană. Cealaltă patrie este lumea ascunsă a sufletelor, a impenetrabilului, unde ochiul nu poate să vadă, urechea nu poate să audă, însă căreia noi îi aparținem după ființă. Suntem copii ai pământului și în același timp niște trecători, pelerini prin această lume empirică. Deși omul este copilul acestei lumi, totuși el deține conștiința întregii creații, având, deci, calitatea de *microcosmos*. Dar pentru că are și conștiința cerului, aceasta îi dă tendința urcușului. Prin urmare, istoria umanității este istoria ascensiunii. Omul este capabil să urce, să fie deasupra norilor, „alături de Dumnezeu“, adică poate să urce, prin extazul minții, la înălțimea contemplației, la Dumnezeu.

Hristos, Cel ce a coborât spre oameni

Dacă ne întoarcem în spațiul Evangheliei, ne regăsim într-o altă lume. Nu înaintea căutărilor pasionale, ci înaintea misterului. Prințul Siddhartha Gotama, viitorul Buda, a practicat 25 de ani efortul ascetic pentru a atinge înălțimea contemplației. Același efort intelectual, spiritual și psihosomatic este efectuat de yoghini, filosofi, asceți. Însă Iisus Hristos se deosebește de toți aceștia. El este perfect și desăvârșit în ființa Sa din eternitate, iar „la plinirea vremii“ a coborât, smerindu-Se, micșorându-Se, în El rămânând „toată plinătatea dumnezeirii“ (cf. Col. 2, 9), cum spune Sf. Ap. Pavel. În El totul era pregătit. El n-a făcut eforturi ascetice până la începutul mării misiuni de predicare a Evangheliei, cum au făcut-o marii reformatori ai religiilor. El a coborât la om, nu a urcat la o stare conceptuală prin contemplație.

Fiecare dintre înțelepții lumii era conștient de starea lui de ignorantă. Socrate spunea: „Știu că nu știu nimic!“ De asemenea, ca oameni, cei mai mari sfinți ai creștinătății se simteau cei mai păcătoși dintre oameni („Cel dintâi sunt eu“, zicea Sf. Pavel). Aceasta nu pentru că săvârșeau cele mai grosiere păcate, ci pentru că, prin trăire mistică, se ridicau atât de sus în lumina spirituală, încât orice mică pată de păcat în ființa lor se vedea foarte pronunțată. Păcătoșii nu-și pot vedea păcatele lor pentru că petrec în întuneric, iar în întuneric nu poți vedea nimic. Hristos era fără de păcat. El nu avea nevoie să se ridice prin contemplație la înălțimea cunoașterii. El era însăși cunoașterea și a coborât din înălțime pentru a restaura ființial natura cea căzută a oamenilor, adică să le lumineze drumul către cunoaștere: „Aceasta este viața veșnică, ca să Te cunoască pe Tine, singurul, adevăratul Dumnezeu și pe Iisus Hristos pe care L-ai trimis“ (Ioan 17, 3).

Omul este chemat să lupte împotriva non-sensului

Omul, înzestrat cu libertate și conștiință de sine, are dreptul să nu dea crezare ordinii din univers. El are dreptul să se simtă străin într-o lume dușmănoasă. Scriitorii ai negativismului, ca Albert Camus, Jean Paul Sartre, Friedrich Nietzsche și mulți alții, au vorbit adesea despre absurditatea înspăimântătoare a existenței: *Sunteți permanent înconjurați de potrivnici, de nesigurantă, absurditate etc., așa că este imposibil a mai avea încredere deplină în cineva. Sunteți înconjurați de o lume rece, moartă sau mortiferă. În ceilalți trebuie să vedem iadul... etc.*; sunt expresii care au circulat și circulă în filosofia non-sensului și cea a negativismului.

Evident că acești scriitori, romancieri, dramaturgi, filosofi și-au fondat principiile într-o lume fără Dumnezeu. De aceea uită un lucru esențial, anume acela că, omul, dincolo de dispozițiile

naturale – afecte –, posedă și atribute metafizice. Negativistii afirmă că lumea este absurdă din cauză că văd în om doar dispozițiile naturale, limitându-se la acestea, fără să le transcende. Cel ce nu știe ce e sensul existențial nu va putea niciodată simți și înțelege metafizicul. Niciodată nu se va ridica sau revolta împotriva absurdului. Va trăi în absurd ca peștele în apă. Tocmai revolta omului împotriva absurdului, sau împotriva non-sensului existenței, probează existența sensului.

Duhul Sfintei Scripturi ne descoperă faptul că omul poate împlini o convertire interioară, care-l va ajuta să zică „Da“ existenței. Atunci, așa cum soarele străbate norii, tot așa ochiul lui Dumnezeu - Care se manifestă și ca Persoană în relație de iubire cu altă persoană și a Cărui privire se reflectă în fiecare ființă umană - ne va privi cu milă și va disipa haosul existențial, absurditatea, monstruozițea minții. Contactul cu Dumnezeu este posibil, așa cum e posibilă înfrățirea cu aproapele. Sensul umanității rezidă în analogia surprinzătoare cu Cel care a creat lumea din nimic (*ex nihilo*).

Reflectând la complexitatea lumii, pe care o percepea ca pe un proces mecanic, Charles Darwin se întreba dacă hazardul ar fi creat universul. Noi, creștinii, în loc să condamnăm teoria existențialistă, mai curând să vedem în această absurdă concepție pecetea unui anumit raționament analog cu al nostru, făcând adagiul următor: Numai o rațiune analogă cu a noastră, dar care depășește infinitul, poate crea totul din nimic.

Dumnezeu se dă pentru viața lumii

Vechiul Testament a făcut să apară noțiunea de „credință“. Nu credința ca un sistem teoretic, filosofic sau chiar religios, ci credința cea care pătrunde dincolo de perdeaua absurdului și te face să-I spui lui Dumnezeu: „Doamne,

Unii dintre oameni își imaginează că misiunea creștinismului s-a încheiat, însă ea de-abia începe. Dacă analizăm bine, creștinismul n-a făcut, de două mii de ani încoace, decât niște pași timizi în istoria umanității. Multe dintre cuvintele și faptele lui Hristos n-au fost încă deslușite, înțelese, scopul Evangheliei fiind eternitatea.

iată-mă! Robul tău ascultă!“ Așa a luat naștere, în Vechiul Testament, alianța dintre Dumnezeu și om. Bineînțeles că această alianță, legământ, între omul vechi, primitiv și Dumnezeu nu putea fi nici definitivă, nici perfectă. Ea constituia timpul pedagogiei ființei umane. În secolul al VII-lea înainte de Hristos, profetul Ieremia zicea: „Iată, vin zilele, zice Domnul, când voi încheia cu casa lui Israel și cu casa lui Iuda legământ nou. Însă nu ca legământul pe care l-am încheiat cu părinții lor ca să-i scot din pământul Egiptului. Acel legământ ei l-au încălcat, deși eu am rămas în legătură cu ei... Dar iată legământul pe care îl voi încheia cu casa lui Israel... Voi pune legea mea înăuntrul lor și pe inimile lor voi scrie și le voi fi Dumnezeu, iar ei Îmi vor fi popor.“ (Ieremia, 31, 31-33)

La șapte sute de ani după ce s-au spus cuvintele acestea de către profetul Ieremia, doisprezece oameni se găseau într-un cenaclu și asistau la împlinirea lor. Hristos voia să dea un nou înțeles sacrificiului. Până la El, la paștele Vechiului Testament, se oferea un sacrificiu de sânge, simbolul vieții, care aparținea lui Dumnezeu. Se stropeau toți cei prezenți cu sângele unui miel sacrificat. În noaptea aceea, Iisus Hristos, în cenaclu, înconjurat de cei 12 apostoli, împlinea ritualul altei alianțe, cea a libertății date de Dumnezeu lumii. Nu mai era sânge animalic pe masă, ci pâine și vin. Iisus frânge pâinea și o împarte fiecăruia dintre cei prezenți, zicând: „Acesta este Trupul Meu...“. Iisus era simbolul mielului adus spre junghiere. Apoi, ridică paharul, zicând: „Acesta este Sângele Meu, al legii celei noi care pentru voi și pentru mulți se varsă...“. Și continuă, dând porunca anamnezei: „Acesta să o faceți întru pomenirea Mea...“. În cursul acestei Cine mistice, Dumnezeu și omul nu se mai unesc printr-un sânge animalic, ci într-un alt fel de sânge, Sângele și Trupul Domnului, sub forma vinului și a pâinii. De atunci, vinul euharistic, rodul vitei, înseamnă sângele pământului, iar pâinea, trupul aceluiași pământ. Atât vinul cât și pâinea reprezintă firea hranei terestre, dar și pe Dumnezeu Care se dă pentru viața lumii. Începând din noaptea aceea Biserica nu încetează să ridice potirul pentru ca să actualizeze Sfânta Cină a Domnului.

Suntem încă la început de drum

Se afirmă, câteodată, în Evanghelie, că Hristos a promulgat o morală nouă, atunci când a zis: „Poruncă nouă vă dau vouă: să vă iubiți unii pe alții, așa cum v-am iubit Eu.“ (Ioan 13, 34). Însă porunca iubirii nu era așa de nouă, căci exista încă din Vechiul Testament. Cuvintele „iubește pe aproapele tău ca pe tine însuși“ aparțin lui Moise. Ceea ce Hristos aduce nou acestei porunci este adaosul „așa cum Eu v-am iubit“. În numele iubirii Sale debordante, Hristos a coborât pe acest pământ murdărit de păcate, pentru a fi alături de noi. Altfel spus, iubirea Sa

a devenit o iubire de dăruire totală până la a se abandona pe Sine în mod total oamenilor, care nu L-au înțeles, de aceea L-au și răstignit. Totuși, celor care L-au înțeles, El continuă să le spună: „Cel ce vrea să vină după Mine să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze“ (Matei 16, 24). Adică fiecare trebuie să înceteze de a se afirma pe sine și să-L confirme pe Hristos. Nu în sensul de a renega și abandona propria personalitate – personalitatea este un lucru sacru –, ci de a-și abandona afirmarea înșelătoare, pseudo-autonomia; a se lepăda de sine înseamnă a lua crucea și a-L urma, adică a fi gata întotdeauna să suferă alături de/cu celălalt.

Hristos cheamă, așadar, pe om să realizeze planul divin pentru el. Unii dintre oameni își imaginează că misiunea creștinismului s-a încheiat, însă ea de-abia începe. Dacă analizăm bine, creștinismul n-a făcut, de două mii de ani încoace, decât niște pași timizi în istoria umanității. Multe dintre cuvintele și faptele lui Hristos n-au fost încă deslușite, înțelese, scopul Evangheliei fiind eternitatea. În acest context, putem spune că, noi, fiii și fiicele Bisericii lui Hristos, părem niște neanderthaliani în raport cu eternitatea. Așadar, istoria creștinismului abia a început. Tot ceea ce a fost făcut în trecut, tot ceea ce noi numim istoria creștinismului, nu-i decât suma tentativelor în a atinge ținta creștinismului: eternitatea și asemănarea cu Dumnezeu.

Cineva poartă pe umerii Săi povara firii noastre slăbănogite

Din cele spuse până aici, se desprinde ideea că: învățătura lui Hristos, Evanghelia Sa, nu este o nouă etică sau un nou sistem estetic-filosofic. Ea este o nouă viață, care îl pune pe om în contact direct cu Dumnezeu. Creștinismul este o

nouă alianță, un nou testament. De aici se nasc justificatele întrebări: „În ce constă misterul acestei noi vieți, al noii alianțe?“; „De ce umanitatea s-a entuziasmat și se entuziasmează de Hristos, Care a coborât pe pământ într-o smerenie incomprehensibilă?“.

Răspunsul este găsit în cuvintele unuia dintre ucenicii-apostoli, care s-a resemnat zicând: „Unde ne vom duce Doamne de la fața Ta, Tu ai cuvintele vieții“ (Ioan 6, 68). Este vorba despre un mister care se descoperă parcă mai simplu ca orice. În altă parte a Evangheliei Sfântului Ioan, Filip îl întreabă pe Domnul: „Doamne, arată-ne nouă pe Tatăl și ne este de ajuns“ (Ioan 14, 8). Iisus îi răspunde atât de simplu, dar în același timp atât de profund, cum niciodată un înțelept al pământului nu a răspuns: „De atâta timp sunt cu voi și tu nu M-ai cunoscut, Filipe? Cine M-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl.“ (Ioan 14, 9). Vorbe ca acestea Iisus a spus de mai multe ori, însă mulți dintre cei ce le ascultau i-au întors spatele plini de indignare. Pentru că ceea ce zicea El reprezenta totdeauna o provocare pentru auzul uman. De multe ori Hristos îi întreba pe oameni: „Cine zic oamenii că sunt Eu, Fiul Omului?“ Răspunsurile erau foarte diferite: „Unii zic că ești Ioan Botzătorul, alții Ilie sau unul dintre prooroci“. „Dar voi..., ucenicii Mei, ce părere aveți despre Mine?“ Atunci, în numele celorlalți apostoli, deci și în numele nostru, Petru a răspuns: „Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu Celui viu!“ (Matei 16, 13-16). Numai o experiență interioară profundă permite pătrunderea acestor cuvinte minunate.

Dar, la întrebări ca acestea, Hristos nu încetează să ne supună până astăzi. El interpelează de fiecare dată prin aproapele, Iisus rămânând iocana umană a Infinitului, Inexplicabilului, Inefabilului, Insondabilului etc. Lao Tse avea dreptate, când zicea că „numele pe care noi nu îl pronunțăm este Numele Eternității“. Și în accepțiunea Vechiului Testament, Dumnezeu nu avea un nume, sau mai bine zis, nici un nume nu-i era propriu. Tocmai „la plinirea vremii“, Cel vechi de zile primește un nume – Iisus Hristos – iar „în numele Lui tot genunchiul să se plece, al celor cerești, al celor pământești și al celor dedesubt“ (Filipeni 2, 10). Numele de Hristos înseamnă *Unsul Lui Dumnezeu*, iar Iisus – *Dumnezeu mântuiește lumea*. De aceea, când noi, după mergerea timpului, în mod convențional, zicem: „suntem în anul mântuirii 2009, 2010 etc.“, trebuie să înțelegem că Cel fără de nume, sau Cel ce nu poate fi cuprins în niciun nume, la „plinirea vremii“, primește un supranume, pecetluind lumea cu numele Său. De aceea, în loc să spunem că suntem în anul mântuirii 2009..., sau în anul 2010... după Hristos, ar trebui să înțelegem că: „De 2009 ani încoace, Dumnezeu încearcă să mântuiască lumea“. Căci de la intrarea Sa în timpul nostru, Hristos poartă pe umerii Săi greutatea

Hristocentrismul diferențiază radical experiența mistică realizată prin rugăciunea isihastă față de contemplarea yoghină sau alte experiențe religioase.

EDITORIAL

vietii noastre. Aceasta, de fapt, este nouitatea creștinismului: *Cineva poartă pe umerii săi fierea noastră cea căzută, ducând-o spre transfigurare, spre mântuire.*

Sfântul Pavel nu L-a văzut pe Hristos istoric, ci pe Cel metaistoric

Trecând de la Evangheliile la Faptele Apostolilor și la epistolele Noului Testament, trebuie să ne oprim atenția asupra celui mai însemnat personaj al noii alianțe. Un mare exeget al celei de-a doua părți a Sfintei Scripturi (Lagrange) zicea că: „Noul Testament este compus din două biografii (deși viața Mântuitorului nu-i biografie, ci hristologie, cum, de altfel, viața unui sfânt nu este biografie, ci sinaxar sau aghiografie): cea a Mântuitorului Hristos și cea a Sf. Apostol Pavel“. Exegetul adaugă, însă: „Scrierile Sf. Pavel au depășit în unele puncte Evangheliile, căci epistolele sale parcă au coborât din cer“.

Într-adevăr, Sfântul Pavel era un om de mare talent, de o enormă putere spirituală și de o vastă cultură. Epistolele sale, scrise sub inspirația Duhului Sfânt, sunt inedite. Chiar dacă Duhul Sfânt inspiră scrierile scripturistice, nu înseamnă că le și dictează. Autorul biblic le dă forma literară, limba, structura, estetica etc. Cu toate acestea, epistolele pauline nu pot fi comparate cu Evangheliile, căci Evangheliile nu reflectă darul literar al apostolului-evangelist, ci modelul pe care îl avea sub ochii lui - Iisus Hristos. Apostolul Pavel rămâne, totuși, un om

inspirat de Dumnezeu, iar Hristos este revelația lui Dumnezeu descoperită lumii.

Ne-am putea întreba: Pentru ce Apostolul Pavel este așa de important?; De ce Biserica l-a plasat alături de Hristos în Noul Testament?; De ce cele mai multe dintre epistole (14) i se atribuie lui?; Pentru ce mai bine de jumătate din evenimentele cărții Faptele Apostolilor reprezintă „biografia“ și activitatea sa?

Istoric vorbind, nu avem proba că Pavel (Saul) s-a întâlnit cu Hristos vreodată pe străzile Ierusalimului sau în altă parte a pământului. Deci Pavel nu l-a văzut pe Hristos biologic, dar Dumnezeu l-a pregătit să-L întâlnească teologic. Hristos i s-a arătat Sf. Pavel cu o forță mult mai mare decât dacă ar fi avut cu El un contact fizic. Dușmanii lui Hristos - vameșii, fariseii, Pilat din Pont etc. - L-au văzut cu ochii truștii, dar nu le-a servit la nimic. Spre deosebire de aceștia, și Sf. Pavel a fost prigonitorul lui Iisus, însă Hristos l-a oprit pe drumul Damascului și l-a chemat să-l fie apostol într-un mod cu totul inedit. Evenimentul nu a schimbat doar destinul său personal, ci și pe cel al Bisericii. A fost alse să fie apostolul neamurilor, nu numai al unei provincii, sau al unei cetăți.

Educat și cultivat în duhul iudaismului, Sf. Pavel cunoștea foarte bine teologia iudaică. Din legea mozaică, pe care o înțelegea și interpreta cu facilități, apostolul știa că este imposibil să te unești ființial cu Dumnezeu. Nimeni, în realitate, nu poate decât efloara (n.r. cunoaște superficial) absolutul și nu să se unească cu el, căci în sânul divinității arde un foc veșnic, care distruge totul, *foc mistuitor* (Evrei 12, 29); între Creator și creatură este aceeași prăpastie ca între absolut și relativ - nu se poate păși peste acest abis nici prin efort logic, nici prin efort existențial. Doar Dumnezeu a putut să unească cele două realități teandric. Hristos, la plinirea vremii, a așezat o punte peste această prăpastie. Cu cât omul se apropie de ființa lui Dumnezeu întrupat, cu atât își dă seama de nimicnicia lui. Pavel Apostolul s-a atașat așa de mult de Hristos, până ce și-a abandonat Lui toată ființa sa. A purtat în trupul și sufletul său toate stigmatele lui Hristos (cf. Galateni 6, 17) și așa s-a consumat de iubirea Lui, încât a mărturisit: „Nu mai sunt eu care trăiesc, ci Hristos trăiește în mine și viața mea de acum, în trup, o trăiesc în credința în Fiul lui Dumnezeu“ (Galateni 2, 20).

Orice experiență mistică în afară de Hristos este adaos artificial

Dacă ne putem uni cu Dumnezeu, o putem face doar în Dumnezeu întrupat - Iisus Hristos - pentru că El aparține, prin întrupare, celor două lumi: realitatea lumii telurice (terestre) și a celei transcendente (cerești). Acest adevăr

este fundamentul experienței Sf. Pavel, precum și al celor care au trăit și trăiesc misterul lui Hristos în toate perioadele istoriei creștinismului. Drumul către Tatăl nu poate trece decât prin Fiul: „Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Fiul... Eu sunt ușa, zice Hristos, cine intră pe ușa aceasta se va mântui“ (Ioan 10, 9).

Prin repetarea neîncetată a diferitelor rugăciuni, isihăștii ajung la o experiență mistică înaltă, extazul mistic. Aceștia, după unii autori de literatură teologică comparată, pot fi asemănați cu cei care realizează starea de liniște în religiile asiatiche, însă nu există nicio legătură între starea de liniște isihastă și cea budistă, spre exemplu. În formula isihastă se repetă fără înțetare numele lui Iisus Hristos, Cel ce S-a născut și a trăit pe pământ. Acest hristocentrism diferențiază radical experiența mistică realizată prin rugăciunea isihastă față de contemplarea yoghină sau alte experiențe religioase. Pentru că în experiența isihastă nu e vorba numai de o concentrare a rațiunii, de o meditație, fie chiar și transcendentă, ci de o întâlnire personală cu Hristos, Care este mai presus de orice realitate a lumii.

Îmi amintesc de experiența unui părinte îmbunătățit al Sihăstriei, care, din când în când, întorcea capul pentru că i se părea că din spate îi vorbește Hristos. Când se întorcea vedea un alt călugăr care se ruga. Apoi când revenea cu fața în poziția inițială din nou se repeta aceeași imagine. Experiența este adevărată, dacă ne gândim că drumul spre Hristos este prin celălalt care este în comuniune mistică cu mine.

Făcând comparație cu unii înțelepți ai lumii, întemeietori de religii, sau sisteme filosofice existențialiste, Hristos n-a lăsat nimic scris. El doar a vorbit, întrucât știa că doar cuvântul, logosul, poate fi creator. „Eu sunt cu voi până la sfârșitul veacurilor.“ (Matei 28, 20); iar atunci când a simțit că părăsește această lume coruptibilă a spus: „Nu vă voi lăsa orfani. Voi veni la voi...“ (Ioan 14, 18). Deci El continuă să fie cu noi. Cea mai profundă experiență a creștinismului se construiește pe prezența eternă a lui Hristos, restul nu-i decât adaos artificial. Mai mult decât atât, în creștinism există și teologia icoanei, care ne conduce permanent cu gândul la prototip.

Creștinismul se ridică mai presus de toate religiile

Religiile lumii constituie o parte din cultura universală. Ele s-au născut din elanul spiritului uman către eternitate, către valorile care nu pier odată cu civilizațiile. Însă, în creștinism, energia necreată vine de sus, din cer. De aceea, cum spunea un teolog contemporan (Alexandre Men), creștinismul nu este o religie printre celelalte, ci „criza tuturor celorlalte religii.“ Într-adevăr, creștinismul se ridică mai presus de toate religiile. Sf. Pavel a sesizat aceasta, spunând: „Omul nu se

Hristos voiește să ne descopere pe Dumnezeu ca pe un Tată ceresc, iar oamenii să fie frați și surori ai aceluiași Părinte - Tată iubitor și bun.

îndreptează prin faptele legii, ci numai prin credința în Iisus Hristos.“ (Galateni 2, 16)

Care este semnificația acestor vorbe inspirate? De ce nu se poate îndrepta omul prin împlinirea legii, prin reguli sau rituri religioase? De ce nu sunt ele necesare? (Nu putem spune că nu sunt necesare. Legea Vechiului Testament a fost totuși un „pedagog către Hristos“ (Gal. 3, 24). Riturile care au împodobit-o au fost mijloace ale culturii și educației. În religiile păgâne, oamenii au creat ritualuri, câteodată în urma unei viziuni, alteori în urma unei erori psihologice.)

Dar ce vor să spună, deci, cuvintele „se va îndrepta“, adică justifica, mântui..... „prin faptele legii“? Acest fapt semnifică unirea vieții umane efemere, temporară, cu nemurirea și cu Dumnezeu. A comunica *cu* sau *în* viața lui Dumnezeu. Setea acestei comuniuni palpită în noi, dar este ascunsă, latentă. Putem chiar să o refuzăm într-un ungher al ființei. Pavel apostolul spune că Legea Vechiului Testament este „sfântă și bună“ (Rom. 7, 12), căci Dumnezeu a dat-o prin inspirația Duhului Sfânt. Cu toate acestea, doar prin credința în Hristos putem comunica cu Dumnezeu (cf. Evrei, cap.11). Oare aceste cuvinte înseamnă a vedea doar realitatea existenței pe pământ a unui om numit Iisus Hristos? Dar acest fapt nu-i credință, ci cunoaștere la nivel rațional, uman. Contemporanii lui Iisus își aminteau despre El. Evangheliile au lăsat mărturie autentică asupra istoricității lui Iisus Hristos. Chiar și istoricii de astăzi nu neagă existența lui Iisus. Propagandistii care au încercat și încearcă să escamoteze istoricitatea lui Iisus, spunând că este un mit, sunt condamnați la scară universală. Doar în unele părți mai există această sumbră concepție.

Hristologia nu-i simplă teorie

Dar ce înseamnă totuși a crede în Iisus Hristos? Ce e credința în El? Oare a crede înseamnă a adera la ideea că El a existat? Este suficient acest fapt? Nu, pentru că hristologia nu-i simplă teorie, ipoteză, sistem adoptat. A crede în Iisus Hristos e ceva mai mult. Pentru argumentare trebuie mai întâi să ne servim de credința din Vechiul Testament. Credința s-a născut atunci când Avraam a spus „Da“ lui Dumnezeu, și a acceptat apelul Său de a fi tată al multor neamuri (generații). În ebraică, cuvântul *credință* vine de la noțiunea „emuna“, din care a derivat „omen“, care înseamnă „credincioșie“, „fidelitate“, iar noțiunea „credință“ este foarte aproape de aceste două noțiuni. Dumnezeu e fidel promisiunii Sale, deci și omul trebuie să fie credincios lui Dumnezeu, în ciuda păcătoșeniei și slăbiciunilor sale. Dar cărui Dumnezeu? Credincios unui Dumnezeu ascuns, neștiut, invizi-

bil, impenetrabil? Nu, ci unui Dumnezeu care Se manifestă în persoane, chemând la comunicare și comunicare. Hristos, prin Persoana Sa, ne descoperă un alt aspect al lui Dumnezeu. El nu pronunță aproape niciodată noțiunea de „Dumnezeu“. El îl numește pe Dumnezeu „Tată“. În timpul vieții terestre, Iisus utilizează acest apelativ – Tată –, care este ceva apropiat, scump, suav. Hristos voiește să ne descopere pe Dumnezeu ca pe un Tată ceresc, iar oamenii să fie frați și surori ai aceluiași Părinte – Tată iubitor și bun.

Harul, energie necreată și transfiguratoare

Deci, Dumnezeu e Tatăl nostru, al tuturor. De aici misterul Evangheliei care urmărește să reveleze marea noutate adusă de Iisus. Însă fiecare dintre noi știe cât de slăbănog este și câte răutăți sunt înrădăcinate în inima lui. Ori, există o forță pe care Hristos ne-a lăsat-o pe pământ și care ni se oferă plener și gratuit. Aceasta ne ajută să ne izbăvim din mrejele păcatului. Este vorba de harul Duhului Sfânt, energia necreată și dinamizantă a lui Dumnezeu. Este darul pe care nu îl câștigăm prin eforturile proprii, ci ni se oferă gratuit. Efortul nostru trebuie să fie împotriva păcatului, ca harul să vină în mod gratuit. De aici diferența mare, fundamentală, între creștinism și alte sisteme religioase, spre exemplu yoga, care afirmă că omul este capabil să ajungă la Dumnezeu forțând ușa voinței proprii. Creștinismul sună cu mult mai diferit: „Poti, într-adevăr, să ajungi la perfecțiune, însă niciodată nu poți să atingi pe Dumnezeu, ceea ce este El în esență“. Dumnezeu se dăruiește atât cât voiește și cum voiește. Putem fi chiar *dumnezei*, dar în dimensiunea harului care ne este dat. Așadar, harul depășește Legea, exerci-

tiul, concentrarea. Legea este primul stadiu al unei religii, perioada copilăriei: „Tu nu poți face - sau trebuie să faci - asta, sau asta...“, asemenea unui copil care învață primele reguli ale existenței. E nevoie de regulă, dar pentru formarea inițială, de noviciat. Însă harul vine apoi, după îndelungi eforturi interioare, realizându-se unirea cu Dumnezeu. Harul este o viață nouă. Acesta este creștinismul. Restul nu-i decât istorie, cadru, cultură, sistem.

Creștinismul - umanitatea unită cu Dumnezeu

Esența credinței creștine este punerea în valoare a persoanei umane. Este victoria luminii asupra morții, care se descoperă lumii prin Noul Testament. Noul Testament este stejarul care s-a dezvoltat dintr-o ghindă nesemnificativă. Noul Testament face să crească istoria ca drojdia în pâine, încât Împărăția lui Dumnezeu se manifestă în interiorul fiecărui om, stăpânit de har.

De aceea, atunci când cineva împlinește binele, când iubește, când contemplă frumusețea lucrurilor, când resimte plenitudinea vieții, Împărăția lui Dumnezeu a fost deja atinsă. Ea nu este într-un viitor îndepărtat, nici într-o meditație futurologică. Ea există aici și acum. Hristos a spus că Împărăția lui Dumnezeu va veni, dar deja a venit! Judecata lui Dumnezeu va veni, dar deja a început: „Acum este judecata lumii acesteia“. „Acum“, adică din momentul în care s-a proclamat Evanghelia în lume. Hristos a mai zis: „Iar aceasta este judecata, că Lumina a venit în lume și oamenii au iubit întunericul mai mult decât Lumina, căci faptele lor sunt rele“ (Ioan 3, 19). Această judecată, deci, a început în timpul prediciei de pe Munte, în Galileea, Ierusalim, pe Golgota. A continuat, apoi, în Imperiul Roman, Europa, Asia, America, în tot pământul unde s-a propovăduit Evanghelia lui Hristos. Judecata va continua permanent, atâta vreme cât istoria umanității continuă.

În concluzie, dacă ne punem încă întrebarea în ce constă esența creștinismului, trebuie să răspundem: Creștinismul este umanitatea unită cu Dumnezeu. Este uniunea spiritului uman, bornat și limitat de timp, cu spiritul divin infinit. Este sfințenia trupului, căci din momentul în care Fiul Omului Și-a asumat bucuriile, suferințele, iubirea și efortul nostru, putem accede la unele atribute ale Sale.

Creștinismul este sfințenia universului, victoria asupra răului și asupra morții. Această victorie a început de la Nașterea Domnului, se continuă prin Înviere și sfârșește în infinit. □

În ultima parte a anului 2009, va avea loc
ședința solemnă a Sfântului Sinod consacrată
anului comemorativ-omagial al Sfântului
Vasile cel Mare și al celorlalți Sfinți Capadocieni.

2009, anul Sfântului Vasile și al Sfinților Capadocieni

La inițiativa Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, în ședința de lucru din 29 octombrie 2008, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a proclamat anul 2009 ca an comemorativ-omagial al Sfântului Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei († 379 - de la a cărui trecere la cele veșnice se împlinesc 1 630 de ani) și al celorlalți Sfinți Capadocieni în Patriarhia Română.

Programul manifestărilor - elaborat de Cancelaria Sfântului Sinod și care se va desfășura atât la nivelul Patriarhiei Române, cât și al Eparhiilor din țară și străinătate - cuprinde conferințe teologice și pastoral-misionare, simpozioane științifice, seri duhovnicești, proiecte editoriale, pelerinaje în provincia Capadocia (Turcia) etc. Scopul manifestărilor este de a evidenția contribuția Sfântului Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei și a celorlalți Sfinți Capadocieni la definirea și apărarea învățăturii de credință, la dezvoltarea tâlcuirii Sfintei Scripturi, la îmbogățirea tezaurului liturgic și canonic, aportul la dezvoltarea vieții monahale, ca exemplu pentru lucrarea pastoral-misionară și social-filantropică actuală a Bisericii Ortodoxe Române.

Prin prezentarea unor manuscrise cuprinzând opera Sfinților Capadocieni tradusă în limba română, ediții tipărite ale operei lor în limba română, contribuții ale teologilor ortodocși români la studierea vieții și operei acestora etc. se urmărește sublinierea prezenței Sfântului Vasile cel Mare, Arhiepiscopul Cezareei Capadociei și a celorlalți în conștiința Bisericii Ortodoxe Române. Un moment important al manifestărilor îl va constitui publicarea operei integrale a Sfântului Vasile cel Mare în cadrul noii serii a Colecției *Părinți și Scriitori bisericești* (PSB), precum și a unei serii de studii, articole și texte liturgice privitoare la Sfinții Capadocieni, după cum informează printr-un comunicat Biroul de presă al Patriarhiei Române.

Sfinții Capadocieni în conștiința Bisericii Ortodoxe Române

În ultima parte a anului 2009, va avea loc ședința solemnă a Sfântului Sinod consacrată anului comemorativ-omagial al Sfântului Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei († 379) și al celorlalți Sfinți Capadocieni și va fi organizată o expoziție tematică (icoane și cărți) la Palatul Patriarhiei din București.

Manifestările anului comemorativ-omagial al Sfântului Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei († 379) și al celorlalți Sfinți Capadocieni vor fi mediatizate pe larg de către Centrul de

Fragment din
Lucrarea Sf. Vasile
cel Mare, „Omilia
la Haexaameron“

Anul acesta se va publica prioritar integrala
operei Sfântului Vasile cel Mare și, în măsura
în care va fi pregătită pentru tipar,
și parte din opera Sfântului Grigorie de Nazianz.

Presă Basilica al Patriarhiei Române
(Radio Trinitas, Televiziunea Trinitas,
publicațiile Lumina, Agenția de știri
Basilica, Biroul de Presă), mass-media
bisericească eparhială și presa laică.

Site-ul Patriarhiei Române va avea
în 2009 o pagină specială intitulată „A-
nul comemorativ-omagial al Sfântului
Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei
Capadociei († 379) și al celorlalți Sfinți

Capadocieni“, care va prezenta progra-
mul și prezentările acțiunilor ce se vor
realiza, precum și imagini cu reprezen-
tări ale Sfinților Capadocieni în pictura,
miniatura și manuscrisele românești. □

Conferințe, expoziții și pelerinaje întru omagierea Sfinților Capadocieni

◆ Vă prezentăm în continuare Programul-cadru național bisericesc
privind modul de desfășurare în cuprinsul Patriarhiei Române a
manifestărilor din cadrul Anului comemorativ-omagial al Sfântului
Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei († 379) și celorlalți
Sfinți Capadocieni ◆ Fragment din hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii
Ortodoxe Române privind proclamarea de către Patriarhia Română a anului 2009 ca „Anul
comemorativ-omagial al Sfântului Vasile cel Mare († 379) și al celorlalți sfinți capadocieni“ ◆

1. În prima parte a anului 2009 (ianuarie-iunie) se va trata despre
Sfântul Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei († 379) și
ceilalți Sfinți Capadocieni în conștiința Bisericii Universale și a
Bisericii Ortodoxe (viața sfântă, contribuția lor la cristalizarea și apă-
rarea învățării de credință, la dezvoltarea exegezei Sfintei Scripturi,
la îmbogățirea tezaurului liturgic și canonic, aportul la dezvoltarea
vieții monahale etc.). Se va evidenția opera Sfinților Capadocieni, în
special a Sf. Vasile cel Mare, ca izvor și exemplu pentru lucrarea ac-
tuală socială și caritativ-filantrropică a Bisericii Ortodoxe Române;

2. În partea a doua a anului 2009 (iulie-noiembrie) se va sublinia
prezența Sfântului Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei
(† 379) și a celorlalți Sfinți Capadocieni în conștiința Bisericii Or-
todoxe Române (manuscrite cuprinzând opera lor tradusă în limba
română, ediții tipărite a operei lor în limba română, contribuții ale
teologilor ortodocși români la studierea vieții și operei acestora etc.);

Integrala operei Sfântului Vasile cel Mare

3. Se va publica un album cu Sfântul Vasile cel Mare, arhiepiscopul
Cezareei Capadociei, în diferite reprezentări (pictură bisericească, icono-
grafie, miniaturi, manuscrise, mozaicuri, vitralii) din toată România;

4. Se va publica un album cu Sfântul Grigorie de Nazianz și alți
Sfinți Capadocieni în diferite reprezentări (pictură bisericească, icono-
grafie, miniaturi, manuscrise, mozaicuri, vitralii) din toată România;

5. Se va publica prioritar integrala operei Sfântului Vasile cel Mare
și, în măsura în care va fi pregătită pentru tipar, și parte din opera
Sfântului Grigorie de Nazianz, conform proiectului stabilit inițial în
cadrul noii serii a colecției Părinți și scriitori bisericești, prin reedi-
tarea operei deja publicate și traducerea integrală a celorlalte texte ale
acestor doi Sfinți Capadocieni;

6. Se vor organiza pelerinaje în Cezareea Capadociei, în care scop
se va întocmi corespondența oficială către Sanctitatea Sa Bartolomeu
Arhiepiscop al Constantinopolului și Patriarh Ecumenic pentru a fi
anunțat din timp.

Mediatizare prin mijloace specifice

7. Pe toată durata anului 2009, la postul de Radio TRINITAS și la
Televiziunea TRINITAS TV, precum și la posturile de radio bisericești lo-
cale se vor realiza emisiuni care vor pune în lumină aspectele redade la

punctele 1-5, cu contribuția teologilor specialiști în istorie bi-
sericească, patrologie, liturgică, drept canonic, spiritualitate ortodoxă,
istoria artei și picturii. În acest scop, redactorii postului de Radio
TRINITAS și postului de Televiziune TRINITAS TV se vor deplasa la cen-
trele eparhiale, la bibliotecile instituțiilor de învățământ sau mă-
năstirești care dețin manuscrise, miniaturi și tipărituri rare din operele
Sfinților Capadocieni, precum și la centre sociale și filantropice, unde
vor realiza emisiuni tematice speciale;

8. Contribuțiile scrise menționate la punctele 1 și 2 vor fi reflectate
prioritar în ZIARUL LUMINA, precum și în revistele și publicațiile bi-
sericești centrale, mitropolitane și eparhiale;

9. Pe site-ul Patriarhiei Române, care va avea în 2009 o pagină
specială intitulată „Anul comemorativ-omagial al Sfântului Vasile cel
Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei († 379) și al celorlalți Sfinți
Capadocieni“, se va reda programul mare, dar și prezentări imediate
ale acțiunilor ce se vor realiza, precum și imagini cu reprezentări ale
Sfinților Capadocieni în pictura, miniatura și manuscrisele românești;

Expoziții, lansări de carte și conferințe tematice

10. În ultimul trimestru al anului 2009, la Palatul Patriarhiei se va
organiza o expoziție tematică în cadrul căreia vor fi prezentate ma-
nuscrise, miniaturi și texte tipărite din opera Sfinților Capadocieni.

11. În cursul anului 2009, în funcție de data ieșirii de sub tipar, se
vor organiza la Patriarhia Română lansările de carte menționate la
punctele 3-5, iar în eparhii, ale unor proiecte editoriale locale dedicate
acestui eveniment;

12. Ca parte a programului-cadru național bisericesc, aprobă ca la
una din Conferințele pastoral-misionare semestriale din anul 2009 să
se prezinte tema „Anul comemorativ-omagial al Sfântului Vasile cel
Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei († 379) și al celorlalți Sfinți
Capadocieni“;

13. În ultimul trimestru al anului 2009 se va organiza o ședință
solemnă a Sfântului Sinod dedicată evaluării modului în care s-au
desfășurat în eparhiile Patriarhiei Române manifestările din cadrul
„Anului comemorativ-omagial al Sfântului Vasile cel Mare, arhiepiscopul
Cezareei Capadociei († 379) și al celorlalți Sfinți Capadocieni“.

Fiecare dintre Sfinții Trei Ierarhi era deopotrivă
neîntrecut păstor sufletesc, mare dascăl al lumii
creștine, propovăduitor al dreptei credințe.

Opera dogmatică a Sfinților Trei Ierarhi

*Mai presus de orice, Sfinții Trei Ierarhi au fost personalități
harismatice. Înzestrați cu harisma cunoașterii de Dumnezeu,
ierarhi cu o vastă cultură creștină și experiență pastorală,
asceți și filosofi, Sfinții Trei Ierarhi au elaborat o teologie
profund autentică pentru că au avut la baza ei cunoașterea
spirituală și experiența personală a adevărului dumnezeiesc.
Pentru Sfinții Părinți, un teolog care ar spune că acea
cunoaștere directă și personală a lui Dumnezeu este
imposibilă, nu se poate numi teolog, pentru că teologie, în
accepția Sfinților Trei Ierarhi, înseamnă și teologhisire,
cunoașterea și trăirea adevărului dumnezeiesc.*

de pr. prof. dr. Constantin LEONTE

Sfinții Trei Ierarhi, Sfinți Capadocieni
pe care îi comemorăm în anul 2009

Premisă de nezdruccinat: Iisus Hristos este Dumnezeu

Sfântul Ioan Hrisostom se adresează în special anomeilor, căci scopul său era „de a doborî un arbore sălbatic și necultivat”, adică erezia anomeilor, după cum afirmă în tratatul „Despre incomprehensibilitatea lui Dumnezeu”. Prima serie cuprinde cinci predici scrise în Antiohia în jur de 386-387. Cea de-a doua serie de predici a fost susținută la Constantinopol în 397.

În ceea ce privește pe Sfântul Ioan Gura de Aur, predicatorul rămas fără egal în întreaga istorie a creștinismului, el nu a făcut din temele dogmatice subiecte speciale nici pentru Omilii, nici pentru celelalte lucrări ale sale, deși aproape că nu este latură a învățaturii de credință pe care acest mare dascăl al creștinătății să nu o fi atins.

Sfântul Ioan Gura de Aur ne argumentează în „Bogațiile Oratorice” despre dumnezeirea lui Iisus Hristos. Înainte de orice lucru trebuie să știm cu o siguranță de nezdruccinat că Iisus Hristos este Dumnezeu. Așa ne-a precizat el dovezile dumnezeirii Mântuitorului. Dumnezeirea vine întru totul de la Persoana Sa, atât de clar, încât fără noțiunile despre dumnezeirea Sa totul devine de neexplicat în El și că noi trebuie să-L primim ca Dumnezeu. Atât a lucrat și lucrează El încă în lume, încât El o umple cu acțiunea Prea Sfintei Treimi: „*Tatăl Meu până acum lucrează și Eu lucrez*” (Ioan 15, 17).

Dumnezeu se arată în Iisus Hristos prin trei semne care marchează dumnezeirea. Pentru Dumnezeu întinericul viitorului nu există; Dumnezeu citește în viitor ca și în trecut și în prezent. Pentru Dumnezeu legile naturii sunt copleșite de maiestatea Lui; universul I se recunoaște ca vasalul Său și forțele naturale, care-i pun omului bariere de netrecut, nu au pentru

Inamicii ereziilor

Sfântul Vasile al Cezareii s-a arătat a fi un inamic al tuturor ereziilor. Cel mai vechi tratat dogmatic al său este „Adversus Eunomium”, în trei cărți pe care le-a redactat între anii 363-365 și care respinge mica „Apologie” publicată în 361 de către Eunomiu. Tratatul său „Despre Sfântul Duh” scris către 375 respinge atât arianismul, cât și sabelianismul. Calificativele aplicate ereticilor ne-au amintit deja numele mai multor eretici, ca Arie și Sabelie, cărora episcopul Cezareii le-a criticat în nenumărate rânduri erorile. Mai puțin frecvent îi citează pe discipolii celui dintâi: Aetius, diacon din Antiohia și Eunomiu, episcop al Cizicului. El ne informează, de asemenea, despre învățăturile lui Marcel al Ancyrei și ale lui Apolinarie, mai pe scurt despre erorile catarilor, adică ale novatienilor, despre sectele encratite, destul de răspândite în regiunile limitrofe Imperiului: apotactiții, hidroparastații și sacoforii; marcionii, pepuzienii și valentinienii. Pe maniheeni îi cunoaște doar din cărți. Milenarismul, al cărui principal nucleu a fost în Asia Mica, nu pare a-i fi trezit îngrijorarea Sf. Vasile, decât în măsura în care învățătura era susținută de Apolinarie. Numele pnevmatomahilor nu apare decât rar în corespondența sa și el depune toate eforturile pentru a-i respinge și contracara. Această denumire, care se va schimba puțin mai târziu în cea de macedonieni, apare în corespondența sa pentru prima oară.

Sfântul Grigorie de Nazianz, prin cele „Cinci Cuvântări Teologice” rostite la Constantinopol în vara anului 380, apără învățătura Bisericii de eunomieni și macedonieni, îndeosebi în a patra cuvântare, care respinge obiectiile arienilor despre dumnezeirea Fiului și în cea de-a cincea, care apără dumnezeirea Sfântului Duh împotriva macedonienilor. În trei „Scrisori teologice” (101, 102, 202) el respinge și învățătura apolinaristă.

Sfântul Grigorie Teologul este simbolul sfințeniei teologice, Sfântul Vasile cel Mare este simbolul energiei și al acțiunii puse în slujba oamenilor, iar Sfântul Ioan Gură de Aur simbol al râvnei apostolice prin cuvânt și prin faptă, pentru îndreptarea vieții credincioșilor, după învățătura Domnului nostru Iisus Hristos. Mai concis spus, unul ar reprezenta *mintea care gândește, altul gura care propovăduiește și al treilea mâna care lucrează*, deși fiecare au avut minte și gură și mâna care lucrau într-o desăvârșită armonie și unitate. Fiecare dintre ei era deopotrivă neîntrecut păstor sufletesc, mare dascăl al lumii creștine, propovăduitor al dreptei credințe.

Datorită culturii filosofice pe care o stăpâneau ca nimeni alții, n-au adaptat teologia la filosofie, ci au adaptat filosofia la Revelația divină și au transformat învățătura creștină despre Sfânta Treime din teorie în viață și din speculație în doxologie. Ca o mărturie în acest sens stă cuvântul Sfântului Grigorie de Nazianz: „Din ziua în care am renunțat la cele lumesti, ca să-mi consacru sufletul contemplării cerești, prea luminoase, când înțelepciunea supremă m-a îndepărtat de cele trecătoare, din acea zi ochii mei au fost orbiți de lumina Treimii a cărei strălucire depășește tot ce poate concepe mintea omului, iar de pe înălțimea tronului slavei Sale, Treimea revarsă peste toți și peste toate razele Sale de lumină negrăită comună celor Trei. Acesta este izvorul a toate câte există aici jos, separate prin timp de cele de sus. Din ziua aceea am murit față de lume și lumea a murit față de mine și aștept să fiu acolo unde este Treimea mea în toată strălucirea splendorii Sale”.

De-a lungul întregului secol al IV-lea, Părinții au luptat neîncetat împotriva ereziilor, respingându-le atât prin scris, cât și prin predică. În principiile patristice din această perioadă este definită întreaga atitudine a Bisericii Răsăritului față de eretici.

**Sfinții Trei Ierarhi au câteva însușiri
caracteristice prin care ei se completează,
formând o unitate care-i recomandă
întotdeauna împreună.**

Dumnezeu nici o rezistență. Pentru Dumnezeu stăpânirea nu cunoaște nici o limită: Dumnezeu împărătește acolo unde vrea El să împărătească, fără ca nici o voință, nici inteligență, nici inimă să-i poată opune vreo rezistență. Cele trei semne sunt: profetia, minunea, stăpânirea.

Dumnezeu este Unul. Nu este și nu poate fi decât un singur Dumnezeu. Cum se vor concepe doi infiniți? Dacă Dumnezeu este Unul, natura divină este una și nu poate fi decât una, această unitate de natură nu exclude pluralitatea Persoanelor. Nu există decât un singur Dumnezeu. Pot să fie în Dumnezeu mai multe persoane distincte existând în unitatea de natură un Dumnezeu.

**Sfinții Trei Ierarhi se
completează în mod armonios**

În viața și opera lor, Sfinții Trei Ierarhi au multe puncte comune și cu alți mari părinți și scriitori ai Bisericii. Totuși, Sfinții Trei Ierarhi au câteva însușiri caracteristice prin care ei se completează, formând o unitate care-i recomandă întotdeauna împreună. De altfel, tâlcul mai adânc al arătării divine pe care a avut-o în anul 1081 mitropolitul Ioan al Evhaitelor, în urma căreia s-a generalizat sărbătorirea împreună a Sfinților Trei Ierarhi la 30 ianuarie, nu este numai acela de a se pune capăt disputelor în legătură cu întăietatea pe care ar fi meritat-o unul sau altul dintre cei Trei Sfinți Ierarhi, ci mai ales rezultatul unui proces îndelungat de aprofundare a operei lor, prin care Biserica a ajuns la conștiința că Sfinții Trei Ierarhi se completează în mod armonios, fiecare dintre ei definindu-se abia prin raportarea sa la ceilalți doi sau la unul dintre ei.

În acest sens, dacă Sfântul Ioan Gura de Aur a predicat pe înțelesul tuturor adevărata credință, dacă Sfântul Grigorie Teologul a sintetizat dogma și a făcut înțeleasă Revelația lui Dumnezeu, adevăruri de credință care depășesc cugetarea și copleșesc mintea, Sfântul Vasile cel Mare cercetează și explică etapele creației, făcând cunoscută opera și bunătatea lui Dumnezeu în om. Apoi, după cum am afirmat mai sus, în timpul vieții lor s-a formulat dogma Sfintei Treimi, la care toți cei trei ierarhi au contribuit în egală măsură atât pentru explicarea și înțelegerea ei de către credincioși, cât, mai ales, prin lupta pe care au dus-o cu cei care doreau cu tot dinadinsul să impună o credință străină Revelației dumnezeiești și Tradiției apostolice. În lupta cu marile erezii ale vremii lor, cu arianismul, sabelianismul, cu pnevmatomahii (adică cu cei care susțineau nedumnezeirea Duhului Sfânt), cei trei părinți de seamă ai teologiei creștine au reușit să depășească caracterul substanțial al gândirii eleniste, fie că era vorba de aristotelism, fie de platonism, pe care le cunoșteau ca nimeni altii și au făurit pentru prima dată în istoria culturii umane conceptul de Persoană, pe care l-au așezat la temelie învățării lor despre Sfânta Treime.

**Predicile dogmatice
ale Sfântului Vasile**

De fapt, învățătura despre Sfânta Treime a fost punctul principal împotriva căruia s-au ridicat cu înverșunare toate ereziile primelor secole creștine, ai căror corifei, hrăniți la școlile filosofice ale timpului și încrezuți într-o logică liniară, simplistă, nu recunoșteau decât unitatea lui Dumnezeu, nevăzând cum s-ar împăca ea cu Trinitatea Persoanelor sau cu viața interpersonală. În acest context găsim marea strădanie a Sfântului Vasile cel Mare, care dorea să evedențieze cu ajutorul gândirii învățătura revelată, că Dumnezeu este Unul și în același timp întreit în Persoane: că nici unitatea nu este contrară vieții tripersonale și nici Treimea Persoanelor nu este contrară unității Lui.

Prin predicile dogmatice, Sfântul Vasile urmărește să precizeze, prin formulări adecvate, poziția Bisericii față de interpretările doctrinare eronate, puse în circulație de diferite erezii. Totodată, el urmărește să-și instruiască ascultătorii în așa chip ca ei să poată rezista cu succes asaltului prozelitist al curentelor adverse.

Astfel, în predica „Despre credință”, marele capadocian arată că cerința de a ne înălța gândul la Dumnezeu și a-L proslăvi e constitutivă ființelor raționale. A încerca însă să descriem ființa lui Dumnezeu e temerar, pe de o parte pentru că pătrunderea noastră rămâne cu mult în urma măreției lui Dumnezeu, iar pe de alta pentru că prin cuvinte nu ne exprimăm decât incomplet gândurile. Cum însă propovăduirea lui Dumnezeu nu se poate face fără să se vorbească despre El, ilustrul cuvântător arată că va face aceasta după puteri.

Cel ce vrea să cuvânteze despre Dumnezeu, zice Sfântul Vasile, va trebui mai întâi să săvârșească un act de desmărginire, de transcendere a tot ce e creat. E singura cale care te poate pune în condiția de a contempla pe Cel nesupus schimbării, lipsit de afecte, simplu, necompus, indivizibil, în lumină strălucitoare, bunătațe, frumusetate singulară, Ființa care mișcă puternic sufletul, dar nu poate fi descrisă prin cuvinte.

Treime și unitate

Dumnezeu este tripersonal: Tatăl – începutul tuturor lucrurilor, cauza a tot ce există, rădăcina a tot ce e viu; Fiul – Unul – Născut din Tatăl, Fiul care e Cuvântul cel viu, Dumnezeu și la Dumnezeu, nu adăugat, ci din veci, Creator, nu creatură, Care face, nu e făcut, fiind tot ce e și Tatăl. E chipul Tatălui și ca atare are tot ce are prototipul, Fiul are maiestatea Divinității Tatălui în temelie identității de ființă. Întruparea nu-I micșorează Divinitatea. Duhul Sfânt și El este Unul și împărțându-Se creaturilor, nu se micșorează cu nimic. Duhul luminează pe toți spre cunoașterea lui Dumnezeu, inspiră pe profeți, înțelepțește pe legiuitori, consacră pe preoți, desăvârșește pe cei drepti, întărește pe conducători, face vrednici

**Sfântul Grigorie Teologul
este simbolul sfințeniei teologice**

de cinstire pe cei cumpătați, e izvor al darurilor vindecării, învie morții, eliberează pe cei încătușați, face din străini fii adoptivi. Duhul e în cer, umple pământul, e pretutindeni și nu e limitat de nimic. Locuiește întreg în fiecare și e întreg la Dumnezeu. El dăruiește harurile nu ca un slujitor, ci din propria Lui putere.

Respingând teza pnevmatomahilor, expunerea Sfântului Vasile arată limpede învățătura ortodoxă despre Sfântul Duh, învățătura

**Sfinții Trei Ierarhi, îndreptând cugetarea teologică
spre Dumnezeu cel transcendent, nevăzut,
necuprins, L-au vestit și arătat pe Dumnezeu
cel imanent: prieten, frate, aproapele
și Mântuitorul nostru în Iisus Hristos.**

DOSAR
Anul Sfinților Capadocieni

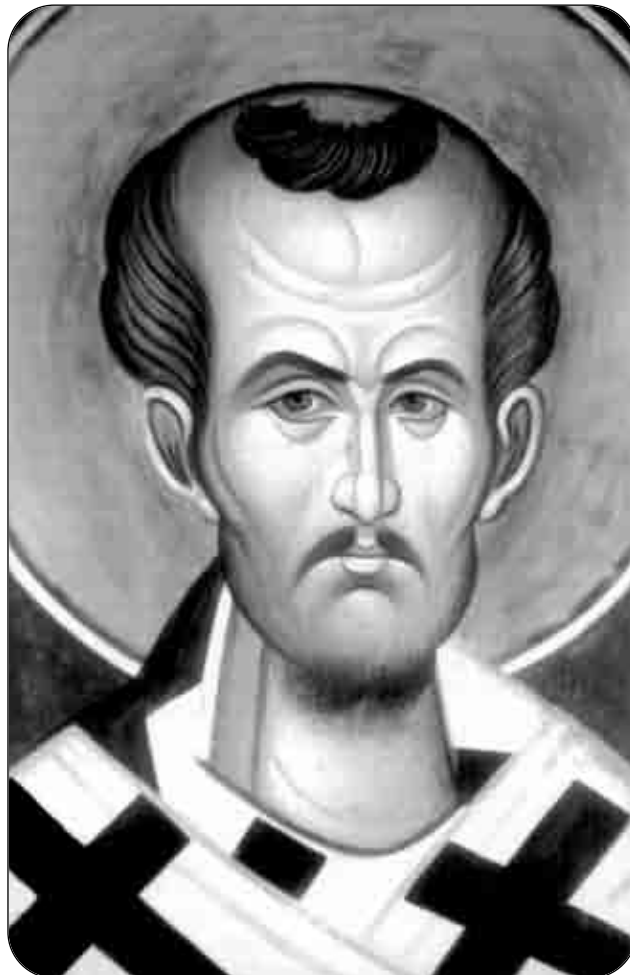
care avea să fie cuprinsă în cunoscuta formulă fixată la al doilea Sinod Ecumenic.

Dumnezeu este de-a pururi

Poemele dogmatice ale Sfântului Grigorie Teologul, în special cele despre Sfânta Treime, despre existențele raționale și despre lume, sunt un rezumat din cele *Cinci cuvântări teologice* și din *Cuvântările sale la praznicile împărătești*.

Dumnezeu a fost, este și va fi de-a pururi sau, mai bine zis, este de-a pururi, deoarece verbele *a fost și va fi* sunt secțiuni ale timpului nostru omenesc și ale firii mereu cugetătoare, pe când expresia *este de-a pururi* afirmă o numire pe care El însuși Și-o dă, când vorbește cu Moise pe muntele Sinai (Ieșire 3, 14). „Deoarece El cuprinde în Sine totul, El este existența cea fără de început și fără de sfârșit, este ca un ocean de ființă nefârșit și nemărginit, lucru care depășește orice cugetare cu privire la timp și la natură, întrezărit de minte doar, dar și aici cu totul nedeslusit și sărăcăcios și nu din cele din El, ci din cele din jurul Lui care de-abia că se însăilează din altceva decât din El, pentru o oarecare licărire de adevăr, care scapă mai înainte de a fi sesizată de minte și care fuge până să fie înțeleasă, așa de puternic ce nu străfulgerează mintea – bineînțeles atunci când ne este curată – așa cum ne orbeste de lumină și vederea o scăpare de fulger, iute trecătoare și aceasta, socotesc eu, ca prin ceea ce se înțelege să ne atragă la Sine, deoarece tot ce este cu desăvârșire neînțeles și de neînsușit este de nenădăjduit și de nedobândit și ca, prin ceea ce nu se înțelege din El, să uimească și prin uimire să fie mai dorit și, odată dorit, să curățe și, după ce a curățit, să îndumnezeiască și, odată ajunși așa, să se întredină cu cei de un neam cu el, Dumnezeu unindu-se cu dumnezei, și cunoscându-se de ei. Și aceasta poate în măsura în care cunoaște El acum pe cei cunoscuți. Dumnezeirea, este deci, nemărginită, și anevoie de intuit cu mintea și din ființa Ei singurul lucru acesta îl înțelegem, anume nemărginirea, chiar dacă cineva ar cugeta că natură simplă fiind Ea este sau anevoie de înțeles sau cu totul de neînțeles, dar aceasta vom cerceta-o deoarece, fără îndoială, nu simplitatea îi este natura, cum de altfel nici la cele alcătuite nu le este natură pur și simplu alcătuirea.“

De fapt, există și între noi o continuitate de natură. Sfinții Părinți nu o vedeau deplin, deoarece conștiința naturii și reflexiunea spirituală mai puțin avansată de atunci nu le dădeau posibilitatea să observe. Dar, în comparație cu unitatea ființei lui Dumnezeu, unitatea naturii noastre este mult redusă. Noi suntem nu numai compuși, ci și contrari nouă înșine și unii altora, nerămânând în nicio zi în mod curat aceiași, cu atât mai puțin,

Sf. Ioan Gură de Aur, Arhiepiscop de Constantinopol, unul dintre Sfinții Trei Ierarhi, s-a născut în Antiohia în anul 347

toată viața. Dar și cădem cu sufletele și cu trupurile *pe când Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, nu se rup din continuitatea reciprocă*.

Aspirația către asemănarea cu Dumnezeu

Chipul tinde spre asemănarea cu Dumnezeu sau spre îndumnezeire. Unirea aceasta maximă cu Dumnezeu, imprimarea omului de plinătatea lui Dumnezeu, fără contopirea cu El, este îndumnezeirea omului. În vederea ei e dat chipul lui Dumnezeu în om, ca aspirație a acestuia spre modelul său absolut. Și în ea își află chipul împlinirea sa, ca asemănare maximală cu Dumnezeu. În chip e implicată, ca o poruncă dumnezeiască, tensiunea omului spre îndumnezeire. *Omul este o creatură, care a primit porunca să devină dumnezeu* spune Sfântul Grigorie de Nazians, împreună cu Sfântul Vasile cel Mare. *Chipul implică destinația omului spre îndumnezeire, setea de infinitate, ca relație bilaterală.*

Iată care sunt roadele înțelegerii credinței celei adevărate în Dumnezeu unic, în ființă, dar întreit în Persoane – împărtășirea de iubirea lui Dumnezeu, mai presus de fire și intrarea în comuniunea Persoanelor dumnezeiești. După concepția Sfinților Trei Ierarhi, omul este cea mai aleasă făptură. El este creat după Chipul lui Dumnezeu și pentru mântuirea lui a venit în lume Iisus Unul-Născut, Fiul lui Dumnezeu. Conștiința de valoarea omului și de dragostea lui Dumnezeu pentru oameni, Sfinții Trei Ierarhi au pus în slujba omului tot ce au avut mai bun: știința lor, viața și întreaga activitate.

Au așezat teologia în slujba vieții

Unind o cultură vastă, enciclopedică, cu o adâncă evlavie și împlinind viața contemplativă cu cea activă, în duh, de muncă neîncetată, de jertfelnicie până la moarte, ei stau de veghe și azi ca modele vii, nepieritoare, închinat Bisericii și omului, cu durerile și bucuriile lor, cu căderile și înălțările lor și Evangheliei lui Hristos cel răstignit, dar înviat și înălțat în slavă.

Prin cuvântul, prin scrisul și pilda vieții lor, Sfinții Trei Ierarhi sunt modele de slujire și dăruire, pentru binele oamenilor. În acest context, să luăm aminte la Sfântul Ioan Gură de Aur, care vedea în fiecare om, pe Hristos Întrupat.

Marele lor merit este acela că îndreptând cugetarea teologică

spre Dumnezeu cel transcendent, nevăzut, necuprins, L-au vestit și arătat pe Dumnezeu cel imanent: prieten, frate, aproapele și Mântuitorul nostru în Iisus Hristos. Prin aceasta au așezat teologia în slujba vieții și preotia în slujirea oamenilor. □

Bibliografie

- ¹ Sfântul Vasile cel Mare, „Scrieri”, în colecția „P. S. B.”, EIBMBOR, București, 1980;
- ² Diac. Conf. P.I. David, „Responsabilitatea misionară după Sfinții Trei Ierarhi”, în „Studii Teologice”, seria II, anul XXXVI(1984), nr. 5-6;
- ³ Pr. Prof. Dr. Dumitru Gh. Popescu, „Teologie și Cultură”, EIBMBOR, București, 1993;
- ⁴ Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, „Învățătura despre Sfânta Treime”, în scrierea Sfântului Vasile „Contra lui Eunomie” în Sf. Vasile cel Mare, op. cit., EIBMBOR, București, 1980;
- ⁵ Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, „Teologia Dogmatică Ortodoxă”, vol. I-II, EIBMBOR, 1978.
- ⁶ Jerod. Nestor Vornicescu, „Munca manuală în monahism după Sfântul Vasile cel Mare”, în „Mitropolia Moldovei și Sucevei”, anul XXXI (1956), nr. 9;
- ⁷ Nicolae V. Stănescu, „Teologie și viață la Sfântul Grigorie de Nazianz”, în „Mitropolia Moldovei”, anul XIV(1962), nr. 1-2;
- ⁸ Pr. Gh. Tilea, „Evlavia euharistică după Sfântul Ioan Gură de Aur”, în „Studii Teologice”, anul IX(1957), nr. 9-10.

Personalitatea Sfântului Grigorie de Nazianz

Sinodul Sfintei noastre Biserici a hotărât ca anul 2009 să fie dedicat Sf. Vasile cel Mare și tuturor părinților capadocieni. Alături de Sf. Vasile cel Mare, Sf. Grigorie de Nazianz (†389) este unul dintre marii dascăli ai creștinătății și ierarhi ai Bisericii. Împlinirea, anul acesta, a 1620 de ani de la moartea lui, sau de la nașterea sa veșnică în împărăția lui Dumnezeu, ne determină să-i evocăm personalitatea și să vedem care sunt meritele sale pilduitoare pentru Biserică și pentru viața credincioșilor.

de pr. Dr. Daniel ENEA,
Parohia „Sf. Nicolae”, Moinești

Sf. Grigorie s-a născut la Arianz, în Asia Mică (aproape de Nazianz), pe la 329, ca fiu al episcopului Grigorie și al Noinei. Mama sa, o creștină pioasă și energică, nu numai că și-a convertit soțul la noua religie creștină, dar a avut o influență hotărâtoare asupra formării fiului ei.

Educat la cele mai înalte școli ale vremii

După pregătirea elementară făcută în casa părintească, Sf. Grigorie urmează studii strălucite în cele mai vestite centre de cultură ale timpului, la celebri dascăli ai lumii păgâne de atunci. Începe la Cezarea Capadociei, le continuă la Cezarea Palestinei, apoi la Alexandria și le desăvârșește la Atena, unde stă 8-9 ani. Cunoșcându-l pe Sf. Vasile cel Mare, leagă cu el o prietenie pe toată viața, încât atunci când moartea îi va despărți, va mărturisii cu nostalgie: „Se părea că avem amândoi un singur suflet, care pune în mișcare două trupuri... Fiecare din noi eram în celălalt și prin celălalt.” Amândoi au studiat cu seriozitate, pe lângă retorică și filosofie, toate științele profane, desăvârșindu-și în același timp viața în virtute. Se spune despre ei că nu cunoșteau decât două drumuri: cel al scolii și cel al Bisericii.

Dificultatea și însemnătatea preoției

Fiind o fire retrasă, sensibilă și contemplativă, după primirea botezului, Sf. Grigorie dorea să devină monah, fapt care îl apropie tot mai mult de așezămintele monahale întemeiate de Sf. Vasile. Este hirotonit preot împotriva voinței sale. Misiunea îl copleșise, încât se retrage la mănăstirea din Pont a Sf. Vasile. Se reîntoarce după un an, la

insistențele tatălui său și ale credincioșilor, și ține o celebră cuvântare despre fuga de preoție, intitulată „Cuvânt de apărare pentru fuga în Pont”. Această cuvântare este un adevărat tratat de preoție, în care arată că preoția este „arta artelor și știința științelor”, de care nu se poate apropia oricine, datorită caracterului ei înfricoșător și a răspunderii pe care o prezintă în fața lui Dumnezeu. Ajută pe tatăl său în pastorație și este hirotonit mai pe urmă de Sf. Vasile cel Mare ca episcop de Sasima. Nu și-a văzut eparhia, preferând ca după moartea tatălui să se retragă, din nou, în liniștea mănăstirii. La insistențele unei delegații venite din Constantinopol și la stăruința Sf. Vasile cel Mare, se stabilește pe la 379 în capitală, pentru a reface Biserica Ortodoxă de acolo, lovită de ereziile timpului. Deschide în casa unei rude o capelă, numită simbolic, „Învieră” și rostește celebrele *Cuvântări teologice*, câștigând admirația elitei intelectuale. Aceste cuvântări se îndreptau împotriva ereziilor arienilor. În ele se arată că nu oricine și oricum poate vorbi de Dumnezeu. Cu un talent oratoric fără egal, cu o putere de pătrundere a rațiunii, luminată de credință, Sf. Grigorie dezvoltă învățătura despre Sfânta Treime, despre întruparea Logosului și despre Sfintele Taine. El este primul teolog care stabilește specificul Persoanelor Sfintei Treimi și raportul dintre Ele. Dumnezeu Tatăl este nenăscut, Creatorul și Proniatorul lumii, Fiul este de o ființă cu Tatăl, născut din vezi din Tatăl, Mântuitorul lumii, iar Duhul Sfânt este a treia Persoană a Dumnezeirii, care purcede din Tatăl, fiind Sfințitorul lumii.

Tatăl, Fiul și Sfântul Duh au comun ființa, necreația și dumnezeirea. Adâncind ca nimeni altul taina de nepătruns a Sfintei Treimi, i s-a adus, mai târziu, supranumele de „Teologul”, cu care numai Sf. Apostol și Evanghelist Ioan a fost împodobit înaintea lui.

Un orator desăvârșit

Pe lângă *Cuvântările teologice*, Sf. Grigorie a mai rostit și cuvântări ocazionale, precum și panegirice în cistea sfinților. El este deschizător de drum în ce privește cuvântul funebru creștin, prin necrologul rostit la moartea fratelui său, Cezar, și a prietenului său, Vasile. Nu pot fi trecute cu vederea nici cuvântările rostite la sărbătorile împărătești, ale căror substanță pătrunsă de un adânc conținut teologic a intrat și se păstrează și astăzi în cultul Bisericii noastre, ca piese muzicale, în special la Nașterea

Tratând despre pace, în societatea de atunci, Sf. Grigorie spune că păcatul, sub diferitele lui forme, a tulburat starea divină de pace în lume și a deschis calea morții și suferinței nefirești.

Domnului și Învierea Domnului. „Fecioara astăzi pe Cel mai presus de ființă naște și pământul se aduce peșteră Celui neapropiat. Îngerii împreună cu păstorii Îl preamăresc și magii cu steaua călătoresc. Că pentru noi s-a născut Prunc tânăr, Dumnezeu Cel mai înainte de veci.“ (Condacul Nașterii Domnului). La fel și imnul triumfal al Învierii Domnului este tot opera Sf. Grigorie: „Ziua învierii să ne luminăm cu prăznuirea și unii pe alții să ne îmbrățișăm și să iertăm toate pentru înviere și să zicem fraților și celor ce ne urăsc pe noi, și astfel să strigăm: Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dându-le.“

Pe lângă acestea, Sf. Grigorie e adânc mahnit de „sfășierea scumpei cămăși a lui Hristos“, adică a Bisericii de diferitele învățături greșite ale vremii. „Care este lucrul cel mai frumos în învățătura noastră?“ – se întreba el. „Pacea“, răspundea tot el, precum „cel mai rușinos și vătămător lucru este discordia“. Tratând despre pace, în societatea de atunci, Sf. Grigorie spune că păcatul, sub diferitele lui forme, a tulburat starea divină de pace în lume și a deschis calea morții și suferinței nefirești. Vorbind despre pacea și ordinea în firea înconjurătoare, el ne învață că universul, cu legile lui neschimbabile, cu succe-

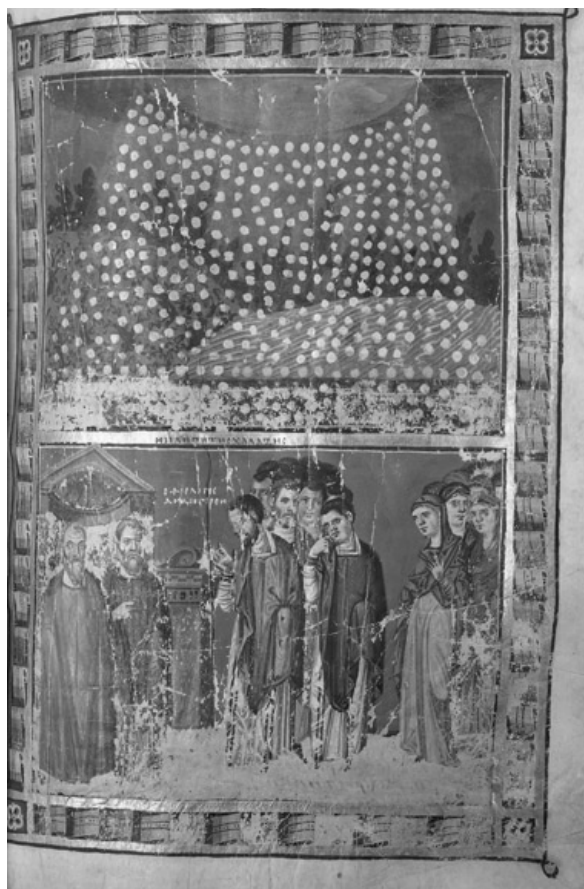
siunea regulată a zilelor și a nopților, a anotimpurilor, cu legile din lumea plantelor și animalelor, ne oferă cel mai desăvârșit model de bună rânduială, ordine și pace. „Intemeiatu-le-ai pe veci. Lege le-ai pus și nu o vor călca“, exclamă Sf. Părinte, preluând cuvintele psalmistului.

Creatorul poeziei creștine clasice

Calitățile sale deosebite, munca neobosită și succesele misionare au determinat pe însuși împăratul Teodosie cel Mare să-l instaleze ca episcop al capitalei la 27 noiembrie 380, iar Sinodul II Ecumenic din 381 confirmă alegerea și este chemat la președinția sinodului. Intrigile care au intervenit îl dezgustă și demisionând părăsește Constantinopolul, lăsând prin testament toată averea sa Bisericii din Nazianz, spre a fi folosită pentru cei săraci și nevoiași. Se retrage în locul său natal, la Arianz, unde își petrece ultimii ani ai vieții în meditație, studiu, rugăciune și compunerea de poezii, devenind astfel creatorul poeziei creștine în amploarea și măreția ei clasică.

Poeziile sale se adresa mai întâi tinerilor creștini studiosi spre a-i face să pătrundă dogmele prin frumusețea artei. „Temperament retoric, Sf. Grigorie e înclinat adesea să vadă în poezie un mijloc de a se destăinui...Și nu rareori îl simțim pătruns de harul acela în stare să prefacă și să-nchidă în adevărata poezie tot ceea ce atinge...Suflet adânc contemplativ, nehotărât, de o sensibilitate excesivă, cufundat în nesfârșite monologuri interioare, așa se dezvăluie poetul în versurile sale autobiografice“ (Simina Noica, *Antologie lirică greacă*, București 1970, pag. 247).

Moare în jurul vârstei de 60 de ani, rămânând, peste veacuri, ca una dintre podoabele cele mai strălucitoare ale gândirii și literaturii patristice, model de apărare a dreptei credințe, de dăruire și slujire lui Dumnezeu și oamenilor. Biserica îl sărbătorește de două ori pe an pe Sf. Grigorie Teologul: la 25 ianuarie și la 30 ianuarie, împreună cu Sf. Vasile cel Mare și Sfântul Ioan Gură de Aur. □

Una dintre cele mai importante copii bizantine în manuscris după *Omilile* Sf. Grigorie de Nazianz (Constantinopol 879-883). În imagine o miniatură în care este reprezentat episcopul Grigorie predicând țăranilor înspăimântați de grindina care s-a abătut asupra Nazianzului

Îndatoriri administrative pentru parohii, schituri și mănăstiri

Din controalele făcute de către delegații Centrului Eparhial Roman la unitățile din subordine cu diferite ocazii, precum și în urma inspecțiilor anuale efectuate de Preacucernicii Părinți Protopopi, s-a constatat că multe dintre unitățile inspectate nu au în cancelaria parohială sau cancelaria mănăstirilor registrele de evidență administrative, dar și cele financiare, care sunt obligatorii de avut și de trecut cu înregistrările la zi. În cele ce urmează, precizăm care sunt registrele și dosarele necesare a fi în uz la parohii, schituri și mănăstiri.

Pr. Gheorghe MIRON,
Consilier Administrativ-Bisericesc

I. Parohii:

a. Registre: 1. Intrare-ieșire-corespondență; 2. Registrul procese verbale Consiliu și Adunarea parohială; 3. Registrul botezați, cununați, înmormântați; 4. Registrul certificate botez și cununii; 5. Registrul inventar-tip Neicov pe 7 capitole; 6. Registrul obiecte inventar mică valoare; 7. Registrul bibliotecă; 8. Statutul B.O.R.; 9. Registrul cu familii; 10. Registrul cu familii și credincioși; 11. Registrul treceri la ortodoxie și plecări la alte culte; 12. Caiete de predici pentru preoții care au de trecut examenul de definitivat, gradul al II-lea și gradul I; 13. Caiete de cateheză pentru aceleași examene;

b. Dosare: 1. Corespondență intrată și ieșită; 2. Acte înființare parohie; 3. Pro-

prietățile parohiei (terenuri, clădiri); 4. Contracte cu IREE, Gaz metan etc.; 5. Dosar cu procese verbale inspecții, revizii contabile etc.; 6. Dosar cu extras cont Bancă; 7. Diverse; 8. Dosare contabile: Chitanțiere; Boniere; Partizi venituri și cheltuieli; Pangar; Acte justificative; Bugete, execuții bugetare;

II. Schituri și mănăstiri

a. Registre: 1. Registrul intrare-ieșire; 2. Registrul procese verbale; 3. Registrul botezați, cununați, înmormântați; 4. Registrul inventare; 5. Registrul bibliotecă;

b. Dosare: 1. Corespondență curentă; 2. Acte înființare mănăstire; 3. Acte privind proprietatea mănăstirii, construcții; 4. Contracte IREE, Gaz metan etc.; 5. Registrul evidență persoane; 6. Dosare pentru fiecare persoană (act studii, certificat de naștere, buletin, carte de muncă, contract de muncă etc.); 7. Dosare contabile: Chitanțiere; Boniere; Partizi venituri și cheltuieli; Pangar; Acte justificative; Schema personal și funcții; Regulament al mănăstirilor; Regulament ordine interioară; Statutul B.O.R.

Dacă se consideră necesar, este permisă și înființarea altor evidențe.

Cu prilejul inspecțiilor administrative anuale, ce se vor efectua de către Preacucernicii Părinți Protopopi, dar și de delegați ai Centrului Eparhial, toate registrele și dosarele menționate vor fi verificate și vizate de cei în cauză și pe baza acestora se vor da notele administrative anuale.

Tabelul cu registrele și dosarele necesare este afișat și la Protoierile din teritoriu, fiind trimis cu circulara Episcopiei nr. 172/2009. □

În luna februarie, toate unitățile de cult care au în derulare investiții - în special biserici și paraclise - pot depune la Centrul Eparhial Roman, documentațiile necesare în vederea accesării de fonduri nerambursabile.

Adunarea eparhială în Episcopia Romanului

În ultima zi a lunii ianuarie, conform tradiției, la Roman, a avut loc Adunarea Eparhială a Episcopiei Romanului, pentru a dezbate și analiza „Darea de seamă cu privire la activitatea desfășurată în anul 2008”, în sectoarele de activitate: administrativ-bisericesc, social-misionar, cultural și economic. De asemenea, pe ordinea de zi a Adunării, a fost pusă și discutarea proiectelor de activitate pentru anul 2009.

Pr. Constantin GHERASIM

Sedința de lucru a Adunării eparhiale din Episcopia Romanului a fost deschisă printr-o slujbă de *Te Deum*, oficiată de către Preasfințitul Dr. Ioachim Băcăuanul, arhiepiscop-vicar al Episcopiei Romanului, în Catedrala episcopală „Sf. Cuvioasa Parascheva”, alături de un sobor de preoți și diaconi, în prezența membrilor Adunării eparhiale, după care, întâlnirea a continuat în sala de sedințe a Centrului eparhial.

2008, an cu semnificație deosebită pentru Episcopia Romanului

În deschiderea lucrărilor, Preasfințitul Ioachim a rostit un cuvânt prin care a precizat importanța și rolul membrilor Adunării eparhiale în viața Bisericii, mulțumindu-le tuturor pentru maniera în care s-au implicat în anul 2008 la organizarea și buna desfășurare a evenimentelor prilejuite de serbarea a 600 de ani de atestare documentară a Episcopiei Romanului, precum și în celelalte acțiuni derulate pe cuprinsul întregii eparhii. Au urmat, apoi, rapoartele de activitate pe comisii, după care, în plen, fiecare referent a prezentat concluziile. La final, membrii Adunării eparhiale au ținut să mulțumească Preasfințitului Arhiepiscop-vicar Ioachim Băcăuanul și să aprecieze felul în care Preasfinția Sa a reușit să organizeze activitățile culturale, social-filantropice și misionare în 2008, an cu o semnificație deosebită pentru Episcopia Romanului, în care, pentru prima oară în istoria acestei eparhii, „s-au tipărit sub atenta supraveghere a Preasfinției Voastre opt volume de excepție dedicate celor 600 de ani de atestare documentară”, după cum a subliniat prof. dr. Mihai Ursache, deputat al Adunării eparhiale.

Adunarea eparhială, organul deliberativ al Bisericii

Amintim cititorilor noștri că Adunarea eparhială este organul deliberativ al Bisericii la nivelul fiecărei eparhii, deci și în cadrul Episcopiei Romanului. Ea are în componență 30 de membri activi: 10 clerici și 20 de mireni, de pe raza circumscriptiilor teritoriale din județele Neamț (Protopopiatul Roman) și Bacău. Se întrunește o dată pe an, în mod excepțional de mai multe ori, pentru a analiza raportul activității din anul trecut și pentru a pune la punct proiectele de activitate pentru anul cel nou. Are în componență cinci comisii: administrativ-bisericească; cultural-educatională; economică, bugetară și patrimonială; social-filantropică și organizatorică; juridică și de validare. □

Februarie, luna depunerii de dosare în vederea accesării de fonduri nerambursabile

În raportul prezentat în cadrul ședinței Adunării eparhiale de către Sectorul economic al Episcopiei Romanului au fost menționate atât realizările din sector, precum și neîmplinirile din anul 2008, care vizează toate unitățile structurale de cult, respectiv mănăstirile, parohiile, protopopiatele și Centrul eparhial. Impresionant este numărul mare de șantiere - 121 pe întreg cuprinsul Eparhiei Romanului - reprezentând biserici, paraclise, case praznicale, case parohiale etc. S-a remarcat deasemenea că lucrările la multe dintre acestea înaintează într-un ritm lent, mai ales din lipsa fondurilor.

Pentru anul în curs, în cadrul aceleiași ședințe s-au stabilit, între altele, următoarele priorități:

◆ Continuarea acțiunilor fiecărei unități de cult, în vederea recuperării bunurilor mobile și imobile care au aparținut bisericii, la toate nivelele, inclusiv prin acțiuni juridice.

◆ Întocmirea documentațiilor pentru trecerea în proprietatea unităților de cult, ale tuturor terenurilor date de Consiliile Locale în folosință sau concesiune, pentru construirea de locașuri de cult și anexelor acestora, conform prevederilor Legii 239/2007.

◆ Intensificarea demersurilor în vederea obținerii actelor de proprietate, pentru toate bisericile, cimitirele și imobilele, care aparțin unităților de cult.

◆ Informatizarea integrală și integrată, a Centrului Eparhial și a Protopopiatelor în prima fază, urmând ca acest lucru să se realizeze și la nivelul parohiilor și al mănăstirilor, pentru o cât mai eficientă comunicare.

◆ Repararea, modernizarea și extinderea unor spații existente, precum și construcția altora noi, necesare diversificării activităților Bisericii, la toate nivelele de reprezentare, în baza documentațiilor adecvate.

◆ Identificarea unor noi surse de finanțare pentru activitățile Bisericii, inclusiv prin cooperarea cu firme specializate, în vederea accesării fondurilor structurale europene.

În luna februarie, toate unitățile de cult care au în derulare investiții - în special biserici și paraclise - pot depune la Centrul Eparhial Roman, documentațiile necesare în vederea accesării de fonduri nerambursabile, fie de la Consiliile Județene sau Locale, fie de la bugetul de stat, prin Ministerul Culturii și Cultelor, respectiv Secretariatul de Stat pentru Culte. Informații referitoare la documentele necesare pot fi obținute fie accesând site-ul Ministerului Culturii și Cultelor (www.culte.ro), fie prin intermediul sectorului Economic al Episcopiei Romanului. (Pr. Vasile Ghiniță Șerban, Consilier Economic)

Membrii Adunării eparhiale a Episcopiei Romanului

Episcopia Romanului în sprijinul sinistraților din iulie 2008

Joi, 18 decembrie 2008, în comuna Săucești (județul Bacău) s-a derulat programul social-filantropic intitulat „Betleem - casa pâinii” al Episcopiei Romanului. Prin intermediul acestui program, desfășurat cu binecuvântarea Preasfințitului Arhiepiscop Dr. Ioachim Băcăuanul, au fost donate familiilor afectate de inundațiile din această vară 100 de paturi, 157 de aragazuri, 90 de cuptoare cu microunde, 40 de televizoare, 40 de mașini de spălat și 10 frigider. Valoarea totală a acestei acțiuni social filantropice inițiate de Episcopia Romanului depășește 130.000 lei noi.

Precizăm că, în cadrul aceluiași program „Betleem - casa pâinii”, marți, 16 decembrie, în comuna Recea (județul Neamț) au fost împărțite sinistraților 40 de paturi, iar săptămâna următoare au fost donate alte 49 de paturi familiilor din satele Gădinti și Ion Creangă.

Episcopia Romanului, prin sectorul Misiune și Filantropie, a demarat un proiect social-filantropic intitulat sugestiv „Betleem - casa pâinii”, desfășurat în perioada 16 - 18 decembrie 2008, având ca obiectiv ajutorarea familiilor din cuprinsul eparhiei care au avut de suferit în urma inundațiilor din vara anului 2008.

Au fost oferite bunuri casnice, dar și un cuvânt ziditor adus personal de către PS Ioachim Băcăuanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Romanului, în preajma marii sărbători a Nașterii Domnului. Mai întâi Preasfințitul s-a închinat în biserica satului Recea cu hramul „Sfinții Trei Ierarhi”, împreună cu oamenii prezenți, înălțând o rugăciune de mulțumire lui Dumnezeu, care a făcut posibilă adunarea atâtor ajutoare pentru cei în necaz. Apoi, PS Arhiepiscop Ioachim a vorbit cu oamenii care au fost încercați de furia apelor, în luna iulie a anului 2008.

La sfârșit s-au împărțit celor 40 de familii afectate canapele noi. Acest program social nu a ținut cont de apartenența religioasă a celor în suferință, oferind tuturor celor greu încercați un sprijin în situația dificilă în care se află. „S-au adus un număr de 89 de canapele pe care le-am repartizat în trei localități sinistrate din apropierea municipiului Roman. 40 au fost distribuite la Recea, la Gădinti 46, și 3 în comuna Ion Creangă. Toate bunurile donate au costat 24.000 lei.

În localitatea băcăuană Săucești, Episcopia Romanului a oferit 360 de produse electro-casnice în valoare de 102.000 lei. Tot aici, cu sprijinul

donatiilor obținute la nivel de parohie, persoanele sinistrate au primit 100 de paturi” a afirmat Pr. Ciuche Eugen, consilier pe sectorul Misiune și Filantropie, din cadrul Episcopiei Romanului.

Filantropia care unește

La aceste acțiuni, care au fost primite cu mare bucurie de către cei care încă resimt furia apelor care i-a lăsat fără agoniseala de o viață, au mai participat alături de Preasfințitul Arhiepiscop-vicar Ioachim Băcăuanul, Pr. Florin Țuscanu, Protopop de Roman, Pr. Eugen Ciuche, consilier sector Misiune și Filantropie, Pr. Cătălin Crețu, asistent social al Protopopiatului Roman, alături de preoții din comunele sprijinite în cadrul proiectului „Betleem - casa pâinii”: Pr. Ioan Pătrăuceanu, preot paroh la parohia Gădinti și Pr. Mihail Buda, preot paroh la parohia Ion Creangă. „Fondurile care au făcut ca acest proiect să poată fi materializat au fost adunate pe parcursul a câtorva luni, contribuabilii fiind în mod deosebit credincioșii Eparhiei Romanului, precum și o serie de sponsori, parte dintre ei manifestându-și solidaritatea față de sinistrați de pe diverse meridiane ale lumii unde muncesc și trăiesc, încercați mereu de dorul de-acasă” a declarat Preasfințitul Arhiepiscop-vicar Ioachim Băcăuanul celor prezenți.

Astfel, Episcopia Romanului a alinat suferința unor semeni de-ai noștri, năpăstuiți de furia apelor și de vitregiile vremurilor, aducând pe chipurile lor un strop de bucurie și lumină. (Asistent Social, pr. Cătălin - Gheorghită Crețu)

„Dăruiește speranță”

Vineri, 19 decembrie 2008, Moș Crăciun a venit și la membrii Asociației „Alternative pentru fiecare” din Roman. Cu sprijinul elevilor voluntari din cadrul Colegiului Național „Roman-Vodă” - clasele a XI-a A și a XI-a D - au fost vizitate 30 de persoane vârstnice, care, în mare parte, suferă de diverse afecțiuni oculare și au o situație materială precară. Astfel, fiecare dintre cei vizitați au primit un pachet cu alimente menite să le îmbogățească masa de Crăciun, alături de un colind frumos și urarea „Sărbători fericite”. Acțiunea denumită „Dăruiește speranță” s-a bucurat de

susținerea Protopopiatului Roman, reprezentat de părintele asistent social Cătălin Crețu, fiind sprijinită și de Asociația „Enosis” Piatra Neamț, reprezentată de domnul dr. Ovidiu Albert. Aceste mici bucurii aduse concitadinilor noștri se vor repeta și cu alte prilejuri, după cum ne-au asigurat toți cei participanți la acțiunea de binefacere. Pe lângă pachetele cu produse alimentare și îmbrăcăminte, tinerii au socializat cu persoanele aflate în dificultate, învățând cu acest prilej importante lecții de viață. (pr. Cătălin-Gheorghită Crețu, Asistent Social Protopopiatul Roman)

Activitatea desfășurată în cadrul Centrului se dorește a fi și un adaos educațional creștin-ortodox, de calitate, în care se împletesc armonios deprinderea aptitudinilor intelectuale și practice cu formarea caracterului.

ASISTENȚĂ SOCIALĂ

Centrul de zi „Sf. Ioan Botezătorul“ Bacău

Șansa meritată la educație

În ziua de 8 ianuarie 2009, a fost inaugurat Centrul de zi „Sfântul Ioan Botezătorul“, cu sediul în incinta Școlii „Domnița Maria“ din municipiul Bacău, Centru în care se va desfășura programul tip școală după școală: „Cu drag, la școală!“.

Slujba de sfințire a fost oficiată de către Preasfințitul Dr. Ioachim Băcăuanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Romanului, împreună cu un sobor de preoți. Inaugurarea Centrului a fost urmată de o masă festivă la care au participat atât copiii selectați pentru programul „Cu drag, la școală!“ și părinții acestora, cât și oficialitățile participante la acest eveniment, alături de cadre didactice din școală și alți elevi.

de Carla Livia PISCU

Programul „Cu drag, la școală!“ este proiectat a se derula pe durata întregului an și este organizat de Fundația „Episcop Melchisedec“ - Filiala Bacău, împreună cu Biroul de Asistență Socială al Episcopiei Romanului.

Conducerea Școlii „Domnița Maria“ din Bacău, reprezentată de d-na director Elisabeta Deaconu și d-na director adjunct Narcisa Gora, a fost receptivă la propunerea Fundației „Episcop Melchisedec“ - Filiala Bacău de a derula acest program în școala pe care o conduc, cu atât mai mult cu cât există precedent în acest sens. Astfel, în cadrul proiectelor Phare, la nivelul școlii s-a mai desfășurat un program tip „școală după școală“, program care a fost oprit din cauza lipsei fondurilor necesare.

Biserica, în sprijinul familiei

Programul „Cu drag, la școală!“ este gândit ca serviciu de prevenire a neglijării copilului, de asigurare a continuității și întăririi educației formale și prevenire a abandonului școlar, astfel încât să ofere servicii de protecție a copilului fără a se substitui familiei, dar venind în sprijinul acesteia prin ajutorul acordat pe durata zilei cuprinsă între terminarea orelor de școală și întoarcerea părinților de la lucru sau de la activitățile zilnice. Proiectul face parte din strategia de lucru a Fundației „Episcop Melchisedec“ - Filiala Bacău, care urmărește identificarea persoanelor/familiei aflate în dificultate, precum și inițierea și implementarea unor proiecte de prevenire a situațiilor de criză (abandon, abandon școlar, neglijare, instituționalizare, delinvență, marginalizare, excludere socială etc.)

PS Ioachim Băcăuanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Romanului, a fost cel care, alături de reprezentanții conducerii școlii „Domnița Maria“ din municipiul Bacău, a inaugurat Centrul de zi „Sf. Ioan Botezătorul“

să fie supravegheați de personal cu pregătire specială, într-un cadru de grup care poate stimula capacitatea lor de relaționare interpersonală cu cei de aceeași vârstă, dar și cu adulții.

Activitatea desfășurată în cadrul Centrului se dorește a fi și un adaos educațional creștin-ortodox, de calitate, în care se împletesc armonios deprinderea aptitudinilor intelectuale și practice cu formarea caracterului și este construită pentru a veni în sprijinul copiilor, părinților și școlii.

Obiectivele programului „Cu drag, la școală!“

Unul dintre obiectivele acestui program educativ este dezvoltarea deprinderilor de studiu independent și furnizarea de servicii educaționale specializate, informale și nonformale, care să amelioreze comportamentul de adaptare școlară. Acestuia i se adaugă și asigurarea unui cadru securizat de petrecere a timpului liber de

Alternativă pentru educația permanentă

Programul „Cu drag, la școală!“ se adresează unui număr de 22 de elevi din clasele I-VIII, aparținând Școlii „Domnița Maria“ Bacău, proveniți din familii în situații de risc, care au nevoie pentru copiii lor de o alternativă în care

Serviciile acordate în cadrul Centrului de zi „Sf. Ioan Botezătorul” din Bacău sunt gratuite, tocmai pentru a veni în sprijinul familiilor aflate în dificultate.

Educație și joacă în condiții optime

În cadrul programului inițiat de sectorul de Asistență socială al Episcopiei Romanului, prin intermediul Fundației „Episcop Melchisedec” - Filiala Bacău, principalele activități desfășurate sunt: îngrijirea copilului (asigurarea nevoilor de bază/sociale: hrană, securitate), implicarea participanților în activități instructiv-creative-ludice (efectuarea temelor pentru școală, cel puțin parțial, meditații suplimentare, jocuri), consilieri și consiliere spirituală pentru copil și familie, activitate de coordonare, monitorizare și contabilitate-administrativă a Centrului.

Copiii deja le place să vină la Centru, așteaptă cu interes povestioarele „de suflet” citite în timp ce servesc masa, doresc implicarea în cât mai multe activități împreună.

către copiii de vârstă școlară. De asemenea, între obiectivele programului regăsim și prevenirea neglijării copilului și a problemelor de adaptare școlară, integrarea mai rapidă în programul școlar prin creșterea adaptabilității la acest tip de mediu și creșterea gradului de accesibilitate al familiilor care doresc alternative mai bune pentru îngrijirea și educarea copiilor.

Între obiectivele programului „Cu drag, la școală!” se mai regăsesc și: stimularea comunicării prin activitățile comune recreative, aprofundarea unei limbi străine; socializarea; dez-

voltarea abilităților individuale creative și psiho-motorii în cadrul cluburilor de artă (pictură, modelaj, desen); formarea unui comportament alimentar sănătos prin respectarea orelor de masă; respectarea normelor de igienă personală; observarea și înregistrarea evoluției comportamentului fiecărui copil la activitățile zilnice și de club și transmiterea lor părinților; realizarea unei campanii de informare și promovare a proiectului în comunitate; sensibilizarea comunității față de problematica nevoii copilului de a fi asistat în a-și forma deprinderi dezirabile de petrecere a timpului liber, de a învăța, de a se comporta, de a se integra în grup, de a accepta diversitatea etc.; schimbarea percepției comunității asupra problemelor școlare din familia aflată în dificultate, aflat în situația de risc de a fi neglijat; ameliorarea intensității factorilor generatori de situații de risc.

Servicii gratuite

Serviciile acordate în cadrul Centrului de zi sunt gratuite, tocmai pentru a veni în sprijinul familiilor aflate în dificultate. Costurile necesare pentru amenajarea și funcționarea Centrului de zi „Sf. Ioan Botezătorul” s-au ridicat la un total de 77.000 RON. Realizarea acestei investiții se datorează sponsorilor și colaboratorilor noștri: SC Selgros Bacău, Asociația REPERE Bacău, ACCA Ovidenia 2005 Bacău, Metro Bacău, Restaurant Viva, d-l deputat Vlase Gabriel și tuturor aceluia care au înțeles necesitatea derulării unui astfel de program și au ales să se implice.

Pentru viitorul apropiat, având în vedere și faptul că în multe alte școli din mun. Bacău există copii proveniți din familii în situații de risc, Sectorul Asistență socială al Episcopiei Romanului are în plan înființarea unor noi centre de zi. □

Supravegheați de voluntari

În cadrul Centrului de zi „Sf. Ioan Botezătorul” programul copiilor este organizat astfel: între orele 12 - 13 elevii din clasele I-IV ajung la centrul de zi, participă la diverse activități ludice și se pregătesc pentru servirea mesei; între orele 13-14 toți copiii (atât cei din clasele I-IV, cât și cei din clasele V-VIII) servesc o masă caldă (două feluri și desert), în sistem cattering; între orele 14-17, se desfășoară diverse activități școlare și extrașcolare.

În fiecare zi elevii sunt supravegheați de câte un învățător/profesor voluntar și de câte 4 tineri, tot voluntari.

Responsabilii cultelor creștine au apreciat
necesitatea continuării rugăciunii pentru
unitate, în spiritul frățietății creștine,
subliniind că se impune și evidențierea rolului
educativ al acestei manifestări.

ECUMENISM

Săptămâna de rugăciune pentru unitatea creștină: 18-25 ianuarie 2009

Programului Săptămânii de rugăciune pentru unitatea creștină (18-25 ianuarie 2009) s-a convenit în conformitate cu hotărârea Sfântului Sinod din 29 octombrie 2008 și în urma consultărilor cu responsabilii pentru dialog local ai Bisericilor creștine din București. Responsabilii cultelor creștine au apreciat necesitatea continuării rugăciunii pentru unitate, în spiritul frățietății creștine, subliniind că se impune și evidențierea rolului educativ al acestei manifestări, expresie a unui ecumenism practic, bazat pe cooperare în planul social-filantropic.

În ceea ce privește prezența la rugăciunea ecumenică organizată de celelalte Biserici creștine, s-a stabilit că ortodocșii români pot asista la rugăciunea acestora, fără implicare liturgică.

În cadrul Săptămânii de rugăciune pentru unitatea creștinilor celebrată în perioada 18-25 ianuarie, Institutul Teologic Romano-Catolic Franciscan din Roman a găzduit luni, 19 ianuarie, sesiunea științifică ecumenică „Să fie una în mâna ta.” Această activitate a fost realizată în colaborare cu Centrul de Cercetare Ecumenică și de Dialog Interreligios *Pax et Unitas*, Societatea Culturală *Clepsidra* și Asociația *Visarion Puiu*.

Titlul sesiunii științifice a fost dat de către un verset din *Cartea profetului Ezechiel* din *Vechiul Testament* (Ez. 37, 17). Versetul se află în pasajul centrat pe ideea de unitate, după ce poporul ales fusese divizat în Regatul de Nord și în Regatul de Sud, iar mulți erau acum în robie. „Să fie una în mâna ta” (37, 17) este deci

versetul central al pasajului care a dat nu doar titlul sesiunii științifice de la Institutul Teologic Romano-Catolic Franciscan din Roman, ci și tema Săptămânii de rugăciune. (...)

După Salutul de deschidere al Prof. univ. dr. pr. Iosif Bisoc, OFMConv., director al CCEDI-PU au urmat prezentările reprezentanților bisericilor ortodoxe și romano-catolice, iar apoi un dialog între auditoriu și conferențieri. Întrunirea ecumenică s-a terminat cu un moment de rugăciune în Capela Institutului. (...) În cadrul întâlnirii au conferențiat: Prof. univ. dr. pr. Vasile Nechita de la Facultatea de Teologie Ortodoxă, Univ. *Ovidius*, Constanța, Parohul Catedralei Catolice *Adormirea Maicii Domnului* și Decan de Iași, Pr. Iosif Dorcu, Lect. univ. dr. pr. Florin Aurel Țuscanu, Facultatea de Teologie Ortodoxă, Universitatea *Ovidius*, Constanța, Prototierul al Romanului, Pr. dr. Mario Querini, Responsabil al Centrului de spiritualitate și activitate ecumenică *Domus Mariae* din Onești, Lect. univ. drd. Mihăiță Popovici, Pr. Provincial Gianfranco Maronese, Pr. Cornel Paiu, Președintele Societății Culturale *Clepsidra*.

Sesiunea științifică ecumenică „Să fie una în mâna ta” de la Institutul Teologic Romano-Catolic Franciscan din Roman, prin prezentările informate și interesante, prin dialogul deschis și avizat între membrii audienței și conferențieri, prin caracterul ei intrinsec - a atins cele trei dimensiuni fundamentale ale ecumenismului: Ecumenismul teologic, laic și spiritual. Ecumenismul teologic implică dialogul între teologii aparținând diferitelor confesiuni, dialog necesar formulării unei eclezilogii a comuniunii, dialog prezent în permanent în cadrul sesiunii științifice ecumenice - chiar dacă în mișcarea ecumenică, în general, divergențele doctrinare au fost atenuate prin înregistrarea unor puncte comune, dar consensul nu a fost încă obținut. Ecumenismul laic presupune angajarea dinamică, prin colaborare și susținere reciprocă, a creștinilor în diverse activități sociale, umanitare, ecumenism prezent prin colaborarea la sesiune între organizatori dar prezent și în angajarea fiecărui conferențiar în parte la astfel de activități de militantism social și umanitar. Ecumenismul spiritual, ce recunoaște necesitatea metanoiiei, a transformării interioare prin intermediul rugăciunii, s-a manifestat mai ales prin momentul final de rugăciune în Capela Institutului Teologic Romano-Catolic Franciscan. (...)

În final, putem aprecia că manifestări precum sesiunea științifică ecumenică „Să fie una în mâna ta” ce a avut loc luni, 19 ianuarie 2009 la Institutul Teologic Romano-Catolic Franciscan din Roman, jud. Neamț, inițiative precum Săptămâna de rugăciune pentru unitatea creștinilor, demonstrează necesitatea unității creștine și a dragostei frățești. (Conf. univ. dr. **Cristina Emanuela Dascălu**)

Manifestări ecumenice la Moinești

Privitv hotărârii Sfântului Sinod din 29 octombrie 2008, adresei nr. 73/14 ianuarie 2009 a Sfintei Episcopii a Romanului, privind desfășurarea programului Săptămânii de Rugăciune pentru Unitatea creștină (18-25 ianuarie 2009), în cadrul Protopopiatului Moinești, s-au desfășurat următoarele activități: în toate parohiile unde sunt și comunități catolice, preoții au participat la slujbele comune, fără implicare liturgică. Amintim aici parohiile din municipiul Moinești, din orașul Comănești, din orașul Dărmănești, precum și comunele Balcani, Pîrjol, Ghimes-Făget, Palanca, Livezi, Berzunți etc.

Marti, 20 ianuarie, la Biserica Romano-catolică din Moinești, programul de rugăciune s-a desfășurat după rânduiala catolică, iar preoții ortodocși, împreună cu credincioșii, au asistat la desfășurarea slujbei. Au participat majoritatea preoților din municipiul Moinești. La sfârșitul programului, PC Protopop Petre Moraru, a fost invitat să țină un cuvânt de învățătură și a vorbit despre „Sfintii Părinți - garanții unității bisericii”, axându-se, în special, pe Sfintii Trei Ierarhi Vasile cel Mare, Grigorie de Dumnezeu Cuvântătorul și Ioan Gură de Aur. Totul s-a încheiat cu un dineu oferit de părintele decan Valentin Cochior, dineu la care au fost invitați preoții ai ambelor culte, precum și personalități moineștene.

Joi, 22 ianuarie, de la ora 17.00, la Biserica „Sf. Apostoli Petru și Pavel” din Moinești - cartier Găzârie, a fost oficiată slujba Vecerniei unită cu Litia. La acest moment au participat numeroși creștini ai ambelor culte, precum și prelați ai bisericii surori, care au răspuns cu dragoste chemării frățești la unitate în rugăciune. Slujba a fost oficiată de un sobor de preoți, avându-l în frunte pe preotul Petre Moraru, protopop al Protopopiatului Moinești. Din sobor au făcut parte pr. Gheorghe Andrioaie - parohul Bisericii „Sf. Apostoli Petru și Pavel”, pr. Adrian Constantin, pr. Constantin Pușcalău, pr. Ioan Preotu și pr. Ovidiu Nicolae Leca. La final, părintele protopop Petre Moraru a ținut un cuvânt de învățătură, în care a amintit faptul că astăzi între cele două biserici nu mai există acea separație de altădată, cele două considerându-se „biserici surori”.

De asemenea, s-a subliniat faptul că, indiferent de greutate, trebuie să trecem peste acele obstacole care ne țin departați, în rugăciunile noastre să cerem de la Bunul Dumnezeu pace în inimi, înmulțirea dragostei întru semenii, dezrădăcinarea urii și patimilor care ne macină sufletul.

În încheiere, a fost împărțită Litie - pâine binecuvântată - tuturor celor prezenți, acest lucru amintind de faptul că înainte de 1054, toți ne împărțeam din același Sfânt Potir. În continuare, la Așezământul social-filantropic de pe lângă parohie, a urmat o agapă frățească. (Pr. **Petre MORARU, Protopop de Moinești**)

„În Iordan botezându-Te, Tu, Doamne...”

Primul mare praznic împărătesc pe care Biserica noastră îl serbează la începutul anului (pe 6 ianuarie) este Boboteaza sau Botezul Domnului. Acest praznic se mai numește și „Arătarea Domnului”, „Descoperirea Cuvântului Întrupat”, „Epifania” sau „Teofania”. În fiecare an, slujba sfințirii apei adună în jurul preoților mulțime de credincioși dornici să aibă parte de binecuvântarea primită prin Agheazma Mare, sfințită în această zi. Și în Episcopia Romanului credincioșii au participat în număr mare la slujbele din ziua arătării Domnului.

Slujbă arhierescă la praznicul Botezului Domnului

Înfruntând „tradiționalul” ger al Bobotezei, credincioșii din Roman au venit în număr însemnat la Catedrala Episcopală pentru a lua parte la Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie și la Sfințirea Apei. Slujba a fost oficiată de Preasfințitul Ioachim Băcăuanul, Arhiepiscop al Episcopiei Romanului, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. În cuvântul său de învățătură, Preasfințitul Ioachim a subliniat importanța Teofaniei - Arătarea lui Dumnezeu, fapt existențial esențial prin care oamenii au cunoscut harul Dumnezeirii. „*Ieșind din Catedrala Episcopală, în procesiune, către foișorul Agheazmatar din curte, pentru sfințirea apei, soborul a trecut printre credincioși, ca printre colonele unei alte catedrale încălzită de căldura sufletească a celor ce așteptau liniștiți și discret Pogorârea Sfântului Duh pentru sfințirea apelor. Apoi, fiecare dintre cei prezenți, după ce a gustat din Agheazma Mare a luat-o ca pe un odor de mare pret spre casă, alături de crenguțe de busuioc, pentru a le păstra și folosi cu evlavie spre binecuvântare și sfințire*”, ne-a declarat Protos. Ieronim Gheorghiu, slujitor la Catedrala episcopală din Roman.

La Catedrala episcopală din Roman slujba de Bobotează a fost oficiată de PS Arhiepiscopul Ioachim Băcăuanul

Trei cruci de gheață la Onești

În vederea pregătirii pentru praznicul cel mare al Bobotezei, încă din data de 02 ianuarie, preoții din zona Oneștiului au mers la casele credincioșilor pentru a le binecuvânta și a le sfinți. De la *pr. Justinian Alupei*, secretar al protopopiatului Onești, am aflat că la Catedrala „Pogorârea Duhului Sfânt” s-a continuat tradiția aducerii și așezării crucilor din gheață, spre înfrumusetarea sărbătorii. În ziua de Bobotează, la toate parohiile din Onești, după terminarea Sfintei Liturghii, s-a săvârșit ritualul „sfințirii apei celei mari”, în prezența unui număr foarte mare de credincioși.

Slujba de sfințire a Agheazmei mari la râul Trotuș

Punctul central al zilei de Bobotează este Iordanul sau Sfințirea cea mare a apei. Apa - e-

lement indispensabil pentru viața plantelor și a animalelor, dar și pentru om, în această zi capătă valente spirituale deosebite. În toate bisericile ortodoxe din cuprinsul Protopopiatului Moinesti au fost oficiate, marți - 6 ianuarie, slujbe religioase cu acest prilej, foarte mulți oameni venind la biserică în această zi de sărbătoare, pentru a lua apă sfințită. În unele din parohii există obiceiul ca atunci când se cântă troparul praznicului și se trag clopotele, vânătorii din zonă trag cu pușca, ceea ce în tradiția veche semnifică alungarea spiritelor rele.

În orașul Comănești a intrat în tradiție ca slujba de sfințire a apei mari să se facă la râul Trotuș, unde toți preoții din zonă merg în procesiune. „*În multe din parohiile noastre se fac cruci de gheață, care se așază la locul unde se săvârșește slujba Agheazmei mari*” (de obicei la râuri, fântâni, intersecții de drumuri etc.), am aflat de la *pr. Petre Moraru*, Protopop de Moinesti. □

Prezenți în număr mare la Catedrala „Pogorârea Sf. Duh”, la slujba de Bobotează, credincioșii din Onești au așteptat în ordine să primească Agheazma Mare

Slujba de Bobotează la Moinesti

Apropiindu-ne împreună de Trupul și Sângele
Mântuitorului Iisus Hristos, lucrăm la împlinirea
îndemnului Său de „a ne iubi unii pe alții“,
de a ne păstra în starea aceasta de comuniune
și ascultare față de Ierarhul locului.

ȘTIRI

Preoții din Protoieria Onești, împreună în fața lui Hristos

În cadrul Protoieriei Onești, la începutul fiecărui an, are loc un eveniment deosebit, eveniment inițiat de Părintele Protopop Constantin Alupei din anul 2000. În prima luni, după sărbătoarea Sfântului Ioan Botezătorul, toți preoții de mir și părinții monahi, împreună cu ierarhul locului, se întâlnesc pentru a săvârși împreună Sfânta Liturghie și a se împărtași din același Sfânt Potir.

Anul acesta tradiția a continuat și pe 12 ianuarie, la Catedrala „Pogorârea Duhului Sfânt“, sub protia Preasfințitului Arhiepiscop Dr. Ioachim Băcăuanul, preoții oneșteni s-au întâlnit la slujbă. Au fost prezenți în număr mare și credincioși, care cunosc evenimentul din anii precedenți. Însă la slujbă au participat și credincioși din alte părți. Spre exemplu, din Brașov a venit un grup de credincioși care, auzind despre acest eveniment spiritual, au dorit să participe alături de noi în rugăciune și au rămas impresionați de cei aproape 100 de preoți prezenți și de modul în care a decurs Sfânta Liturghie.

Slujba a fost înfrumusețată prin cântările coralei „Ierotheos“ a preoților Protoieriei Onești. Înainte de momentul împărțirii, Preasfințitul Arhiepiscop Dr. Ioachim Băcăuanul a rostit rugăciunea de dezlegare pentru toți părinții prezenți, iar la sfârșitul Sfintei Liturghii tot Preasfinția Sa a rostit cuvântul de învățătură.

Pentru noi, preoții din acest protopopiat, momentul slujirii împreună, în număr așa de mare este unul deosebit. Chiar dacă pe parcursul anului mai slujim în sobor, la hramuri sau diferite alte slujbe misionare, nu ne

adunăm în nicio altă ocazie în număr așa de mare. Credem că, apropiindu-ne împreună de Trupul și Sângele Mântuitorului Iisus Hristos, lucrăm la împlinirea îndemnului Său de „a ne iubi unii pe alții“, de a ne păstra în starea aceasta de comuniune și ascultare față de Ierarhul locului, precum și de conștientizare a misiunii noastre de slujitori ai lui Dumnezeu și ai oamenilor. (pr. Justinian Alupei)

La început de an, arhierescă binecuvântare pentru preoții româșcani

Catedrala episcopală din Roman a fost gazda celei de-a doua sinaxe a preoților din Protopopiatul Roman, după cea de anul trecut de la Cordun, aceasta din urmă având loc în ziua de joi, 15 ianuarie 2009.

Cu acest prilej special, Preasfințitul Ioachim Băcăuanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Romanului, înconjurat de majoritatea preoților din Protopopiatul Roman a săvârșit, începând cu orele 9.00, Sfânta Liturghie arhierescă, în cadrul căreia toți preoții și diaconii participanți s-au împărțit din același Sfânt Potir, în semn de binecuvântare la început de an, dar și de comuniune euharistică, în duhul mărturisirii aceleiași credințe dreptslăvitoare.

Momentul acesta înălțător a fost marcat, pe de o parte de oficierea, sub protia Preasfințitului Ioachim, slujbei de pomenire a marelui Mihai Eminescu - având în vedere faptul că evenimentul pastoral-misionar s-a desfășurat în ziua în care s-au împlinit 159 de ani de la nașterea poetului. Pe de altă parte, s-au adăugat momentului de rugăciune pentru sufletul „Lu-

ceafărului poeziei românești“, cuvântul de învățătură adresat de către Preasfințitul Arhiepiscop Ioachim Băcăuanul preoților și credincioșilor participanți la eveniment, cât și conferința „Eminescu și Romanul“ susținută de Părintele Florin Aurel Țuscanu, Proto-

pop de Roman. De mare importanță pentru toți cei prezenți au fost mai ales rugăciunile de dezlegare pe care Preasfințitul Arhiepiscop Ioachim le-a citit preoților și credincioșilor, împreună înghenunțiați în fața Sfântului Altar. (pr. Cornel Paiu)

Sfinții Trei Ierarhi sărbătorți la Seminarul Teologic „Sf. Gheorghe” din Roman

Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Gheorghe” din Roman, la inițiativa și sub coordonarea preacucernicului părinte profesor Sînică Palade, directorul instituției, a sărbătorit în mod deosebit pe Sfinții Trei Ierarhi, patronii învățământului teologic.

Manifestările dedicate iluștrilor Sfinți Părinți au început joi, 29 ianuarie 2009, la orele 16.30, în Paraclisul Seminarului, cu o slujbă arhierască, prin săvârșirea Vecerniei unită cu Litia, oficiată de Preasfințitul Dr. Ioachim Băcăuanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Romanului, alături de un sobor de preoți profesori, invitați și elevi seminaristi. A urmat un program artistic, desfășurat în sala de festivități a Seminarului, care a cuprins un recital al corului Seminarului, sub bagheta dirijorală a maestrului Gheorghe Gozar, acompaniat de pasaje lirice și lecturări din operele celor trei mari corifei ai creștinătății, evidențiindu-se succint, printr-un montaj realizat pe computer, și aspecte din viața și activitatea misionară a Sfinților Vasile cel Mare, Grigorie de Nazianz și Ioan Gură de Aur. Atât profesorul coordonator, cât și elevii - lectori și recitatori, merită nominalizați, respectiv: prof. Elena Drăghiceanu (catedra de Limba și literatura română) și elevii Cosmin Ludu, Ilie Diaconu, Mihai Prisecariu, O. Marian, Silviu Lupu de la clasa a X-a, Claudiu Balaban, Nicolae Pașcu de la clasa a XII-a și Andrei Dodite, Alexandru Balan de la clasa a IX-a.

Din programul manifestării a făcut parte și conferința „Actualitatea teologiei Sfinților Trei Ierarhi”, susținută magistral de preacucernicul părinte profesor doctor Constantin Leonte.

La finalul manifestărilor, *Preasfințitul Arhiepiscop Dr. Ioachim Băcăuanul* a rostit un cuvânt de învățătură și de binecuvântare, pus sub semnul teologiei aleșilor învățători ai Bisericii.

Manifestările au continuat și în ziua de hram, 30 ianuarie, când s-a oficiat Sf. Liturghie, la care, de asemenea, au participat părinți profesori, elevi și invitați ai Seminarului românesc. (pr. **Cornel Paiu**)

Încep lucrările la Catedrala Mântuirii Neamului

Lucrările de construcție a Catedralei Mântuirii Neamului vor începe pe 27 aprilie, după sărbătoarea Sfințelor Paști și săptămâna Luminată.

La Palatul Patriarhiei din București s-a desfășurat pe data de 15 decembrie 2009 simpozionul tematic consultativ cu tema „Noua Catedrală Patriarhală - Catedrala Mântuirii Neamului: arhitectură, structură, utilitate culturală și culturală”. La întrunirea desfășurată sub președinția *Preafericitului Părinte Patriarh Daniel* au participat membrii Permanenței Consiliului Național Bisericesc, ai Permanenței Consiliului Arhiepiscopiei Bucureștilor și arhitecți care s-au implicat în proiectarea lăcașurilor de cult din țară și din străinătate, aflate sub jurisdicția Patriarhiei Române, informează Trinitas TV.

Se estimează că lucrările de construcție a Catedralei Mântuirii Neamului, fără stadiul de finalizare, vor dura 4 ani. □

Prima Olimpiadă Națională la disciplina Religie

În ziua de 28 ianuarie 2009 a avut loc prima etapă a Olimpiadei Naționale la disciplina Religie, informează Agenția de știri Basilica, a Patriarhiei Române. Concursul, care este organizat de Ministerul Educației, Cercetării și Inovării, se desfășoară pentru prima dată în istoria învățământului religios românesc și se adresează elevilor din ciclul gimnazial și liceal - clasele VII-XII.

Subiectele Olimpiadei la religie vor fi alcătuite de reprezentanți ai Ministerului Educației, Cercetării și Inovării și de profesori de religie.

Următoarele etape ale olimpiadei la disciplina Religie se vor desfășura în următoarele trei luni. Faza națională este programată între 15- 19 aprilie și va avea loc în municipiul Baia Mare, județul Maramureș. □

Sf. Liturghie ortodoxă în limba rromani

Comunitățile de rromi din România au primit gratuit compact discul ce conține Sfânta Liturghie ortodoxă în limba rromani. CD-ul a fost realizat de „Așezământul Vasiliada” al Arhiepiscopiei Bucureștilor, lansarea lui având loc la sfârșitul anului trecut. Pe 23 decembrie 2008, la Mănăstirea Ra-

du Vodă din București, a fost săvârșită pentru prima dată Sfânta Liturghie în această limbă. Slujba a fost oficiată de Preasfințitul Părinte Varsanufie Prahoveanul, episcop vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor. În anul 2006 a fost editată și o *Carte de rugăciuni* în limba rromani, informează Trinitas TV. □

Facem un apel către toți credincioșii să ajute parohia din Climești.
Donațiile pot fi făcute în contul Parohiei Climești
RO07RNCB0198107480640001 - BCR, Sucursala Roman.

ȘTIRI

Episcopul Eftimie al Romanului omagiat la ziua onomastică

Păstorul cu cea mai îndelungată arhierie pe scaunul episcopal de la Roman și al 75-lea ierarh pe acest scaun vlădicesc, Preasfințitul Eftimie, a fost omagiat la Catedrală Episcopală „Sf. Cuvioasa Parascheva” din Roman, în cadrul unui *Te Deum* oficiat de Preasfințitul Ioachim Băcăuanul, arhiepiscop-vicar al Episcopiei Romanului, alături de preoții Centrului Eparhial, în ziua de prăznuire a Sfântului Eftimie cel Mare. În cuvântul rostit cu acest prilej, PS Arhiepiscopul Ioachim a vorbit despre cei 600 de ani de existență ai acestei episcopii, perioadă de timp ce ar putea fi pecetluită între voievodul Alexandru cel Bun și episcopul Eftimie cel Bun. Totodată, PS Ioachim Băcăuanul a menționat rolul pe care vlădica Eftimie „cel bun” l-a avut în această zonă a Moldovei de-a lungul anilor, „fiind un vrednic continuator al ierarhilor de la Roman - scaun episcopal ce a dăruit Bisericii Ortodoxe Române nu mai puțin de patru sfinți ierarhi - un

bun păstor și administrator, îndeosebi în vremurile tulburi pe care le-a trăit Biserica Ortodoxă în perioada comunistă”. La sfârșitul slujbei, PS Arhiepiscopul Ioachim, împreună cu membrii Centrului Eparhial, l-au vizitat la reședința Episcopală pe PS Episcop Eftimie. La rândul său, impresionat de ceremonia religioasă și dragostea cu care este înconjurat, vlădica de la Roman a ținut să ureze tuturor „să vă dea Dumnezeu pace, sănătate și să trăiți întru mulți și fericiți ani”. □

O carte pentru sufletul creștinului

Așezare cumpătată de cuvinte bine alese și creștinesc mesteșugite, în duhul credinței ortodoxe, „Ascensiuni duhovnicești”, adică meditații, cuvântări și aprofundări dogmatice și exegetice la duminici și sărbătorile sfinților, scrisă de preotul profesor Constantin Leonte, vine, la început de an, să se înscrie în patrimoniul cultural și spiritual al teologiei ortodoxe românești, și de ce nu, al conștiinței noastre personale. Doctor în Teologie, autorul oferă o alternativă pentru o viață liniștită și curată: a sfințeniei. „Prin cuvântul lor de la amvon, păstorii ortodocși trebuie să îl facă pe omul modern să nu mai fie preocupat de idealuri efemere, de o tot mai confortabilă instalare în istorie, care, pe lângă măreția celor propuse de Dumnezeu în transcendent, par niște castele de nisip construite dintr-un orgoliu egoist, de un copil capricios. În funcție de aceste obiective omiletice, apreciem eforturile preotului Constantin Leonte, de la parohia „Sfântul Gheorghe” din Bacău”, menționează în cuvântul înainte al cărții Preasfințitul Arhiepiscop Dr. Ioachim Băcăuanul. Precizăm că volumul „Ascensiuni duhovnicești” a apărut la editura „Filocalia”. □

APEL UMANITAR

Incendiu la biserica din Climești

În seara zilei de 2 februarie, un incendiu a cuprins turla bisericii „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din satul Climești. Pagubele provocate lăcașului de cult s-au cifrat la 35.000 de lei, fiind distrus acoperișul pe o suprafață de circa 120 mp, obiecte de cult, scara interioară din lemn, trei uși și tâmplăria de la cinci geamuri, precum și trei clopote.

Un incendiu puternic - cauzat, conform raportului pompierilor, amplasării coșului de fum în mod „necorespunzător sau neprotejat termic față de materialele combustibile.” - a izbucnit luni seară, 2 fe-

bruarie 2009, la biserica „Sf. Împărați Constantin și Elena” din parohia Climești.

Detășamentele de Pompieri Roman și Piatra Neamț au intervenit cu patru autospeciale, auto-speciale de intervenție și salvare de la înălțime, un autocamion de intervenție, o motopompă, patru ofiteri, un maestru militar și 24 de subofiteri pentru localizarea și stingerea incendiului izbucnit la acoperișul bisericii cu hramul „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din satul Climești, comuna Făurei. Pompierii s-au luptat mai bine de trei ore să evite extinderea incendiului la întreaga construcție și să stingă focul. A fost distrus acoperișul pe o suprafață de circa 120 mp (construit din asterială lemn cu învelitoare tablă), obiecte de cult, scara interioară din lemn, trei uși și tâmplăria de la cinci geamuri. Intervenția a fost supravegheată și de prefectul județului Neamț, Mihai Archip, alături de grupa operativă a Inspectoratului pentru Situații de Urgență Neamț și voluntarii de la

SVSU Făurei. În urma evaluărilor făcute, pagubele din incendiu au fost estimate la 35.000 de lei, iar bunurile salvate la peste 600.000 de lei.

Consecințele incendiului puteau fi mult mai grave, însă datorită intervenției prompte a pompierilor, a brigăzii de intervenții de la Primărie, dar și a credincioșilor, s-a reușit evitarea unui dezastru.

Preasfințitul Arhiepiscop Ioachim Băcăuanul s-a deplasat la fața locului, a constatat care sunt pagubele, a organizat evaluarea acestora și a dispus începerea lucrărilor de reparație la biserică. Totodată, Preasfinția Sa a oferit parohiei din Climești, pentru demararea treburilor curente, suma de 2.000 de lei.

Pe această cale, facem un apel către toți credincioșii să ajute parohia din Climești, în aceste momente grele, deoarece este o comunitate cu doar 90 de familii, cu situație materială modestă. □

Donațiile pot fi făcute în contul Parohiei Climești RO07RNCB0198107480640001 - BCR, Sucursala Roman

Sfântul Antipa, băcăuanul care strălucește în Biserica Ortodoxă

Plecat din familia diaconului Luchian, ce slujea în satul Calapodești, la o sută de kilometri de Bacău, cu dorința de a-l cunoaște mai bine pe Dumnezeu, tânărul Alexandru avea să-și înscrie numele, peste ani, în calendarele creștin ortodoxe român, rus și grec, sub titulatura de Sfântul Antipa de la Calapodești. Pentru băcăuanii credincioși, ziua sa de prăznuire, 10 ianuarie, va fi una cu atât mai deosebită, cu cât, Sfântul Antipa este singurul călugăr athonit român trecut în rândul sfinților și numărat printre cei din urmă cuvioși părinți ai Athonului.

Considerat povățuitor preaînțelept al călugărilor, care și-a înfrânat trupul cu nepătimirea și i-a luminat pe credincioși cu strălucirea virtuților sale, Sfântul Antipa s-a născut în anul 1816, în satul Calapodești, din județul Bacău. La vârsta de 20 de ani a intrat în obștea mănăstirii Căldă-

rușani. După doi ani, a plecat la Sfântul Munte și a poposit la Schitul Lacu, renumit pentru asprimea vieții pe care o duceau monahii. După 15 ani, Cuviosul s-a mutat la mănăstirea Esfigmen, una dintre cele mai vechi mănăstiri ale Sfântului Munte. După aproape două decenii, Antipa s-a reîntors în Moldova, viețuind în mănăstirile din preajma Iașului.

Din cauza tulburărilor provocate de mulțimile de credincioși care auziseră despre el și veneau să-i ceară ajutor și sfat, a plecat spre ținuturile Rusiei, rămânând o vreme la Lavra Pecerska. De aici a mers la mănăstirea Valaam, unde s-a și stabilit. Numele și faptele sale minunate s-au răspândit cu repeziciune în nordul Rusiei. Cuviosul Antipa s-a învrednicit și de daruri minunate, precum cele ale profetiei și vederii cu duhul.

Singurul călugăr român athonit canonizat

După o îndelungată viață petrecută în nevoițe călugărești, cuviosul Antipa și-a dat viața în

măinile Domnului, în ziua de 10 ianuarie 1882. În anul 1906, călugării de la Sfântul Munte, care-l cunoscuseră pe Cuvios, l-au trecut pe acesta în rândurile sfinților, în cărțile lor de cult.

Acest fapt are pentru noi o semnificație deosebită, deoarece el este singurul călugăr athonit român, care a fost trecut în rândul sfinților printr-o canonizare spontană, venită îndată după trecerea sa la cele veșnice, ceea ce constituie și un temei pentru recunoașterea sfințeniei sale de către biserica strămoșească. Biserica Ortodoxă Română l-a canonizat pe Sfântul Cuvios Antipa de la Calapodești în anul 1992. Slujba religioasă închinată acestuia a fost întocmită de către Preasfințitul Ioachim Băcăuanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Romanului. „Față de alți sfinți români, Cuviosul Antipa de la Calapodești a depășit granițele Ortodoxiei românești. El este cinstit și de Biserica Greacă, și de cea Rusă, fiind înscris în sinaxarele Ortodoxiei universale. Iar pentru noi este o bucurie faptul că s-a născut în județul Bacău. Acum am putea compara Calapodești, sâtuțul de la marginea județului, cu Betleemul. Prin Sfântul Antipa, satul Calapodești a devenit un punct de referință pe harta Ortodoxiei universale”, a declarat Preasfințitul Ioachim Băcăuanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Romanului.

În județul Bacău există și o mănăstire ce-l are ca patron spiritual pe Cuviosul Antipa. Situată la aproape 100 kilometri de Bacău, în Calapodești, comuna Dealu Morii. (Pr. Constantin Gherasim)

Procesiune cu icoana Sfântului Antipa la Catedrala episcopală

La început de an calendaristic, la 10 ianuarie, în sinaxarul bisericii noastre se sărbătorește Sfântul Antipa de la Calapodești, unul dintre ocrotitorii Eparhiei Romanului, alături de Prea Cuvioasa Maica noastră Parascheva. Cu acest prilej de prăznuire, în cadrul incintei de la Centrul eparhial al Episcopiei, unde există un paraclis închinat Sfântului Antipa de la Calapodești, ctitorie din anul 2000, de dimineață s-au săvârșit slujba Acatistului, Ceasurile și Sfânta Liturghie, după care, într-o atmosferă de înălțare sufletească, în prezența și cu binecuvântarea Preasfințitului Dr. Ioachim Băcăuanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Romanului, soborul preoților a mers în pelerinaj cu icoana Sfântului de la Paraclis la Catedrala episcopală, unde a avut loc slujba arhierescă, dimpreună cu un sobor de preoți și diaconi. La slujba Sfintei Liturghii, credincioșii s-au adunat într-un număr mare, ca o expresie a evlaviei, tradiției și cinstirii locale deosebite a Sfântului Antipa.

În cuvântul de învățătură de la finalul Sfintei Liturghii, Preasfințitul Dr. Ioachim Băcăuanul a evidențiat importanța duhovnicească a personalității Sfântului Antipa de la Calapodești. „Acest fiu al plaiurilor moldovene a trăit în mai multe centre de evlavie ortodoxă și a fost peste tot ca o lumină pusă în sfeșnic față de cei din jurul său. Cuviosul Antipa de la Calapodești este astfel singurul călugăr athonit român care a fost trecut în rândul sfinților printr-o canonizare spontană, venită îndată după trecerea sa la cele veșnice.”, a conchis Preasfințitul Sa, cuvântul cu bogate elemente aghiografice, cu impact spiritual pentru viața credincioșilor din ținuturile Neamțului și, în special, ale Bacăului. Ierarhul a binecuvântat poporul binecredincios prezent la această solemnitate duhovnicească, toți, deopotrivă, înaripați și ușurați sufletește, aducând slava și cinstirea cuvenite Sfântului Antipa de la Calapodești. (protos. Andrei Ioniță)

Aniversarea a 150 de ani de la Unirea
Principatelor Române a fost marcată în Catedrala
episcopală din Roman prin oficierea unei slujbe de
Te Deum, de către PS Ioachim Băcăuanul,
Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Romanului.

REPORTAJ

Hora Unirii la Catedrala episcopală de la Roman

Catedrala episcopală de la Roman a găzduit, duminică, 25 ianuarie 2009, o manifestare de trăire românească autentică, cu valențe duhovnicești și catehetice, științifice și patriotice, aceasta fiind dedicată aniversării a 150 de ani de la Unirea Principatelor Române (1859-2009).

de pr. Cornel PAIU

Evenimentul istoric a fost marcat prin oficierea unei slujbe de *Te Deum*, de către Preasfințitul Ioachim Băcăuanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Romanului, în continuarea slujbei Vecerniei, la care a participat un numeros sobor de preoți și diaconi din Municipiul Roman și din împrejurimile acestuia, cărora li s-au alăturat și numeroși credincioși. Acestui moment aniversar i-a urmat intonarea, de către toți cei prezenți, clerici și mireni, preoți și credincioși, în frunte cu ierarhul lor, a „Horei Unirii”. Emoțiile au fost intense când între zidurile Catedralei episcopale au răsunat armoniile acestui imn înălțător, care are la bază o poezie de Vasile Alecsandri, publicată pentru prima dată în 1856.

Aportul Bisericii la înfăptuirea Unirii Principatelor

În continuarea manifestărilor aniversare au rostit discursuri: Presfinția Sa Dr. Ioachim Băcăuanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Romanului, Preacucernicul Părinte Dr. Florin-Aurel Țuscanu, Protopop de Roman și Preacucernicul Părinte Ioan Gherasimescu, Vicar Administrativ al Episcopiei Romanului.

PS Arhiepiscop Ioachim Băcăuanul, într-un amplu discurs catehetic, ținând să sublinieze aportul și sprijinul Bisericii, această instituție divino-umană, la înfăptuirea Unirii Principatelor, a arătat că „Biserica a fost totdeauna receptivă la schimbări” și a apreciat actul istoric al Unirii Principatelor Române ca „un act pozitiv”, incluzând în sine împlinirea atât de doritului deziderat al unității naționale. În acest context, a spus Preasfinția Sa, „sărbătorim Unirea Principatelor, dar și chemarea la pocăință, în această societate aflată în permanentă mutație” din care „Hristos dorește să recruteze oameni pentru împărăția lui Dumnezeu, pentru a-i face fii ai lui Dumnezeu” prin „transcenderea spre și întru libertatea lui Hristos”, prin transfigurarea vieții „pentru că Dumnezeu l-a lăsat pe om liber și îl lasă să se organizeze liber”. În acest sens, ierarhul a dat ca exemplu pe Părinții Capadocieni, care, în secolul al IV-lea, supranumit secolul de aur al creștinismului, al conturării „Unității Bisericii”; au știut s-o organize pe temelia Evangheliei lui Hristos. Părinții capadocieni, sărbătoriți anul acesta de Biserica Ortodoxă Română, au fost „oameni de referință, care au știut să trăiască și să definească niște mutații istorice”, comparabile, la un anumit nivel, cu evenimentele is-

torice petrecute acum 150 de ani în istoria națiunii noastre.

O întâlnire emoționantă

În intervenția sa, Preacucernicul Părinte Dr. Florin-Aurel Țuscanu, după o introducere amplă - în care a făcut referire la mărețul ideal istoric de unire al românilor - a evocat, într-o scurtă comunicare, personalitatea aleasă a unui vrednic de pomenire slujitor al Sfântului Altar, care, la chemarea istoriei, alături de Episcopul Melchisedec Ștefănescu, pe atunci arhimandrit la Huși, a știut să marcheze timpul său prin fapte alese, militând vizionar pentru unire: Părintele Protopop Dimitrie Matcaș, al cărui mormânt se află în cimitirul orașului. Comunicarea, intitulată „Un cleric romașcan, luptător pentru Unirea Principatelor protopopul Dimitrie Matcaș”, a fost prezentată de preacucernicia sa, onorând și calitatea de delegat al Episcopiei Romanului, și la Muzeul de Istorie din Roman, sâmbătă, 24 ianuarie 2009, cu prilejul simpozionului organizat de instituția romașcană și dedicat acestui moment aniversar de referință pentru istoria noastră.

Discursul preacucernicului părinte Ioan Gherasimescu a îmbrăcat veșmintele prețioase ale conciziei. Apelând la o elocvență și retorică admirabile preacucernicia sa a făcut rezumatul manifestării, relevându-i multiplele ipostaze. Totodată, în numele preoților și credincioșilor prezenți, a mulțumit Preasfințitului Arhiepiscop Ioachim pentru inițiativa realizării acestei întâlniri emoționante și unice. □

Rusia are un nou patriarh

Sanctitatea Sa Alexei al II-lea a fost cel de-al XV-lea Patriarh al Bisericii Ortodoxe Ruse. Patriarhul Alexei s-a născut la 23 februarie 1929 în orașul Tallinn, Estonia, iar din iunie 1990 a fost Patriarh al Moscovei și al întregii Rusii. A trecut la cele veșnice în dimineața zilei de 5 decembrie 2008, la vârsta de 79 de ani.

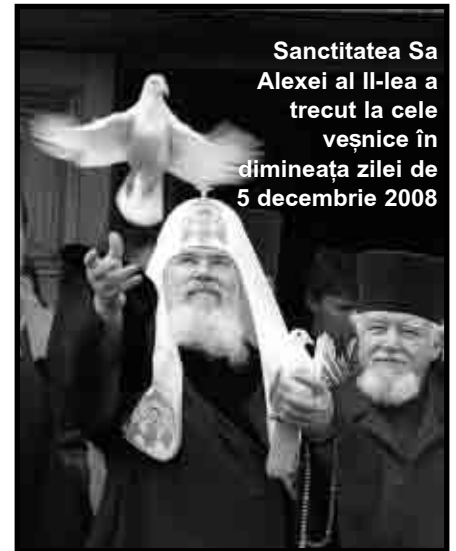
PS Ioachim Băcăuanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Romanului ne-a împărtășit câteva dintre impresiile sale, ca unul dintre puținii prelați români care au avut ocazia de a se întâlni cu fostul patriarh al Rusiei.

De la 1 februarie SS Kiril este noul Patriarh al Moscovei și al întregii Rusii.

Un om blajin, care trăia Ortodoxia pravoslavnică, un om al reconcilierii și unității. A fost un om iubit de poporul rus, fapt dovedit prin aceea că Biserica Rusiei este o biserică în permanentă înnoire, în permanență schimbare, așa l-a caracterizat Preasfințitul Arhiepiscop Ioachim Băcăuanul pe patriarhul Alexei al II-lea al Moscovei și al întregii Rusii, trecut de curând la cele veșnice. De altfel, ierarhul de la Roman se numără printre puținii prelați români care a avut ocazia de a se întâlni de două ori cu întâistătătorul celei mai mari Biserici Ortodoxe din lume. „Prima oară l-am cunoscut în 1990, imediat după ce a fost instalat în scaunul patriarhal de la Moscova. Am făcut parte, în calitate de arhidiacon, din delegația Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, condusă de Înaltpreasfințitul Mitropolit Daniel, (actualul Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române n.r.), care a participat la slujba oficiată în biserica Mântuitorului Iisus Hristos din Chișinău cu ocazia împlinirii unui an de când limba română dobândise statutul de limbă oficială în Republica Moldova. Atunci la Mitropolia Basarabiei a venit și patriarhul Moscovei, proaspăt instalat, pentru a hirotoni doi episcopi, respectiv Petru de Bălți și Inochentie de Tiraspol“, ne-a declarat PS Arhiepiscop Ioachim Băcăuanul.

Mediator între frați

Imaginea frumoasă pe care liderul religios de la Moscova a lăsat-o în acele zile a fost întărită și în urma celei de-a doua întâlniri, care a avut loc opt ani mai târziu, în 1998, la Paris, unde episcopul vicar de la Roman, pe atunci arhimandrit, conducea prima mănăstire ortodoxă românească înființată după 1990 în capitala Franței. „Era cunoscut faptul că Sanctitatea Sa, după ce și-a recăpătat Biserica libertatea, a invitat toate comunitățile rusești pentru a discuta în legătură cu reconcilierea rușilor de pretutideni. Așa se face că a venit în Mitropolia Rusă, care aparținea de Moscova, cu sediul la Paris, după care a vizitat comunitățile rușilor albi, care țineau de Constantinopol. A mers și la Institutul Teologic „Saint Serge“, care aparține de arhiepiscopia rușilor albi din Paris. Ne-am întâlnit acolo, am avut o scurtă întrevedere, Sanctitatea sa amintindu-și cu plăcere de momentele deosebite petrecute la Chișinău în 1990“, ne-a mai spus PS Arhiepiscop Ioachim Băcăuanul. Totodată, prezența Patriarhului la Paris în 1998, a constituit un punct de referință în relațiile dintre ruși, Alexei al II-lea slujind atunci în catedrala „Alexandr Nevski“ din Paris, catedrală ce aparținea rușilor albi, totul ca urmare a faptului că a reușit să găsească puncte de dialog și interes pentru comunitățile ortodoxe rusești din Franța.

Sanctitatea Sa Alexei al II-lea a trecut la cele veșnice în dimineața zilei de 5 decembrie 2008

Mesajul Ortodoxiei în toate colțurile planetei

În ceea ce privește viitorul Bisericii Ruse, ierarhul de la Roman este convins că se va continua ceea ce a început Patriarhul Alexei al II-lea, un rol important având și comuniunea mai strânsă între cele două Biserici Ortodoxe. „Cred că Biserica Ortodoxă Rusă va continua pe aceeași linie de deschidere și de misiune a Ortodoxiei în plan mondial, pe care a început-o vrednicul de pomenire patriarh Alexei al II-lea. Totodată am convingerea că Ortodoxia românească și cea rusă vor ajunge la un punct comun și vor împleti mai mult misiunea pentru a face cunoscută dimensiunea spiritualității ortodoxe într-o lume secularizată și secularizantă“, a mai precizat PS Arhiepiscop Ioachim. În opinia sa, ceea ce au făcut rușii la începutul veacului al XX-lea, prin exilul către Occident, după instalarea dictaturii comuniste, vor trebui să facă românii, acum, la începutul veacului al XXI-lea. „După anul 1918, când prigoana bolșevică a început să cuprindă fostul imperiu țarist, marii teologi ruși, dar și simplii credincioși, obligați să plece din țară, au făcut cunoscute învățăturile Bisericii, atât în Occidentul secularizat, cât și în America. Acum, datorită faptului că a fost un exod al românilor pe toate meridianele pământului, se poate considera că există o continuitate. Prin intermediul credincioșilor ortodocși români se duce mesajul Ortodoxiei românești în toate colțurile planetei, fiind șansa credinței noastre de a continua misiunea Bisericii Ortodoxe Ruse“, a precizat PS Arhiepiscop Ioachim Băcăuanul. În ceea ce privește maniera de a împlini această datorie sacră, depinde de fiecare dintre noi. „Depinde de noi, care suntem fii Bisericii Ortodoxe, cum îl prezentăm pe Hristos lumii actuale, lume care nu este numădecât atee, dar este indiferentă“, a conchis arhiepiscopul de la Roman. (Pr. Constantin Gherasim)

Sanctitatea Sa Kiril, noul Patriarh al Rusiei

Mitropolitul Kiril de Smolensk și Kaliningrad (foto) a fost ales al 16-lea Patriarh al Moscovei și Întregii Rusii. La ceremonie au fost prezenți întâistătătorii sau delegații ai tuturor Bisericilor Ortodoxe Surori, precum și diverși oameni politici din Rusia și din alte țări. Biserica Ortodoxă Română a fost reprezentată de o delegație formată din Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Laurențiu al Ardealului, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Nifon, Arhiepiscopul Târgoviștei și Exarh Patriarhal, și Preasfințitul Părinte Episcop Casian al Dunării de Jos.

Sărbătoarea creștină este rânduită să dea vieții umane un preț înalt. Ea colorează și valorifică timpul, dându-i dimensiunea eshatologică.

Vechimea și instituirea sărbătorilor creștine (V)

Întrucât Biserica, prin slujbele ei, are menirea de a reinnoi în har viața și activitatea răscumpărătoare a Mântuitorului, alternarea ciclului de sărbători ale anului liturgic sau bisericesc este determinată de mărețul act al Învierii Domnului, pentru că prin jertfa și învierea Sa din morți s-a realizat mântuirea neamului omenesc.

de Arhim. Vasile MIRON

Duminica Sfintei Învieri și Săptămâna Sfintelor Patimi reprezintă centrul întregului an liturgic și toate sărbătorile gravitează în jurul acestui luminos și strălucit praznic. Sărbătorile premergătoare Sfintelor Paști și cele ulterioare formează, la rândul lor, cercuri de sine stătătoare, cu centrele lor specifice: Nașterea Domnului și Pogorârea Sfântului Duh. Așa cum afirma un cercetător renumit din secolul trecut „sărbătorile Paștelui și ale Cincizecimii constituie unul dintre poli anului liturgic, iar solemnitățile Crăciunului și ale Bobotezei constituie alt pol”¹.

Sărbătorile religioase, un sistem pedagogic variat și bine structurat

Rolul sărbătorilor bisericești în susținerea și promovarea vieții religios-morale a credincioșilor este determinant. Nu putem cultiva o viață duhovnicească autentică fără instituția sărbătorilor. Biserica noastră Ortodoxă a realizat prin intermediul sărbătorilor creștinești un mijloc excepțional de educație și instruire religioasă, un climat spiritual de formare și modelare a caracterului moral creștin și un sistem pedagogic variat și bine structurat de transmitere a învățaturii de credință.

Zilele de sărbătoare constituie prilejuri de manifestare a religiozității, de întreținere și adâncire a legăturii de comuniune cu Dumnezeu și cu semenii și, în primul rând, un mediu sacerdotal de împărtășire reală a darurilor și binefacerilor pe care Dumnezeu le revarsă neconținut asupra noastră.

Sărbătoarea creștină nu are doar un simplu rost comemorativ sau aniversar de a păstra vie în conștiința creștinilor amintirea faptelor, persoanelor și evenimentelor de seamă din istoria sfântă a mântuirii pentru a le retrăi ciclic și a le contemporaneiza, ci rolul primordial al sărbătorii este acela de a-i face pe creștini părtași vieții dumnezeiești și de a le comunica darurile suprafirești ce se împărtășesc de îndumnezeitoare energie necreată a lui Dumnezeu, pentru a-i face capabili să se

ridice deasupra patimilor, să devină biruitori asupra păcatului și să se preschimbe din mădulare moarte ale Bisericii, în mădulare vii, roditoare de fapte bune și de sfințenie. Aceasta este menirea sărbătorii.

Sărbătoarea creștină valorifică timpul

Prin slujbele divine care se săvârșesc întru însă, sărbătoarea creștină prilejuiește întâlnirea cerului cu pământul. Ea coboară cerul pe pământ, transfigurând făptura și înnoind fața lumii deoarece „cultul divin al Bisericii Ortodoxe reprezintă o viață care trăiește în veci, o jertfă neîncetat activă, legată nedespărțit de Persoana Mântuitorului”², care ne transmite din înălțimea Sa cea cerească binecuvântarea și harul Său dumnezeiesc, condiția indispensabilă a dobândirii mântuirii. Acest har fecundează viața noastră duhovnicească și dezvoltă funcțiunile și puterile noastre sufletești și trupești. În Sfânta Liturghie ne împărtășim și intrăm în contact nemijlocit cu Izvorul harului, Hristos Dum-

nezeul nostru, care se aduce pe Sine jertfă Tatălui „pentru viața și mântuirea lumii”, în chipul nesângeros al sfintei jertfe liturgice sau euharistice. Prin participarea la Sfânta Liturghie în sfințele duminici și sărbători, credinciosul „află hrană și deșteptare tuturor simțămintelor religioase: mulțumire, iubire, conștiința culpei, umilinta, cererea, iubirea aproapei... întregul creștinism în realizare”³.

Prin oficierea sfințelor slujbe, sărbătorile noastre ortodoxe creează posibilitatea „continuării vieții lui Hristos în Biserica spre mântuirea oamenilor”⁴. Privită în prisma acestei dimensiuni, sărbătoarea creștină este rânduită să dea vieții umane un preț înalt. Ea colorează și valorifică timpul, ridicându-l la rangul de majestate⁵, în sensul eshatologic de pregătire a creștinului în vederea moștenirii vieții celei veșnice. Ea dă sens vieții acesteia telurice și perisabile, convingându-l și determinându-l pe credincios să perpetueze duhul comuniunii și al trăirii în Hristos și în restul zilelor, astfel încât, întreaga sa viață „să fie considerată ca o sărbătoare perpetuă”⁶.

Exemplul edificator al sfinților

Sărbătorile sunt prilejuri de exprimare a sentimentelor noastre de adorație și preamărire a lui Dumnezeu și de cinstire sau venerație a sfinților, îndeplinind în felul acesta un scop latreutic. Prin sfințele sărbători, Biserica îndeamnă pe fiii ei duhovnicești să-și amintească de binefacerile și darurile primite de la Dumnezeu și să-I mulțumească pentru ele. Ele „întăresc credința, nădejdea și dragostea către Dumnezeu și îi predispun pe

Biserica Ortodoxă pomenește, în fiecare an, în sâmbata dinaintea de Duminica Lăsăturii sec de carne sau a Înfricoșătoarei Judecăți, pe toți cei adormiți întru dreapta credință.

credincioși spre o mai bună întrebuințare a darurilor dumnezeiești⁴⁷, deprinzându-i cu practica deasă a rugăciunii.

Rolul educativ-pedagogic al sărbătorilor rezidă mai ales în faptul că prin cinstirea persoanelor sfinte pe care le comemorăm an de an și le rugăm stăruitor ca să mijlocească înaintea lui Dumnezeu pentru noi, Biserica ne oferă în chipurile lor adevărate modele de trăire creștinească și de desăvârșire morală demne de urmat pentru noi. Prin exemplul edificator al sfinților care au întrupat virtutea și evlavia creștină la modul cel mai ideal și prin lecturile biblice, cuvântările bisericesti, cazaniile și mărturisirile de credință ce se rostesc în cadrul serviciului divin a slujbelor, sărbătorile religioase devin un izvor inepuizabil de îndrumare spirituală, o adevărată școală de catehizare și de promovare a moralității creștine, a generozității și a iubirii față de Dumnezeu și de aproapele. „*Atât pacea cât și dreptatea, ca și toate virtuțile, precum dragostea etc. sunt experienți ale Bisericii. În Biserică experimentăm adevărata pace, dreptate și dragoste, care sunt energii ființiale ale lui Dumnezeu⁴⁸.*”

Sărbătorile întrețin și cultivă sentimentul comunitar

Însă, rostul sărbătorilor nu este numai la-treutic, doxologic și instructiv pedagogic, ci și soteriologic și ecleziologic, prin faptul că întrețin și cultivă sentimentul comunitar, specific cultului nostru ortodox, contribuind la formarea conștiinței de enoriași și de apartenență la aceeași Biserică. Ele unesc și înfrățesc pe toți creștinii în Hristos și în Biserică, instaurând în sânul comunității ecleziiale o atmosferă de solidaritate, apropiere sufletească și înțelegere reciprocă între toți membrii ei, ajutându-i să devină mai cinstiți, mai sociabili mai buni și mai luminați la suflet. În sfințele sărbători ale anului creștinii se apropie mai mult de Dumnezeu și simt că trăiesc în Hristos. A trăi în Hristos înseamnă a te identifica cu aproapele în persoana căruia se substituie Hristos. Această conștiință creștinească îi face pe credincioși să se simtă uniți și înfrățiți între ei, mai ales în cadrul Sfintei Liturghii, în timpul căreia, uitând de „*toată grija cea lumească*” se simt „*ca în cer*”, înălțați cu inimile și cu sufletele în sferile paradisiului și înfrățiți cu îngerii, care „*slujesc împreună cu noi și împreună cu noi slăvesc bunătatea lui Dumnezeu*”. (...)

Ca o concluzie generală a celor enunțate anterior, putem spune că, prin solemnitățile lor, „*sărbătorile sunt mijloace indispensabile de a veni în ajutorul neputinței firii omenești, incapabilă în această viață de un cult neîntrerupt, fie interior, fie exterior. Ele ne ajută*

Moșii de iarnă, pomenirea celor mutați în viața veșnică

Biserica Ortodoxă pomenește, în fiecare an, în sâmbata dinaintea de Duminica Lăsăturii sec de carne sau a Înfricoșătoarei Judecăți, pe toți cei adormiți întru dreapta credință. Cultul divin din această zi de sâmbătă - anul acesta 21 februarie - cunoscută și sub denumirea populară de „Moșii de Iarnă”, constă în săvârșirea Sfintei Liturghii și a Slujbei Parastasului pentru morți, slujbe de pomenire urmând a se

oficia și în cimitire, acolo unde sub straja sfințelor cruci odihnesc cei dragi ai noștri. Pentru pomenirea celor adormiți Biserica Ortodoxă a rânduit rugăciuni periodice care se săvârșesc la următoarele termene: ziua a 3-a, ziua a 6-a, ziua a 9-a, ziua a 40-a, la 3 luni, la 6 luni, la 9 luni, la 12 luni și în fiecare an până la împlinirea a 7 ani de la moarte. De asemenea, a rânduit zile speciale, cum este această sâmbătă, dar și sâmbăta de dinaintea Rusaliilor, denumită în popor „Moșii de Vară”.

Cu această ocazie, credincioșii fac milostenie pentru sufletele părinților, moșilor și strămoșilor adormiți „întru dreapta credință, în nădejdea învierii veșnice” (Sinaxarul de la Utrenie), mutați de aici în viața veșnică, prin această pomenire generală, anunțându-se, pe de o parte, rugăciunile de iertare care se săvârșesc în cultul divin din Duminica Înfricoșătoarei Judecăți, cât și, pe de altă parte, se fac referiri exprese la cea

din urmă zi, a Judecății Universale sau de obște, descrisă de altfel prin intermediul pericopei evanghelice rânduită spre a se citi la Sfânta Liturghie, aparținând Sfântului Evanghelist Matei, capitolul 25, versetele 31-46.

Rugăciunile inițiate în această zi marchează începutul unui ciclu de pomenire a morților care se va încheia în sâmbăta lui Lazăr sau a Floriilor. Acestea au un deosebit rol în a reface conștiința unității dintre cei vii și cei adormiți și sunt mijloc de a le acorda cuvenita cinstire și prețuire, mai ales că avem credința că, totodată, și cei mutați de aici, la rândul lor, deplin conștienți fiind, veghează asupra noastră, ocrotindu-ne cu dragostea și neostenita lor rugăciune. Potrivit învățaturii noastre de credință, aceste rugăciuni și fapte de milostenie sunt benefice, la momentul Judecății Universale cântărind mult în favoarea dobândirii mântuirii veșnice. (pr. Cornel Paiu)

să dobândim o conștiință mai vie despre binefacerile primite și să ne pregătim pentru viața veșnică, unde cultul adus lui Dumnezeu va fi fără de sfârșit. Ele trebuie să reînsofletească credința noastră și să sporească recunoștința noastră față de Dumnezeu⁴⁹. □

¹ L'Abbé R. Aigrain, op. cit., p. 634.

² Pr. Prof. Dr. Petre Vintilescu, *Cultul și erezile*, Pitești, 1926, p. 29.

³ Dr. Vasile Mitrofanovici și colab., op. cit., p. 505.

⁴ Ibidem, p. 107.

⁵ Vasile Băncilă, *Duhul sărbătorii*, Editura Anastasia, București, 1996, p. 70.

⁶ L. A. Moliën, op. cit., vol. II, p. 19.

⁷ Protosinghel Melchisedec Ștefănescu, *Manual de Liturgică*, București, 1962, p. 98.

⁸ Mitropolitul Hierotheos Vlachos, op. cit. p. 33.

⁹ L. A. Moliën, op. cit., vol. II, p. 19.

Cu trei săptămâni înainte de
sosirea Postului Mare începem să auzim
îndemnul neconținut la pocăință:
„Ușile pocăinței deschide-mi,
Dătătorule de viață!”.

LITURGICĂ

Triodul, o istorie a îndreptării

La fiecare început al călătoriei a Marelui Post, Biserica ne reamintește că, dacă prin neîngăduita atingere și gustare din pom întreg neamul omenesc a fost supus legii stricăciunii și morții, prin pomul cel nou de pe Golgota se aduce răscumpărare, prin roada Crucii, care este jertfă, iertare și bucurie. Această nouă gustare așază în trupurile și sufletele noastre „sămânța învierii și a vieții de veci” (Pr. Dumitru Stăniloae, „Spiritualitate și comuniune în Liturgia Ortodoxă”).

Perioada Triodului ne dă posibilitatea acestui urcuș spre Golgota unde găsim suferință, dar și răscumpărare și, ce este mai important: „Iertare”. Alături, deși mormântul se află gol, găsim la capatul acestui urcuș „Lumina Învierii” și cuvântul rostit de Iisus cel Înviat: „Bucurați-vă!”. Postul, deși este anevoios, ne aduce bucurie.

de pr. drd. Dragoș Alexandru MUNTEANU

Cu trei săptămâni înainte de sosirea Postului Mare începem să auzim îndemnul neconținut la pocăință: „Ușile pocăinței deschide-mi, Dătătorule de viață!” (din cântările Triodului).

Călătoria începe cu Duminica vameșului și fariseului (în acest an în ziua de 8 februarie, Duminica a XXXIII-a după Rusalii (Lc. 18, 10-14) urmată de aceea a Fiului Risipitor, Duminica a XXXIV-a după Rusalii (Lc. 15, 11-32), Duminica lăsatului sec de carne (a înfricoșătoarei Judecăți, Mt. 25, 31-46) și, această pregătire se încheie cu Duminica lăsatului sec de brânză (a izgonirii lui Adam din Rai, Mt. 6, 14-21).

Cartea „Triodul”, care are în vedere această pregătire exemplificată, mai întâi prin cele patru săptămâni enunțate mai sus, ne introduce, prin slujbele sale, în cele șase săptămâni de post propriu-zis, fiecare având un rost și un sens. Ele sunt: Duminica Ortodoxiei, a Sfântului Grigore Palama, a Sfintei Crucii, a Sfântului Ioan Scăraru, a Cuvioasei Maria Egipteanca și a Floriilor. Aplecându-ne asupra fiecărei Duminici aflăm câtă grijă are „Mama Bisericii” să ne informeze și să ne formeze ca buni fii ce trebuie să devenim, ca să ne bucurăm de „Lumina Învierii”.

Smerenia se învață

În prima duminică, Duminica vameșului și fariseului, ni se vorbește despre smerenie. Smerenia se învață contemplându-L pe Hristos care a spus: „învățați de la Mine pentru că sunt blând și smerit cu inima”. Smerenia se învață măsu-

rând totul prin El, raportând totul la El. Fără Hristos, adevărata smerenie este imposibilă. Cu fariseul smerenia însăși devine un act de mândrie, a realizărilor umane, care este o altă formă de mărire de sine, fariseică. Acum începe o perioadă a căutărilor, a rugăciunii smerite care este începutul adevăratei pocăințe. Dând glas în tot postul cântărilor specifice ne descoperim dorința „... în cărările mântuirii îndreptează-mă, Născătoare de Dumnezeu, căci cu păcate grozave mi-am spurcat sufletul și cu lenevire mi-am cheltuit toată viața mea” și „la mulțimea păcatelor mele celor rele cugetând eu, ticălosul, mă cutremur de înfricoșata zi a judecății, ci îndrăznind spre mila milostivirii Tale, ca David strig Ție: miluiește-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta”.

Înapoi acasă

Aici aflăm de timpul pocăinței, întoarcerea omului din propriul exil. Cu toții trăim această experiență. Așa descoperim esența creștinismului și bucuria de a ne reîntâlni cu Tatăl Ceresc care, de departe, văzându-ne efortul și dorința întoarcerii, ne iese în întâmpinare alergând spre noi, îmbrățișându-ne, ne îmbracă din nou cu haină nouă peste cea veche, pătată și ruptă, punând în deget pecetea puterii și a reconfirmării ca fii ai Lui și în final chemând pe toți să se veselească „...căci iată fiul Meu pierdut a fost și s-a aflat, mort a fost și a înviat”. O particularitate liturgică a acestei duminici trebuie menționată în mod special. La Utrenie, după cântarea solemnă a Polieleului, se cântă tristul și nostalgicul Psalm 136 „...la râul Babilonului,

acolo am șezut și am plâns când ne-am adus aminte de Sion... cum să cântăm cântarea Domnului în pământ străin?”. Aceasta este cântarea evreilor în captivitatea babiloniană, în exilul lor dramatic în care datorită mândriei și neascultării au ajuns, el amintindu-și de Ierusalimul lui Dumnezeu și de dorul întoarcerii când își propune să devină un om nou. Acest Psalm va fi cântat încă de două ori înainte de începerea postului.

Timpul hotărât pentru iubire

În săptămâna următoare Biserica începe să ne acomodeze cu efortul duhovnicesc pe care îl va aștepta de la noi peste șapte zile. Cu o zi înainte Biserica ne invită la pomenirea generală a celor ce au adormit întru nădejdea învierii veșnice. Rugăciunea pentru cei morți este expresia fundamentală a Bisericii pentru iubire. Ne rugăm lui Dumnezeu să-i pomenească pe cei răposați pentru că noi îi iubim, iar în Hristos care este Viața, ne întâlnim cu cei morți. După aceea continuăm cu sâmbăta, numită și Mosii de iarnă, să trăim experiența vieții și a morții și în toate săptămânile postului, căci prin post noi murim și înviem. Această iubire ni se transmite din Duminica Înfricoșătoarei Judecăți (a lăsatului sec de carne), ca un criteriu al judecății lui Hristos. Iubirea nu este o simplă preocupare umană pentru o justiție abstractă și pentru săraci anonimi, ci o iubire concretă și personală pentru cei de lângă mine, oricine ar fi, pe care Dumnezeu a făcut să-i întâlnesc în viață. Iubirea creștină este posibilitatea de a-L vedea pe Hristos în celălalt și pe care Dumnezeu, în grija

**Triodul nu este numai o carte de slujbă,
ci el cuprinde o istorie a îndreptării,
a pocăinței, dar și a biruinței.**

Sa veșnică și tainică, a hotărât să-l aducă în viața ta, fie chiar și pentru câteva momente în care să te exprimi printr-o faptă bună. Această iubire nu trebuie confundată cu activismul social care nu are în vedere neapărat persoana ci individul, devenind în acest fel o activitate abstractă și nu este corelată cu iubirea. Timpul hotărât pentru iubire este „acum” și nu în viitor. Această formă de iubire a persoanei țintește dincolo de această lume - pentru că motivația ei este în Dumnezeu „dacă ați făcut aceasta unuia prea mic, Mie Mi-ați făcut”.

Redeșteptarea lui Adam

Gata, suntem pregătiți! Ne mai lipsește, totuși, ceva: „Iertarea”. Izgonirea lui Adam din Rai ne amintește că omul a fost creat pentru Rai, spre cunoașterea în fapt a lui Dumnezeu. Păcatul l-a lipsit pe om de acea viață binecuvântată iar existența lui pe pământ s-a transformat într-un exil din care numai iubirea lui Dumnezeu ne mai putea readuce. Iubirea lui Dumnezeu nu a dispărut și nici nu a scăzut niciodată și de aceea, din iubire, L-a trimis pe Fiul Său, ca El, prin jertfă și iubire să aducă iertare vechiului Adam, prefăcându-L în Adam cel Nou. Din Adam cel chinuit de remuscări într-un Adam conștient și doritor de a reveni în Raiul pierdut. Deșteptat Adam, conștientizat, pășeste acum în redeșteptarea poruncii călcate în Rai, aceea a păzirii postului și începe prin a posti și a se ruga. Așa începe prima săptămână de post, prin canonul de pocăință, Canonul cel Mare. Acesta ne poartă într-o călătorie duhovnicească al cărui scop este de a ne trece dintr-o stare spirituală în alta - în acea stare, exprimată de la începutul canonului: „de unde voi începe a plânge faptele vieții mele ticăloase? Ce începere voi pune, Hristoase, acestei tânguiri de acum?”, „răvnind neascultării lui Adam, celui întâi zidit, m-am cunoscut pe mine dezbrăcat de Dumnezeu și de Împărăția cea de veci și de desfătare pentru păcatele mele. Am pierdut toate darurile dumnezeiești. Întinatu-mi-am haina trupului meu și mi-am spurcat podoaba cea după chipul și asemănarea Ta, Mântuitorule”. Iată cum Canonul cel Mare ne descoperă păcatele conducându-ne spre pocăință, prin meditație, asupra măreției istoriei biblice, care este o istorie a păcatului, a pocăinței și a iertării. Canonul ne duce în acel spațiu duhovnicesc în cadrul căruia, pocăință, devine din nou posibilă așa că rostim: „Ziditorule, ai făcut lut, ai pus în mine trup și oase și suflet de viață! Ci o Făcătorule, Mântuitorule și Judecătorule, primește-mă pe mine, cel ce mă pocăiesc”. Așa că această călătorie a Postului începe cu o reîntoarcere la punctul de plecare, lumea Creației, Căderii și Răscumpărării, o lume în care toate vorbesc de Dumnezeu și reflectă slava Sa și în care omul găsește adevărata dimensiune

a vieții sale și având această temelie se pocăiește.

Trepte spre mântuire

Ajunși prin aceste îndemnuri duhovnicești la prima duminică a Sfântului Post, Biserica, ne descoperă marea putere a Ei - redescoperirea și apărarea marilor adevăruri care stau temelii tainice vieții Ei, „biruința Ortodoxiei”, în care ni se amintește de victoria asupra iconoclasului și restabilirea cultului icoanelor în anul 843. Legătura acestei prăzniri cu Postul Mare este una pur istorică. Mai departe ne este prezentată altă biruință în cadrul celei de a doua duminici a Sfântului Post, aceea a Sfântului Grigore Palama care în secolul al XIV-lea reazăză adevărurile contestate, în lumina acelor adevăruri temeinate de Sfintii Părinți, în veacurile trecute, prin înțelepciune, jertfă mucenicească, sprijiniți de Sfântul Duh. Aceste două duminici, cât și cea de-a patra și a cincea au în esența lor două teme - una cuprinsă în textul evanghelic și cea de-a doua în așezarea voită a Bisericii în amintirea acelor evenimente de biruință (primele două duminici) iar în cea de-a patra, a Sfântului Ioan Scărarul, și a cincea, a Sfintei Maria Egipteanca ne îndeamnă, ca citindu-le ostenele scrisului și ale vieții lor să căpătăm conștiința valorilor reale și adevărate ale vieții. În duminica a treia primim putere privind la Sfânta Cruce, care, prin textul biblic și mesajul pe care vrea să ni-l transmită, dovedește grija Bisericii pentru noi de a ne întări la înjumătățirea postului pe toți cei îndoienici, amintindu-ne că numai prin voința noastră liberă putem urma lui

Hristos „dacă vreun om vrea să Îmi urmeze Mie, acela să se lepede de sine să-și ia crucea și să-mi urmeze Mie” (Mc. 8, 34). Osteniți, poate îndoienici, ajungem la ultima duminică a Sfântului Post, în care auzim vestea că: „...Fiul Omului se va da în mâinile oamenilor și-L vor ucide, iar după ce-L vor ucide a treia zi va învia” (Mc. 9, 31). Din această duminică, numită a Floriilor (Intrarea în Ierusalim) accentul se mută acum de la pocăința și osteneala noastră către faptele ce s-au făcut pentru noi și pentru a noastră mântuire. Tonul slujbelor se schimbă, iar nevoițele noastre capătă sens, sensul Crucii și Învierii. În timp ce-L urmăim pe Iisus în Ierusalim în alaiul multimilor, a ucenicilor și apostolilor ascultăm cu nesat, seară de seară, zi de zi, lucrarea lui Dumnezeu pentru noi, devenind uimiți și temători pentru că ni se anunță iarăși: „...iată, ne suim în Ierusalim și Fiul Omului va fi dat în mâna arhierilor și cărturarilor și-L vor osândi la moarte și-L vor scuipa, și-L vor biciui și-L vor omorî dar după trei zile va învia...” (Mc. 10, 32-45), iar la capătul acestor zile de trudă duhovnicească, de ispite și nevoi, ne vom alătura aceluia care a spus „...cu adevărat Acesta a fost Fiul Lui Dumnezeu...” (Mt. 27, 54).

Acesta este momentul încheierii perioadei Triodului. Am constatat că Triodul nu este numai o carte de slujbă, ci el cuprinde o istorie a îndreptării, a pocăinței, dar și a biruinței. Fiecare cuvânt ne deslușește caracter, voință și împlinire - ne poartă cu privirea și pașii spre Golgota, care este capătul de jertfă a Fiului Omului, pentru noi și pentru a noastră mântuire. □

Copilul este, de obicei, supus, ascultător și iubitor
și de aceea smerenia lui este model al virtuții,
iar smerenia câștigă veșnicia.

MEDITAȚIE

Copilăria - model al virtuții și al veșniciei

de prof. Otilia BĂRGĂOANU

Fiecare copil este primit cu dragoste în familia creștină. Dragostea pe care copilul o primește de la părinți în primii ani de viață este de neînlocuit, fiind temelia solidă pe care își va putea clădi propria viață. Lipsa acestei iubiri lasă răni adânci și incurabile dacă pruncul nu primește harul iubirii lui Dumnezeu. Deoarece cel lipsit de dragostea părintească la începutul vieții sale este prea slab pentru a îndura suferințele psihice. Chiar și cele mai mici lovituri, primite în mod inevitabil pe parcursul vieții, îl afectează profund.

Împărăția Cerurilor este a celor ca ei

Marii psihologi spun că primii trei ani din viața copilului au o importanță vitală pentru creșterea trupească, mentală și duhovnicească. În acești trei ani se modelează caracterul lui și educația părintească poate aduce noului născut modelul unei vieți creștine.

Rugăciunea părinților și strânsa legătură cu Biserica va face ca vârsta copilăriei să fie un rai. În Sfânta Evanghelie motivul copilăriei și al copilului este amintit de multe ori, constituind reper în devenirea noastră spirituală.

Iată ce spune pedagogul Constantin Cucos: „Copilăria înseamnă inocență, plasticitate și ca urmare capacitate de perfecționare, promisiune a concretizării acesteia. Copilăria nu înseamnă imaturitate, imobilitate, ci presupune posibilitatea de progres, de mers înainte pe drumul îndreptării.”

De aceea copilăria este privită ca un model al virtuții, deoarece este starea de perfecțiune la care adultul va accede pentru a fi mântuit: „Lăsați copiii să vină la Mine și nu-i opriți căci Împărăția Cerurilor este a celor ca ei”.

Așadar, idealul educației nu trebuie căutat înainte, ci în urmă prin regăsirea purității prime, a copilului.

În fapt, viața adultului n-ar trebui să rezide în altceva, decât în a redescoperi prin intermediul a ceea ce a rămas, prin intenție și cu ajutorul analizei, toate comorile de intuiție lăsate moștenite de copilărie. (Georges Habra, Iubire și senzualitate)

Copilul, o persoană în formare

Uneori, adulții ascultă numai pe jumătate ceea ce le spun copii. Trebuie să-i ascultăm pe

copii cu atenție și în timpul lecțiilor, ca educatori, dar și în rugăciune. Meditația la sărbătoarea „Întâmpinării Domnului” și profesia pe care o practic m-au făcut să mă gândesc la această temă.

Ascultarea copilului este de fapt convorbirea cu o persoană umană care în acel moment își formează personalitatea.

Copiii de astăzi își petrec mare parte din timpul lor în grădinițe și în școli, de aceea părintii trebuie să fie la curent cu ceea ce se petrece acolo, deoarece educația propriului copil depinde și de bagajul informațional căpătat în cadrul instituției pe care o frecventează. Mai mult chiar, depinde și de anturaj - colegii, prietenii pe care copilul îi are.

Părintii trebuie să fie informați despre ceea ce învață copiii la școală și să fie conștienți de potențialul dăunător al unor interpretări greșite în domeniul religiei, biologiei, istoriei etc.

Sfântul Ioan Gură de Aur, un mare pedagog și părinte al Bisericii, îi sfătuiește pe părinți să vegheze asupra simțurilor copiilor lor, să fie mereu atenți la ceea ce văd, ce aud aceștia.

Contactul cu creația lui Dumnezeu ajută mult formarea unei gândiri religioase.

De asemenea, iată ce spune Sfântul Vasile cel Mare: „Nu este cu putință să fie vrednici de

Împărăția Cerurilor cei care nu-i imită pe copii în privința egalității reciproce dintre ei”.

Copiii trăiesc starea adamică

Copilul este, de obicei, supus, ascultător și iubitor și de aceea smerenia lui este model al virtuții, iar smerenia câștigă veșnicia. Deci „Cine se va smeri pe sine ca pruncul acesta este cel mai mare în Împărăția Cerurilor” (Matei 18, 4)

Smerenia este tipică vârstei copilăriei. Când virtutea smereniei este luată natural ca și un copil, atunci sunt șanse ca raiul copilăriei să devină veșnicie.

Cine posedă umilinta și smerenia unui copil, acela e mare și va primi harul și Împărăția lui Dumnezeu. „Adevăr vă spun vouă. De nu vă veți întoarce și nu veți fi ca și copiii nu veți intra în Împărăția Cerurilor” (Matei 18, 23). Din acest punct de vedere copiii trăiesc starea adamică, starea la care trebuie să ajungă și părintii. „Copilăria înseamnă privilegiul și bucuria de a o lua de la capăt.” (ped. Constantin Cucos)

În concluzie, putem spune că vârsta copilăriei este un model al virtuții și veșniciei prin faptul că în copilărie ne regăsim pe noi înșine și dorul de a ne reîntoarce în veșnicia purității. □

O excelentă monografie cu valoare științifică deosebită

de prof. dr. Ioan MITREA

Aniversarea a 600 de ani de la prima atestare documentară a Episcopiei Romanului, moment cu multiple și ample semnificații în istoria Bisericii Ortodoxe Române, și pe un plan mai larg în istoria culturii românești, a fost marcată de mai multe activități cultural-religioase, de conținut și de mare rezonanță, organizate de Centrul Eparhial de la Roman, cu binecuvântarea PS Eftimie, Episcopul Romanului și directă implicare și coordonare a PS Dr. Ioachim Băcăuanul, Arhiereu-vicear al Episcopiei Romanului.

Între lucrările tipărite cu acest prilej sub egida Centrului Eparhial de la Roman, se înscrie și volumul „Episcopia Romanului. Cercetări arheologice”, Editura Filocalia, Roman, 250 p. (din care 60 p. text - inclusiv concluziile și în limbile engleză și franceză - și o bogată ilustrație, de bună calitate, cuprinzând planșele I-VI și 1-160, precum și figurile 1-15), datorat arheologului și istoricului dr. Vasile Ursachi.

Analiză pertinentă, exhaustivă și multidisciplinară a artefactelor arheologice

Nu spunem o noutate afirmând că valoarea unei asemenea lucrări, care are în atenție rezultatele unor cercetări arheologice, în cazul de față este vorba de situl arheologic de la Episcopia Romanului, inițiate încă din 1964 și continuate, cu mari întreruperi, până în 2004, cu un accent deosebit în anii 1998-2004, depinde de cel puțin doi factori sau două realități obiective: valoarea prezumată a sitului arheologic și capacitatea cercetătorului, a arheologului dublat de atributele istoricului cu larg orizont, capabil de o analiză pertinentă, exhaustivă și multidisciplinară a artefactelor arheologice descoperite, dar și încheieri cu caracter istoric credibile și durabile.

Cât privește valoarea prezumată a sitului arheologic în discuție, aceasta era indiscutabilă, având în vedere că viza vechile edificii de dinaintea bisericii Episcopale construite de Petru Rareș la Roman. Al doilea factor, competența cercetătorului, este indubitabil, fiind vorba de dr. Vasile Ursachi, un specialist recunoscut și apreciat în lumea arheologilor și istoricilor, de

peste jumătate de secol.

Documente ce îmbogățesc patrimoniul cultural al țării

Revenind la lucrarea „Episcopia Romanului. Cercetări arheologice”, putem afirma, fără exagerare și cu toată responsabilitatea, că ne aflăm în fața unei excelente monografii cu valoare științifică deosebită care pune în circuitul istoriografic documente inedite și importante, scoase din „arhiva pământului”, documente ce îmbogățesc patrimoniul cultural al țării. Este o lucrare, la prima vedere de istorie locală, dar cu reverberații de importanță pentru istoriografia națională. Pe bună dreptate în „Cuvânt înainte”, la această monografie, PS Dr. Ioachim Băcăuanul, Arhiereu-vicear al Episcopiei Romanului, care a sprijinit moral și material atât cercetările arheologice din ultimii ani, dar și valorificarea științifică a acestor cercetări, releva că această lucrare, care vede lumina tiparului la acest mo-

ment aniversar, „vine să clarifice multiple incertitudini referitoare la una dintre cele mai vechi episcopii din România, care s-a organizat în zorii noului stat medieval, Moldova, ținut ce-și dobândise de câțiva ani atât independența teritorială cât și cea eclesială”.

În limitele adevărilor științifice

Lucrarea „Episcopia Romanului. Cercetări arheologice”, structurată în opt capitole, are un conținut bogat, convingător, armonios prezentat, care pune întrebări, dar dă și răspunsuri credibile, în limitele adevărilor științifice. Simpla menționare a titlurilor celor opt capitole este sugestivă și ne îndeamnă la lectură: Cap. I. Dovezi ale începutului creștinismului în zona Romanului; Cap. II. Istoricul cercetărilor; Cap. III. Prezentarea descoperirilor. Stratigrafia; Cap. IV. Gropi; Cap. V. Catedrala; Cap. VI. Necropola; Cap. VII. Materiale descoperite; Cap. VIII. Concluzii. Toate afirmațiile din text sunt susținute de o bogată ilustrație, alb-negru și color, care mărește interesul pentru lucrare.

Departa de noi încercarea de a povesti conținutul capitolelor menționate. O asemenea lucrare „se citește” nu se povestește. Totuși nu putem încheia fără a evidenția că dincolo de importanța de ansamblu a materialelor descoperite, cercetările arheologice au dovedit, fără putință de tăgadă, că sub biserica episcopală de la Roman, construită de Petru Rareș, a existat o biserică de piatră, de dimensiuni mari, construită încă la sfârșitul sec. al XIV-lea, o biserică care exista la data documentului din septembrie 1408 dat de Alexandru cel Bun, care amintea biserica „Sf. Parascheva” în care a fost înmormântată mama sa.

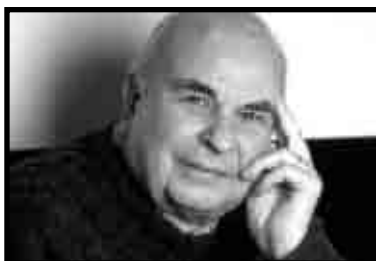
Dacă autorul și cei care au facilitat tipărirea lucrării prezentate merită toată admirația noastră, un gând de mulțumire se îndreaptă și spre truditarii Editurii Filocalia, dar și spre harnicii și pricepuții tipografi de la „Docuprint-Bacău”, conduși de un mare sufletist, iubitor de cultură aleasă, de carte bine tipărită și frumos finisată, dl. Ionel Rusei. □

Olivier Clément a fost un teolog al
revelației ortodoxe într-o lume
secularizată, reușind să pună Ortodoxia
și mesajul ei deasupra tuturor.

REPERE

Olivier Clément, un teolog pentru mileniul III

La vârsta de 87 de ani, teologul ortodox francez Olivier Clément (foto) a trecut la cele veșnice, în seara zilei de joi, 15 ianuarie 2009, la Paris. Născut în anul 1921 la Cévennes, acesta a făcut inițial studii istorice. Oscilând între ateism și cercetările în direcția spiritualității asiatică, în cele din urmă, s-a convertit la Ortodoxie, la vârsta de 30 de ani. A devenit unul dintre mărturisitorii remarcabili ai Ortodoxiei în Occident, în cea de-a doua jumătate a secolului trecut. După botez, a studiat teologia la Institutul Teologic Ortodox „Saint Serge” din capitala Franței, institut al cărui doctor și profesor a devenit. În decursul timpului, a fost distins cu titlul de „Doctor Honoris Causa” al Universității catolice din Louvain (Belgia), al Facultății de Teologie Ortodoxă din București și al Universității „Sacré Coeur” din Connecticut (Statele Unite ale Americii).

de pr. Constantin GHERASIM

Dragostea față de Adevăr și dorința de a urca pe treptele desăvârșirii au făcut din persoana sa unul dintre cei mai importanți teologi ortodocși contemporani. Mai mult, în mod providențial, sub oblăduirea sa, nu mai puțin de șapte ierarhi ai Bisericii Ortodoxe, și-au susținut lucrarea de doctorat la Institutul „Saint Serge” din Paris. Între aceștia s-a numărat și Preasfințitul Arhiepiscop-vicar Ioachim Băcăuanul, care a fost și un apropiat al familiei marelui gânditor și teolog francez.

Un teolog al speranței, al Învierii și al smereniei

Mutarea la cele veșnice a profesorului Olivier Clément, în ziua de 15 ianuarie, a constituit un moment trist pentru întreaga Biserică Ortodoxă. „Păstrez foarte multe amintiri despre familia Clément pentru faptul că am fost duhovnicul soției profesorului, Monica, în perioada cât am stat la Paris. Olivier Clément a fost un om de o spiritualitate deosebită. Avea o viziune extraordinară de des-

chisă. Era un ortodox convins, provenit dintr-o familie atee, care s-a botezat la vârsta de 30 de ani. Tot ce a dobândit în domeniul teologiei a fost, s-ar putea spune, prin revelație, ca oarecând marele apostol Pavel. De altfel, Olivier Clément a fost un teolog al revelației ortodoxe într-o lume secularizată, reușind să pună Ortodoxia și mesajul ei deasupra tuturor. A fost un teolog al speranței, al Învierii și al smereniei. Se bucura ca Serafim de Sarov la întâlnirea cu semenii săi. Nu cred să fi avut vreun resentiment ori să fi purtat ură cuiva. Fiecare curs al său se sfârșea în bucuria Învierii. Îmi amintesc că am vrut să întocmesc o teză de doctorat în care să privesc Biserica în fața societății moderne, însă mi-am dat seama că pe acest subiect s-a scris foarte mult. Fiind călugăr, profesorul Olivier Clément mi-a cerut să abordez o temă de spiritualitate și să lucrez la o teză despre părintele Dumitru Stăniloae, care nu era foarte cunoscut în Franța. Pentru că marele nostru teolog a scris puțin în franceză, am avut o misiune mai puțin ușoară, fiind nevoit, alături de Olivier Clément să creez cuvinte și expresii în franceză. Eram nevoit să iau și să analizez fiecare capitol din lucrare, atât sub aspect lingvistic, cât și teologic. Mare mănuiitor al limbii franceze, Olivier Clément m-a învățat să elimin anglicanismele și orice era străin de limba franceză. Putem spune că teologia lui a fost una pentru mileniul III. Astăzi nu se poate face abstracție de gândirea sa, a unui teolog precum părintele Stăniloae și alții asemenea lor. Cei care l-am cunoscut și i-am stat în preajmă avem datoria să-l pomenim mereu”, a afirmat Preasfințitul Arhiepiscop Ioachim Băcăuanul. □

Început de an împreună cu Hristos

În miez de noapte, la răscrucea dintre ani, la Catedrala episcopală „Cuvioasa Parascheva” din Roman, s-au adunat pentru rugă sfântă numeroși credincioși.

Isolați de zgomotul agresiv al manifestărilor de bucurie, de sunetele asurzitoare ale artificilor și de zbuciumul iscat de întâmpinarea noului an 2009, cei ce au dorit să își regăsească liniștea sufletească și-au îndreptat pașii către Sfânta Catedrală a Romanului. Aici, Preasfințitul Ioachim Băcăuanul, înconjurat de un sobor de slujitori, a oficiat Slujba Acatistului Mântuitorului Iisus Hristos și Slujba de *Te Deum* pentru binecuvântarea începutului unui nou an.

„Anul 2009 este un nou an al milei Domnului, al binecuvântării și al lucrării noastre pentru desăvârșirea vieții”, a spus Preasfințitul Ioachim Băcăuanul în cuvântul de învățătură. „Se prefigurează în lume o criză economică, astfel de crize au mai fost în istoria mondială și în istoria poporului român. Au fost și au trecut. Ceea ce este important însă, e să nu lăsăm să se instaleze criza spirituală. A lăsa criza spirituală să se instaleze la poporul român înseamnă pierderea identității noastre de popor creștin...”

Viața spirituală, duhovnicească este trăită în Hristos, în Sfintele Taine, în participarea la Sfânta Biserică, în comuniunea de rugăciune, de cântare, de împărtășire cu Hristos, astfel ca, devenind hristofori, să-L putem face pe Hristos prezent

în viața noastră, în activitatea noastră, în lume... Astfel petrecând nu vom permite instalarea niciunei crize și, cu atât mai puțin, a crizei spirituale.”

În încheierea cuvântului, Preasfinția Sa a precizat că, odată cu începutul noului an, în Episcopia Romanului încep și manifestările dedicate Sfântului Vasile cel Mare și sfinților capadocieni, în conformitate cu hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. (Arhid. Ciprian-Ioan IGNAT)

Agenda de lucru a PS Ioachim Bacăuanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Romanului, pe lunile ianuarie – februarie 2009

01 ianuarie 2009
- a oficiat Slujba Acatistului Mântuitorului nostru Iisus Hristos și Slujba de Te Deum la începutul anului, în Catedrala episcopală „Cuvioasa Parascheva”, din Roman, la miezul nopții. A ținut cuvânt ocazional;
- a oficiat Sfânta Liturghie în Catedrala episcopală „Cuvioasa Parascheva” din Roman. A ținut cuvânt de învățătură;
- audiențe, corespondență și lucrări de birou;

02 ianuarie
- audiențe, corespondență și lucrări de birou;

04 ianuarie
- a oficiat Sfânta Liturghie la Mănăstirea „Bunavestire”, Tisa Silvestri. A ținut cuvânt de învățătură;

05 ianuarie
- a participat la Slujba Ceasurilor Împărătești și Sfânta Liturghie la Catedrala „Cuvioasa Parascheva” din Roman;
- audiențe, corespondență și lucrări de birou;
- a primit preoții slujitori de la Catedrala episcopală cu Ajunul Bobotezei;
- a participat la Slujba Pavcernitei Mari și a Litiei;
- a acordat interviu la Radio Trinitas;

06 ianuarie
- a oficiat Sfânta Liturghie la Catedrala „Cuvioasa Parascheva” din Roman. A ținut cuvânt de învățătură;
- a oficiat Slujba sfințirii Aghezmei Mari;

07 ianuarie
- a oficiat Sfânta Liturghie la Biserica „Sfinții Părinți Ioachim și Ana”, Roman. A ținut cuvânt de învățătură;

08 ianuarie
- audiențe, corespondență și lucrări de birou;
- a oficiat Slujba de sfințire a Centrului de zi „Sfântul Ioan Botezătorul”, dedicat copiilor de clasele I-VIII, la Școala „Domnița Maria” sub patronajul Fundației „Episcop Melchisedec” și a Sectorului de Asistență socială al Episcopiei Romanului. A ținut cuvânt ocazional;

09 ianuarie
- audiențe și lucrări de birou;
- a acordat interviu la postul de televiziune 1 Tv, pentru emisiunea „Mărturisiri” pe tema: „Cum putem face față problemelor ce se întrezăresc în noul an și ce atitudine trebuie să aibă un creștin în fața provocărilor timpului și ale societății în care trăiește.”

10 ianuarie
- a oficiat Sfânta Liturghie la Catedrala episcopală „Cuvioasa Parascheva”, Roman cu prilejul hramului Sfântului Cuvios Antipa Athonitul de la Calapodesti. A ținut cuvânt de învățătură;
- a participat la pelerinajul cu icoana Sf. Cuvios Antipa Athonitul organizat de la Paraclisul episcopal „Cuviosul Antipa de la Calapodesti” la Catedrala episcopală „Cuvioasa Parascheva”, Roman;

11 ianuarie
- a oficiat Sfânta Liturghie la Biserica „Sfântul Gheorghe”, Parohia Letea Veche, Protoieria Bacău Nord. A ținut cuvânt de învățătură;

12 ianuarie
- a oficiat Sfânta Liturghie la Catedrala „Pogorârea Duhului Sfânt”, Onești, cu prilejul intrării Sinaxei preoților din Protoieria Onești. A ținut cuvânt de învățătură;
- a prezidat Sinaxa preoților din Protoieria Onești;
- a acordat interviu la Radio Trinitas și Tv Trinitas;

13 ianuarie
- audiențe și lucrări de birou;
- a dezbătut și soluționat diverse probleme administrative în cadrul sectoarelor Căminării eparhiale;
- a primit în audiență pe PC Pr. Aurel Cărlan, parohia Vultureni, PC Pr. Constantin Lungu din Grecia, Protos. Daniel Leonte, stărețul Mănăstirii „Sfântul voievod Ștefan cel Mare”, Sălciș Moldova, PC Pr. Vasile Nistor, Parohia Todireni, PC Pr. Ioan Palur, Parohia Letea Veche, PC Pr. Theodor Alixandrescu, Parohia Dărmănești, PC Pr. Florin Tuscanu, Protopop al Protoieriei Roman, Ierom. Ieronim Gheorghită, slujitor la Catedrala episcopală Roman; fam. Dan Drăghici din Roman, ing. Eugen Bors din Roman și o delegație de profesori și arhitecți din Iași;

14 ianuarie
- audiențe și lucrări de birou;
- a dezbătut și soluționat diverse probleme administrative în cadrul sectoarelor Căminării eparhiale;
- a primit în audiență pe: PC Pr. Gheorghe Chirica, parohia Filipeni, PC Pr. Roncea Ioan, Centrul misionar „Sfântul voievod Ștefan cel Mare”, Bacău, Pr. Mihail Burlacu, parohia Crihan, PC Pr. Sorin Dumitru, Parohia Fântânele; PC Pr. Daniel Marari, din Arhiepiscopia Alba Iuliei; PC Pr. Ioan Deac, Parohia Oniscani; PC Pr. Ovidiu Radu, Parohia „Izvorul Tămăduirii”, Bacău, d-nii Vasile Hurmuzache și Constantin Năstase de la Parohia Ruși-Valea Mare;

15 ianuarie
- a oficiat Sfânta Liturghie la Catedrala „Cuvioasa Parascheva”, Roman, cu prilejul intrării Sinaxei preoților din Protoieria Roman. A ținut cuvânt de învățătură;
- a oficiat Slujba de pomenire a poetului Mihai Eminescu.

16 ianuarie
- audiențe și lucrări de birou;
- a primit în audiență pe d-l Arthur Devies din Anglia și d-na Paraschiva Valentina;
- a acordat interviu la radio Trinitas și TV Trinitas privitor la personalitatea prof. Olivier Clément din Franta;
- a efectuat vizită la Mănăstirea „Bunavestire”, Tisa Silvestri.

17 ianuarie
- a efectuat vizită canonică la Mănăstirea „Bunavestire”, Tisa Silvestri;
- a participat la Sfânta Liturghie la Mănăstirea „Bunavestire”, Tisa Silvestri;

18 ianuarie
- a oficiat Sfânta Liturghie la Mănăstirea „Bunavestire”, Tisa Silvestri. A ținut cuvânt de învățătură;
- a oficiat slujba parastasului pentru prof. Olivier Clément (Franta) și poetul Grigore Vieru trecuți la Domnul;
- a participat la Slujba Vecerniei și Paraclisului Maicii Domnului la Catedrala „Cuvioasa Parascheva”, Roman. A ținut cuvânt catehetic;

19 ianuarie
- audiențe și lucrări de birou;

- a primit în audiență pe PC Pr. Remus Scânteie de la Parohia „Sfinții Împărați Constantin și Elena”, Roman;
- s-a deplasat la Bacău;

20 ianuarie
- a oficiat Slujba de *Te Deum* la ziua numelui Preasfințitului Eftimie. A ținut cuvânt de învățătură;
- a dezbătut și soluționat diverse probleme administrative în cadrul sectoarelor Căminării eparhiale;
- a primit în audiență un grup de maici de la Mănăstirea Parincea;
- a participat, ca delegat al IPS Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, la Concertul de muzică sacră organizat în cadrul Săptămânii de rugăciune ecumenică în aula Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași. A susținut conferința cu tema: „*Eumenismul și provocările lui*”;

21 ianuarie
- audiențe și lucrări de birou;
- a dezbătut și soluționat diverse probleme administrative în cadrul sectoarelor Căminării eparhiale;
- a primit în audiență pe: PC Pr. Ceausu Costică, Parohia Scorteni; PC Pr. Popovici Gabriel, Parohia „Izvorul Tămăduirii”, Bacău, PC Pr. Ioan Brăescu, Parohia Recea, Bacău; PC Pr. Șosu Claudiu, Parohia Ruși-Valea Mare; PC Pr. Daniel Dumbravă, Parohia Podu Turcului II; d-l Ioancea Lucian, com. Doftana; d-na Schilling Elena, Onești; d-l Căciuleanu Ciprian, Buhuși; d-na Cecilia Diaconu, sat Moldoveni; d-na Lucia Ignătescu, Bacău; d-na Didina Ticu, Roman;

22 ianuarie
- audiențe și lucrări de birou;
- a dezbătut și soluționat diverse probleme administrative în cadrul sectoarelor Căminării eparhiale;

23 ianuarie
- audiențe și lucrări de birou;
- a primit în audiență pe PC Pr. Ciprian Gunea, parohia Siretul, Protoieria Bacău Nord; PC Arhim. Antonie Jeflea, Mănăstirea Giurgeni;
- a efectuat vizită de lucru la Mănăstirea „Sfântul Mare Mucenic Emilian de la Durostor”, Ciolpani;

24 ianuarie
- a oficiat Slujba Privegherii la Mănăstirea „Sfântul Mare Mucenic Emilian de la Durostor”, Ciolpani,
- a ținut cuvânt de învățătură;

25 ianuarie
- a oficiat Sfânta Liturghie la Mănăstirea Ciolpani. A ținut cuvânt de învățătură.
- a oficiat de Slujba *Te Deum* în catedrala episcopală „Cuvioasa Parascheva” la aniversarea a 150 de ani de la Unirea Principatelor române. A ținut cuvânt ocazional;

26 ianuarie
- audiențe și lucrări de birou;

27 ianuarie
- a prezidat ședința permanentei Consiliului eparhial;

28 ianuarie
- audiențe și lucrări de birou;
- a primit în audiență pe PC Pr. Costică Ceausu, Parohia Scorteni, Protoieria Moinești, PC Pr. Ioan Bărgăuanu, Parohia „Bunavestire”, Mănăstirea Casin și PC Pr. Roncea Petru, Parohia Vișoara, Protoieria Onești, PC Pr. Iulian Pintile, Parohia Găsteni, Protoieria Bacău Sud, PC Pr. Ovidiu Rotaru, Parohia Berești Bistrita II, Protoieria Bacău Nord, d-l primar Ichim Vasile, Primăria Răcăciuni; d-l Ciprian Căciuleanu, Buhuși; d-na Luminița Militaru, Bacău;

29 ianuarie
- audiențe și lucrări de birou;

- a primit în audiență pe PC Pr. Protopop Florin Tuscanu, Protoieria Roman, PC Pr. Ciprian Cercel, slujitor Catedrala episcopală, PC Pr. Sebastian Andronic, Parohia Motoșeni și PC Pr. Neculai Osoeanu, Parohia Scurta II, Protoieria Bacău Sud, PC Pr. Ionel Bucur, Gamizoana Roman, PC Pr. Constantin Rotaru, Parohia „Precista Mică”, Protoieria Roman;
- a oficiat Slujba Vecerniei și Litia la Paraclisul Seminarului Teologic Ortodox „Sf. Gheorghe”, din Roman. A ținut cuvânt de învățătură

30 ianuarie
- a oficiat Sfânta Liturghie la Biserica „Sf. Trei Ierarhi”, din Buhuși. A ținut cuvânt de învățătură.

31 ianuarie
- a oficiat Slujba de *Te Deum*, în Catedrala episcopală la intrarea Adunării eparhiale;
- a prezidat ședința anuală a Adunării eparhiale;

01 februarie
- a oficiat Sfânta Liturghie la Biserica „Sfinții Trei Ierarhi”, Bacău. A ținut cuvânt de învățătură;
- a acordat interviu la Radio Trinitas, București referitor la Evanghelia Duminicii Cananeencii;

02 februarie
- a făcut parte din soborul de ierarhi, care, sub protia IPS Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, a oficiat Sfânta Liturghie la Catedrala mitropolitană, cu hramul „Întâmpinarea Domnului”, Iași.
- a participat la lucrările Sinodului mitropolitan, întrunit la Iași;

03 februarie
- audiențe și lucrări de birou;
- a vizitat Parohia Climești, Protoieria Roman, ca urmare a incendiului din seara zilei de 02 februarie a.c., care a afectat Biserica „Sf. Împărați Constantin și Elena”;
- a primit în audiență pe PC Pr. Strat Vasile, Parohia „Sf. Dumitru” Roman, PC Pr. Valentin Băltoi, Parohia Icușești, PC Pr. Ichim Vasile, Parohia „Intrarea Domnului în Ierusalim”, Bacău;

04 februarie
- audiențe și lucrări de birou;
- a primit în audiență pe presv. Muntean Victoria, Moinești; D-L Alexandrescu Adrian, Bacău; PC Pr. Anton Florin, Bacău, PC Pr. Rășloagă Gabriel, Parohia Săcăleni, Protoieria Roman; PC Ierom. Paisie Bălătescu, M-rea Bistrita; PC Pr. Alixandrescu Teodor, parohia Dărmănești și PC Pr. Andrioae Gheorghe, Parohia „Sf. Ap. Petru și Pavel”, Protoieria Moinești Moinești;

05 februarie
- audiențe și lucrări de birou;
- a primit în audiență pe d-l ing. Eugen Bors,

06 februarie
- audiențe birou arhieresc;
- a vizitat Parohia Climești, Protoieria Roman;
- a dezbătut și soluționat diverse probleme administrative în cadrul sectoarelor Căminării eparhiale;

08 februarie
- a oficiat Sfânta Liturghie la Catedrala episcopală „Cuvioasa Parascheva”, Roman. A ținut cuvânt de învățătură;
- a participat la Slujba Vecerniei și Paraclisul Maicii Domnului la Catedrala episcopală „Cuvioasa Parascheva”, Roman. A ținut cuvânt catehetic. (a consemnat Ciprian-Ioan IGNAT, Secretar eparhial)